

Załącznik nr 4 do Zapytania Ofertowego nr 1/FRI/2023

UMOWA

O ROBOTY BUDOWLANE DO WYKONANIA INWESTYCJI PT. „ROZBUDOWA OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW O MODUŁY DO PRODUKCJI ENERGII ELEKTRYCZNEJ NA POTRZEBY USŁUGOWEGO MAGAZYNOWANIA CHŁODNICZEGO”
W FORMULE „ZAPROJEKTUJ I WYBUDUJ”

---

z dnia ..... 2023 ROKU

pomiędzy

Przedsiębiorstwo Przemysłu Chłodniczego "FRITAR" S.A.
ul. Sadowa 29 w Tarnowie (33-102)
NIP: 8732884899

a

_____
_____

SPIS TREŚCI

	strona
ARTYKUŁ 1. DEFINICJE	6
ARTYKUŁ 2. OŚWIADCZENIA STRON.....	12
ARTYKUŁ 3. PRZEDMIOT UMOWY.....	13
ARTYKUŁ 4. TERMINY REALIZACJI UMOWY	18
ARTYKUŁ 5. OBOWIĄZKI WYKONAWCY – STANDARD WYKONANIA ROBÓT	20
ARTYKUŁ 6. OBOWIĄZKI WYKONAWCY - ORGANIZACJA TERENU BUDOWY.....	23
ARTYKUŁ 7. OBOWIĄZKI WYKONAWCY - OCHRONA ŚRODOWISKA	26
ARTYKUŁ 8. OBOWIĄZKI WYKONAWCY - DOKUMENTACJA PROJEKTOWA, DOKUMENTACJA POWYKONAWCZA, DOKUMENTACJA BUDOWY	27
ARTYKUŁ 9. OBOWIĄZKI WYKONAWCY - URZĄDZENIA, MATERIAŁY, WYPOSAŻENIE, ROBOTY WZORCOWE	31
ARTYKUŁ 10. OBOWIĄZKI WYKONAWCY - UMOWY KONSERWACJI I SERWISOWE, DOSTAWY MEDIÓW	32
ARTYKUŁ 11. PODWYKONAWCY.....	33
ARTYKUŁ 12. ZMIENIONY ZAKRES ROBÓT, MATERIAŁY I ROZWIĄZANIA ZAMIENNE	35
ARTYKUŁ 13. OBOWIĄZKI ZAMAWIAJĄCEGO	37
ARTYKUŁ 14. PODZIAŁ RYZYK	38
ARTYKUŁ 15. PRZEDSTAWICIELE.....	38
ARTYKUŁ 16. KONTROLE ZAMAWIAJĄCEGO	41
ARTYKUŁ 17. ZASADY ODBIORU INWESTYCJI	42
ARTYKUŁ 18. WYNAGRODZENIE I WARUNKI PŁATNOŚCI	45
ARTYKUŁ 19. ZABEZPIECZENIE NALEŻYTEGO WYKONANIA UMOWY (ZNWU)	48
ARTYKUŁ 20. RĘKOJMIA ZA WADY I GWARANCJA JAKOŚCI.....	49
ARTYKUŁ 21. UBEZPIECZENIE	52
ARTYKUŁ 22. WŁASNOŚĆ ROBÓT.....	53
ARTYKUŁ 23. PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ.....	54
ARTYKUŁ 24. ZAWIESZENIE ROBÓT.....	57
ARTYKUŁ 25. SIŁA WYŻSZA.....	58
ARTYKUŁ 26. KARY UMOWNE	59
ARTYKUŁ 27. ROZWIĄZANIE UMOWY	61
ARTYKUŁ 28. POUFNOŚĆ	64
ARTYKUŁ 29. REKLAMA	65
ARTYKUŁ 30. CESJA PRAW I OBOWIĄZKÓW.....	65
ARTYKUŁ 31. WYKONANIE ZASTĘPCZE	65
ARTYKUŁ 32. ROZWIĄZYWANIE SPORÓW.....	66
ARTYKUŁ 33. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.....	67
ARTYKUŁ 34. ANEKSY	67

UMOWA O GENERALNE WYKONAWSTWO INWESTYCJI PT. „ROZBUDOWA OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW O MODUŁY DO PRODUKCJI ENERGII ELEKTRYCZNEJ NA POTRZEBY USŁUGOWEGO MAGAZYNOWANIA CHŁODNICZEGO” W FORMULE „ZAPROJEKTUJ I WYBUDUJ”.

zawarta w Tarnowie w dniu ..... pomiędzy

Przedsiębiorstwo Przemysłu Chłodniczego "FRITAR" S.A. z siedzibą przy ul. Sadowej 29 w Tarnowie (33-102), zarejestrowaną w Sądzie Rejonowym Krakowa Śródmieście w Krakowie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000028907, REGON: 852522990, NIP: 8732884899, BDO: 000028572, kapitał zakładowy 15 687 000,00 zł opłacony w całości, duży przedsiębiorca w rozumieniu art. 4 pkt 6) ustawy z dnia 8 marca 2013 roku o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 403 z póź. zm.), reprezentowaną przez ..... **oraz** .....

zwaną w Umowie „**Zamawiającym**”

z jednej Strony

oraz

_____ siedzibą w _____, przy ul. _____, wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy _____ Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS _____, NIP: _____, o kapitale zakładowym w wysokości _____, *opłaconym w całości*, reprezentowaną przez ....., zgodnie z odpisem z rejestru przedsiębiorców stanowiącym Załącznik nr 1 do Umowy,

zwaną dalej w Umowie „**Wykonawcą**”

z drugiej Strony

zwanymi w dalszej części Umowy odpowiednio „**Stroną**” lub wspólnie „**Stronami**”

Zważywszy, że:

- (A)**   celem Zamawiającego, jest realizacja Inwestycji (zdefiniowanej w Artykule 1 pkt 18 Umowy), która będzie wykorzystywana do wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii;
- (B)**   Wykonawca przedstawił ofertę na wykonanie Inwestycji w systemie „Zaprojektuj i wybuduj”;
- (C)**   Wykonawca oświadcza, że posiada niezbędną wiedzę, sprzęt, zasoby ludzkie, a także finansowanie i jest gotowy oraz jest w stanie wykonać roboty budowlane na warunkach określonych niniejszą Umową;

Strony postanawiają zawrzeć Umowę następującej treści.

ARTYKUŁ 1. DEFINICJE

1. **Cena Jednostkowa** - cena jednostki ilościowej wskazana w Tabeli Rozliczeń, która będzie stanowiła podstawę do obliczenia wynagrodzenia należnego Wykonawcy za roboty zaniechane, lub za wykonane do Daty Zakończenia roboty dodatkowe lub roboty zamienne; zestawienie Cen Jednostkowych znajduje się w Tabeli Rozliczeń stanowiącej Załącznik nr 3 do Umowy;
2. **Data Rozpoczęcia Robót** - data protokolarnego przejęcia przez Wykonawcę Terenu Budowy wraz z przekazaniem przez Zamawiającego dokumentów pozwalających rozpocząć działania budowlane;
3. **Data Zakończenia** - data zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do Odbioru Końcowego, a w razie odmowy Odbioru Końcowego z przyczyn wskazanych w Umowie – data podpisania przez Strony Protokołu Odbioru Końcowego;
4. **Dokumentacja Budowy** – dokumentacja budowy w rozumieniu ustawy Prawo Budowlane, w skład której wchodzi Pozwolenie na Budowę wraz z załączonym Projektem Budowlanym, Projekty Wykonawcze, Dziennik Budowy i protokoły odbiorów, protokoły badań i pomiarów, rysunki i opisy służące realizacji Inwestycji, operaty geodezyjne, a w przypadku Robót realizowanych metodą montażu - także dziennik montażu. Ponadto Dokumentacja Budowy obejmuje również dokumentację certyfikacyjną, rejestracyjną, instrukcje konserwacji i eksploatacji i inne niezbędne do wykonania przedmiotu Umowy;
5. **Dokumentacja Powykonawcza** – dokumentacja powykonawcza w rozumieniu ustawy Prawo Budowlane, wykonana przez Wykonawcę w ramach Wynagrodzenia, zawierająca naniesione zmiany dokonane w toku wykonywania Robót (zmiany zostaną naniesione w odniesieniu do Projektu Budowlanego lub Projektu Wykonawczego), odzwierciedlająca faktycznie wykonane Roboty w stosunku do Dokumentacji Projektowej, której elementy wymieniono w Artykule 8 Umowy;
6. **Dokumentacja Projektowa** – obejmuje wszelkie dokumenty, w tym rysunki i ich opisy, przedstawiające obiekty budowlane składające się na Inwestycję, w szczególności Projekt Budowlany i Projekty Wykonawcze, jak również Pozwolenie na Budowę i Inne Pozwolenia uzyskane przez Wykonawcę od dnia złożenia oferty przez Wykonawcę, w szczególności opinie, uzgodnienia i dokumenty, na podstawie których realizowane będą Roboty składające się na wykonanie Inwestycji, jak również Dziennik Budowy prowadzony od uzyskania przez Wykonawcę uprawnionego Pozwolenia na budowę. Dokumentację Projektową stanowią również opracowane przez Wykonawcę projekty Wykonawcze, Projekty techniczne zwłaszcza Robót specjalistycznych, projekty warsztatowe i projekty technologiczne oraz wszelkie inne projekty, do których Wykonawca na podstawie Umowy zobowiązany jest Wykonawca, wszelkie rysunki i opisy przygotowane przez Wykonawcę w celu wykonania niniejszej Umowy, wskazujące szczegółowe rozwiązania niezbędne do prawidłowego wykonania Robót w zakresie i na warunkach określonych niniejszą Umową. Dokumentacja Projektowa została szczegółowo opisana w Artykule 8 Umowy;
7. **Dostawca** - oznacza podmiot, który na zamówienie Zamawiającego, Wykonawcy lub Podwykonawcy dostarcza Materiały, Urządzenia, Wyposażenie, lub technologię dla realizacji Inwestycji;
8. **Dyrektor Budowy** – osoba, która została powołana i upoważniona przez Wykonawcę na piśmie do reprezentowania Wykonawcy wobec Zamawiającego we wszelkich sprawach związanych z wykonaniem Umowy sposób powołania zmiany lub zmiany uprawnień Dyrektora Budowy został opisany w Artykule 15 Umowy;
9. **Dziennik Budowy** – oznacza dziennik budowy w rozumieniu ustawy Prawo Budowlane, prowadzony przez Kierownika Budowy do momentu złożenia wniosku o Pozwolenie na Użytkowanie, w którym dokonywane będą wpisy wymagane na podstawie prawa i dotyczące realizacji Robót;
10. **Dni Robocze** – dni tygodnia z wyjątkiem sobót, niedziel i dni ustawowo wolnych od pracy;
11. **Gwarancja** – gwarancja jakości ustanowiona w Umowie;
12. **Harmonogram Rzeczowo - Finansowy** - Harmonogram Rzeczowo - Finansowy Ogólny wraz z Harmonogramem Rzeczowo - Finansowym Szczegółowym; w przypadku jakiegokolwiek kolizji pomiędzy Harmonogramem Rzeczowo - Finansowym Ogólnym i Harmonogramem Rzeczowo - Finansowym Szczegółowym, za wiążące uznać należy zapisy Harmonogramu Rzeczowo - Finansowego Ogólnego;

13. **Harmonogram Rzeczowo - Finansowy Ogólny** –harmonogram wykonania Inwestycji i zakładanego rozliczenia Robót, określający podlegające rozliczeniu zadania realizowane w ramach Robót i Kamienie Milowe oraz termin Odbioru Końcowego, sporządzony przez Wykonawcę z zachowaniem takiego stopnia ogólności, który umożliwi weryfikację efektów rzeczowych Robót, zawierający tylko informacje najważniejsze, oddające rzeczywisty charakter realizowanej Inwestycji, przy czym poszczególne pozycje Harmonogramu Rzeczowo - Finansowego Ogólnego stanowią jednocześnie najważniejsze pozycje rozliczeniowe; wszelkie zmiany w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym Ogólnym podlegają zatwierdzeniu przez Zamawiającego; Harmonogram Rzeczowo - Finansowy Ogólny stanowi Załącznik nr 2 do Umowy;
14. **Harmonogram Rzeczowo - Finansowy Szczegółowy** - sporządzony przez Wykonawcę, uzgodniony i zatwierdzony przez Zespół ds. Realizacji harmonogram wykonania Robót, zgodny z Harmonogramem Rzeczowo - Finansowym Ogólnym i uszczegóławiający proces wykonywania Robót w stosunku do Harmonogramu Rzeczowo - Finansowego Ogólnego, pozwalający na kontrolę postępu wszystkich Robót i wskazujący w szczególności, ale nie wyłącznie: terminy akceptacji, dostaw realizowanych przez Dostawców Zamawiającego na Teren Budowy; okresy prac realizowanych przez Podwykonawców, terminy realizacji poszczególnych elementów Robót (w szczególności: przygotowawczych, rozbiórkowych, zabezpieczenia wykopu i wykopu, testów zwłaszcza izolacji przeciwwodnych i termicznych, montażu, wszelkich przyłączy sieci zewnętrznych), zagospodarowania terenu, niezbędnej infrastruktury technicznej) oraz projektowania i uzyskania przez Wykonawcę wymaganych Innych Pozwoleń, Kamienie Milowe poszczególnych etapów Robót oraz terminy ich realizacji; Harmonogram Rzeczowo - Finansowy Szczegółowy określać będzie także terminy wykonania innych obowiązków wymaganych od Zamawiającego, mających wpływ na możliwość dotrzymania przez Wykonawcę Kamienie Milowe i Daty Zakończenia; Harmonogram Rzeczowo – Finansowy Szczegółowy przedstawiał będzie ścieżkę krytyczną realizacji Inwestycji w taki sposób, aby możliwa była analiza opóźnień, oraz kontrola postępu robót i zaangażowanych zasobów w szczególności podwykonawców. Harmonogram Rzeczowo - Finansowy Szczegółowy opracowany będzie w oprogramowaniu komputerowym przeznaczonym do harmonogramowania (np. Ms Project) i udostępniany będzie Zamawiającemu w sposób umożliwiający odczyt w ww. oprogramowaniu; Harmonogram Rzeczowo - Finansowy Szczegółowy aktualizowany będzie w toku prowadzenia Robót i udostępniany do analizy Zespołowi ds. Realizacji na każde jego pisemne wezwanie;
15. **Inne Pozwolenia** – oznacza inne niż Pozwolenie na Budowę decyzje, pozwolenia, opinie i uzgodnienia, które zostały uzyskane dla realizacji Inwestycji do dnia zawarcia Umowy lub których uzyskanie będzie konieczne do otrzymania Pozwolenia na Użytkowanie i oddania Inwestycji do użytku zgodnie z niniejszą Umową;
16. **Inspektor Nadzoru** - inspektor nadzoru inwestorskiego w rozumieniu ustawy Prawo Budowlane, powołany przez Zamawiającego i upoważniony przez Zamawiającego do nadzoru i monitorowania wykonywania przez Wykonawcę wszystkich Robót objętych Umową w zakresie ich jakości, terminowości oraz zaawansowania w stosunku do terminów określonych w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym, a także do świadczenia na rzecz Zamawiającego usług doradztwa techniczno-budowlanego oraz do wykonywania innych czynności określonych ustawą Prawo Budowlane i niniejszą Umową;
17. **Instalacje** – Urządzenia z układami połączeń technologicznych, zasilających, sterujących oraz oprzyrządowanie i oprogramowanie, w szczególności służące do monitorowania i sterowania, jak również inne systemy techniczne wchodzące w skład Inwestycji, które zgodnie z Umową wykonuje Wykonawca; uszczegółowione w Załączniku nr 11 do Umowy;
18. **Inwestycja** – kompleksowa Rozbudowa oczyszczalni ścieków o moduły do produkcji energii elektrycznej na potrzeby usługowego magazynowania chłodniczego, na Nieruchomości: działkach nr ew. 323/1, 322/3, 324, 439/7, 439/5, 331, 332, 325/2, 327/4, 327/7, 333 ; Obręb 9 , 33-102 Tarnów, ul. Sadowa 29. Szczegółowy opis Inwestycji, zwłaszcza parametry techniczne Inwestycji wraz z poszczególnymi Instalacjami, Urządzeniami, Materiałami i Wyposażeniem i ich charakterystyką techniczną zawiera Załącznik nr 11 do Umowy

19. **Kamień Milowy** – istotne zdarzenie związane z realizacją Robót, wskazane w Harmonogramie Rzeczowo – Finansowym, które podsumowuje i kończy określony istotny etap lub okres realizacji Robót i jest określone w tym harmonogramie jako kamień milowy;
20. **Kierownik Budowy** – kierownik budowy w rozumieniu ustawy Prawo Budowlane, powołany na piśmie przez Wykonawcę dla realizacji Inwestycji, posiadający odpowiednie uprawnienia i kwalifikacje do pełnienia tej funkcji i zgłoszony przez Wykonawcę powiatowemu inspektorowi nadzoru budowlanego;
21. **Kierownik Projektu** - przedstawiciel Zamawiającego uprawniony do składania w imieniu Zamawiającego oświadczeń woli i wiedzy związanych z realizacją Inwestycji oraz do odbierania w imieniu Zamawiającego oświadczeń woli i wiedzy Wykonawcy i wszystkich uczestników procesu budowlanego związanego z realizacją Inwestycji;
22. **Koordynator Inspektorów** - główny przedstawiciel Inspektora Nadzoru, powołany do koordynowania wykonania przez członków zespołu Inspektora Nadzoru powierzonych im przez Zamawiającego zadań wskazanych w ustawie Prawo Budowlane i określonych w Umowie, pełniący funkcje wspomagające i doradcze w stosunku do Kierownika Projektu w zakresie techniczno-organizacyjnym, w szczególności w zakresie kontroli jakości i terminowości realizowanych Robót oraz zatwierdzający Protokoły Zaawansowania Robót;
23. **Materiały** – wszelkie wyroby, materiały budowlane i wykończeniowe, z wyłączeniem Urządzeń, które mają być dostarczone i użyte przez Wykonawcę, Podwykonawców i dalszych podwykonawców do realizacji Robót zgodnie z Umową i Normami, w zakresie i standardzie wskazanym w Dokumentacji Projektowej, a jeśli nie zostały jednoznacznie określone w Dokumentacji Projektowej, uprzednio zatwierdzone przez Zamawiającego; uszczegółowione w Załączniku nr 11 do Umowy;
24. **Nadzór Autorski** – oznacza Projektanta lub inny podmiot wybrany przez Wykonawcę, sprawujący w związku z realizacją Inwestycji nadzór autorski w rozumieniu ustawy Prawo Budowlane;
25. **Nieruchomość** - stanowiąca własność Zamawiającego nieruchomość gruntowa na działkach nr ew. 323/1, 322/3, 324, 439/7, 439/5, 331, 332, 325/2, 327/4, 327/7, 333 ; Obręb 9 , 33-102 Tarnów, ul. Sadowa 29.;
26. **Nominowany Podwykonawca** - oznacza wskazanego przez Zamawiającego podwykonawcę, który zawarł z Wykonawcą umowę na warunkach określonych w Umowie w celu wykonania Robót w zakresach wskazanych w Tabeli Rozliczeń;
27. **Normy** – zasady, wytyczne lub charakterystyki odnoszące się do różnych rodzajów działalności lub ich wyników i zmierzające do uzyskania optymalnego stopnia uporządkowania w określonym zakresie, zatwierdzone przez upoważnioną jednostkę organizacyjną i przyjęte przez Polski Komitet Normalizacyjny pod nazwą „Polska Norma”; jak również, Warunki Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych, wytyczne polskich instytucji (m.in. Państwowa Inspekcja Pracy; Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny; Państwowa Inspekcja Sanitarna, Państwowa Straż Pożarna, Główny Inspektor Farmaceutyczny itp.) oraz ośrodków badawczo-rozwojowych (Instytut Techniki Budowlanej itp.), mające wpływ na realizację Umowy, obowiązujące wymogi związane z prezentowanymi oznaczeniami o uzyskaniu certyfikacji, deklaracje właściwości, oznaczenie pochodzenia lub inne podobne oznaczenia lub zapewnienia Wykonawcy, Dostawcy lub Podwykonawcy;
28. **Odbiór Częściowy** - oznacza odbiór Robót wykonywanych przez Wykonawcę w tych przypadkach, w których celowość odbioru wynika z przepisów prawa, Norm, Zasad Wiedzy Technicznej i Wytycznych Zamawiającego, a w szczególności będzie dotyczył Robót zanikających lub ulegających zakryciu. Odbiór Częściowy będzie każdorazowo potwierdzany wpisem w Dzienniku Budowy, a po zamknięciu Dziennika Budowy – protokołami Odbioru Częściowego przygotowywanymi przez Inspektora Nadzoru;
29. **Odbiór Końcowy** - oznacza odbiór wszystkich Robót zrealizowanych przez Wykonawcę, potwierdzający ich należyte wykonanie oraz gotowość przejęcia przez Zamawiającego Inwestycji do eksploatacji, potwierdzany Protokołem Odbioru Końcowego;
30. **Oferta Wykonawcy** – oferta Wykonawcy z _____ zawarta w Załączniku nr 11 do Umowy;
31. **Okres Rękojmi i Gwarancji** - okres od dnia podpisania Protokołu Odbioru Końcowego do upływu ostatniego spośród terminów rękojmi za Wady i gwarancji jakości udzielonych przez Wykonawcę w odniesieniu do wskazanych w Umowie części składowych Inwestycji;

32. **Oświadczenie Podwykonawcy** – pisemne oświadczenie Podwykonawcy robót budowlanych lub robót budowlano-montażowych złożone Zamawiającemu przez Wykonawcę:
1. podpisane przez osoby umocowane do reprezentowania Podwykonawcy,
  2. którego treść pozwala jednoznacznie stwierdzić, czy wymagalne na dzień złożenia oświadczenia wynagrodzenie należne Podwykonawcy z tytułu wykonania przez niego robót budowlanych lub budowlano-montażowych związanych z realizacją Inwestycji zostały zaspokojone przez Wykonawcę,
  3. zgodne z wzorem Oświadczenia Podwykonawcy stanowiącym Załącznik nr 5 do Umowy.
33. **Plan Zagospodarowania Terenu Budowy** – oznacza opracowany przez Wykonawcę projekt organizacji Robót wraz z planem bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w rozumieniu art. 21a ustawy Prawo Budowlane, z zaznaczeniem zaplecza budowy i sprzętu dźwigowego oraz, do przestrzegania których Wykonawca zobowiązany jest przez cały okres realizacji Robót;
34. **Podręcznik Utrzymania Inwestycji** - sporządzony w języku polskim przez Wykonawcę dokument opisujący wszelkie czynności konserwacyjno-obsługowe dotyczące Inwestycji wymagane do podjęcia i przeprowadzenia w Okresie Rękojmi i Gwarancji, w szczególności w odniesieniu do Materiałów, Instalacji, Urządzeń i Wyposażenia w celu zapewnienia ich eksploatacji i konserwacji zgodnej z prawem i postanowieniami niniejszej Umowy, określający harmonogram konserwacji Materiałów, Instalacji, Urządzeń i Wyposażenia, opisujący czynności utrzymaniowe oraz zawierający listę wyposażenia i materiałów eksploatacyjnych niezbędnych do zapewnienia płynnej pracy Urządzeń i Instalacji w Okresie Rękojmi i Gwarancji;
35. **Podwykonawca** – podmiot, z którym Wykonawca zawarł umowę na wykonanie części Robót budowlanych lub budowlano-montażowych jako podwykonawca; za Podwykonawcę uważa się również dalszego podwykonawcę, któremu wykonanie części Robót budowlanych lub budowlano-montażowych powierzy Podwykonawca lub dalszy podwykonawca Wykonawcy;
36. **Polecenie Zmiany** - polecenie wykonania robót zamiennych lub dodatkowych, złożone Wykonawcy w formie pisemnej przez Zamawiającego na warunkach określonych w Umowie;
37. **Pozwolenie na Budowę** – decyzja administracyjna zezwalająca na rozpoczęcie i prowadzenie budowy lub wykonywanie robót budowlanych w zakresie Projektu Budowlanego;
38. **Pozwolenie na Budowę Zamienne** - pozwolenie na budowę zmieniające Pozwolenia na Budowę w zakresie odpowiadającym Projektowi Budowlanemu Zamiennemu;
39. **Pozwolenie na Użytkowanie** - ostateczna decyzja o pozwoleniu na użytkowanie Inwestycji uzyskana na rzecz Zamawiającego przez Wykonawcę; termin złożenia wniosku o wydanie Pozwolenia na Użytkowanie oraz zakładany termin jego uzyskania stanowią Kamienie Milowe i są określone w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym Ogólnym;
40. **Prawo Budowlane** - ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1202 ze zm.);
41. **Projekt Budowlany** - Projekt Budowlany oraz Projekt Budowlany Zamienny;
42. **Projekt Budowlany Zamienny** - projekt budowlany, który zostanie wykonany przez Projektanta i zatwierdzony Pozwoleniem na Budowę Zamiennym, którego treść będzie pozwalała na osiągnięcie zgodności z Projektem Wykonawczym w zakresie istotnych odstępstw od Projektu Budowlanego Dotychczasowego zgodnego ze stanem na dzień zawarcia Umowy;
43. **Projekt Wykonawczy** – kompletna dokumentacja techniczna dotycząca Robót niezbędna do prawidłowej i zgodnej z przepisami prawa i Normami realizacji Robót objętych Umową, zawierająca szczegółowe rozwiązania techniczne Inwestycji,
44. **Projektant** - ..... będąca / będącym projektantem Projektu Budowlanego w rozumieniu ustawy Prawo Budowlane, a także pozostałych elementów składowych Dokumentacji Projektowej przekazywanej Zamawiającemu przez Wykonawcę zgodnie z Umową;

45. **Protokół Odbioru Końcowego** – protokół przyjęcia przez Zamawiającego wszystkich zrealizowanych przez Wykonawcę Robót składających się na Inwestycję i przyjęcia Inwestycji do eksploatacji w całości na podstawie dokonanego Odbioru Końcowego;
46. **Protokół Odbioru Pogwarancyjnego** – protokół potwierdzenia upływu Okresu Gwarancji i Rękojmi, potwierdzający usunięcie przez Wykonawcę wszystkich Wad zgłoszonych przez Zamawiającego w Okresie Rękojmi i Gwarancji;
47. **Protokół Zaawansowania Robót** – protokół postępu (zaawansowania) wykonanej części Robót składających się na Inwestycję stanowiący podstawę do wystawienia przez Wykonawcę faktury z tytułu wykonania określonej w tym protokole ilości Robót wchodzących w zakres Umowy;
48. **Rękojmia** – rękojmia za Wady określona w Umowie;
49. **Roboty** – wszelkie realizowane przez Wykonawcę zgodnie z niniejszą Umową, Ofertą Wykonawcy, Zapytaniem Ofertowym i Parametrami technicznymi Inwestycji na podstawie Dokumentacji Projektowej prace projektowe, roboty budowlane lub budowlano-montażowe, prace instalacyjne oraz montażowe lub odpowiednio ich elementy, prace (dostawy/transport) dotyczące dostarczenia Materiałów, Urządzeń, Instalacji i Wyposażenia, Sprzętu w tym materiałów budowlanych i materiałów pomocniczych i rusztowań, montaż, utrzymywanie i usuwanie wszelkich Urządzeń i Sprzętu, w tym wyposażenia Terenu Budowy, łącznie z przyłączami doprowadzającymi i odprowadzającymi media powstałymi dla celu prowadzenia robót, oznakowania Terenu Budowy, regularne sprzątanie, utrzymywanie w odpowiednim stanie i zabezpieczenie przed uszkodzeniem istniejącego zjazdu na drogę publiczną przy ul. Sadowej, usuwanie, składowanie i utylizacja opakowań, gruzu i innych odpadów powstających w trakcie Robót oraz końcowe uprzątnięcie Terenu Budowy, prace organizacyjno-koordynacyjne dotyczące koordynacji prac Podwykonawców, prace administracyjne oraz jakiegokolwiek inne usługi wymagane w celu wykonania Inwestycji wraz z uzyskiwaniem wymaganych przepisami prawa Innych Pozwoleń, jak również prace związane z odbiorami, które jako całość konieczne są do uzyskania Pozwolenia na Użytkowanie;
50. **Sprzęt** – wszelkie maszyny i urządzenia budowlane niebędące przedmiotem trwałego wbudowania lub montażu w obiektach budowy, a służące Wykonawcy do realizacji Robót;
51. **Tabela Rozliczeń** - tabela zawierająca Ceny Jednostkowe za wykonanie przez Wykonawcę poszczególnych prac w ramach Umowy; Tabela Rozliczeń stanowi Załącznik nr 3 do Umowy;
52. **Teren Budowy** – przestrzeń, w której prowadzone są Roboty budowlane lub montażowe wraz z przestrzenią zajmowaną przez Wykonawcę jako zaplecze budowy, na której mają być wykonywane Roboty;
53. **Umowa** – niniejsza umowa wraz z Załącznikami;
54. **Urządzenia** – wszelkiego rodzaju maszyny oraz urządzenia techniczne (w tym również te wchodzące w skład Instalacji oraz automatyka) przewidziane do trwałego wbudowania i/lub zainstalowania w Inwestycji, które zostaną dostarczone lub wykonane przez Wykonawcę w ramach Umowy; uszczegółowione w Załączniku nr 11 do Umowy;
55. **Wada** – wada fizyczna lub wada prawna w rozumieniu art. 556 Kodeksu cywilnego lub jakakolwiek niezgodność Inwestycji lub którejkolwiek części Inwestycji, Dokumentacji Projektowej przygotowanej przez Wykonawcę, Dokumentacji Budowy przygotowanej przez Wykonawcę lub Dokumentacji Powykonawczej z Umową, w tym z Dokumentacją przekazaną przez Zamawiającego, przepisami prawa, Zasadami Wiedzy Technicznej, Normami;
56. **Wada Istotna** – Wada uniemożliwiająca lub istotnie utrudniająca użytkowanie całości lub istotnej części Inwestycji zgodnie z jej przeznaczeniem;
57. **Wada Nieistotna** - Wada niestanowiąca Wady Istotnej;
58. **Wada Dokumentacji Projektowej** – oznacza niekompletność lub niezgodność z przepisami prawa Dokumentacji przekazanej przez Wykonawcę lub inne stwierdzone w niej błędy;
59. **Warunki Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych** – oznacza warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych publikowane przez Instytut Techniki Budowlanej;

60. **Wykonawca Zastępczy** – oznacza wykonawcę przejmującego zakres Robót wyłączony z zakresu obowiązków Wykonawcy bądź zastępującego Wykonawcę w przypadku: rozwiązania Umowy, odstąpienia od Umowy przez którąkolwiek ze Stron lub w przypadku zaistnienia okoliczności przewidzianych w Umowie;
61. **Wypożyczenie** – wyposażenie Inwestycji, inne niż Urządzenia, dostarczone przez Wykonawcę zgodnie z Umową, z wyłączeniem, dostarczonego przez Zamawiającego lub Dostawców Zamawiającego, uszczegółowione w Załączniku nr 11 do Umowy;
62. **Wynagrodzenie** – kwota ryczałtowa określona w Artykule 18 ust. 1 Umowy, należna Wykonawcy z tytułu prawidłowego wykonania Umowy;
63. **Wytyczne Zamawiającego** – oznacza dokumenty, wskazania, specyfikacje, standardy, zalecenia oraz wyjaśnienia dotyczące realizacji Inwestycji, konkretyzujące wymagania określone w Umowie, przekazane Wykonawcy przez Zamawiającego w formie pisemnej przed i w trakcie realizacji Umowy; Dla usunięcia wątpliwości uważa się, że Wytyczne Zamawiającego nie mogą prowadzić do zmiany, w tym rozszerzenia zakresu Robót ponad nieprzewidziane w Umowie elementy, w takim przypadku Wykonawca nie jest zobowiązany do ich uwzględnienia.
64. **Zasady Wiedzy Technicznej** – oznacza oparte na osiągnięciach aktualnej techniki i nauki, a także uzyskane w toku działalności praktycznej zasady techniki i technologii budowlanej obejmujące zasady (metody) projektowania, reguły obliczania konstrukcji, kształtowania, wznoszenia, sposoby wykonywania, prefabrykowania, wykańczania oraz wiele prostych umiejętności z zakresu budownictwa czy rzemiosła, zebrane i opisane w literaturze skierowanej do edukacji kadr inżynierskich na uczelniach wyższych;
65. **Zespół ds. Realizacji** – oznacza powołany przez Zamawiającego zespół, w skład którego wchodzi Kierownik Projektu, Inspektor(-rzy) Nadzoru,
66. **Zmiana** – jakiegokolwiek odstępstwo od Umowy wprowadzone do niej przez Zamawiającego w formie Polecenia Zmiany;
- a) **Złe Warunki Pogodowe** – warunki atmosferyczne uniemożliwiające prowadzenie Robót tj. spadek przez trzy kolejne dni średniej temperatury dobowej mierzonej o godz. 07.00 poniżej (minus) -5°C , a dla prac związanych z wykonaniem posadzek poniżej (plus) 5°C ;
- b) wiatr wiejący z prędkością powyżej 10 m/s w trakcie wykonywania:
- montażu konstrukcji stalowej;
  - prac związanych z montażem elementów dachu;
  - prac związanych z montażem wyposażenia na dachu;
  - prac związanych z montażem elewacji;
  - wszelkich innych prac na wysokościach i z użyciem dźwigu;
- c) intensywne opady atmosferyczne trwające dłużej niż 4 godziny dziennie w trakcie wykonywania:
- wszelkich prac na zewnątrz w tym między innymi robót drogowych, związanych z wykonaniem sieci, prac na dachu obiektu i innych, prac ziemnych;
  - wszelkich prac wykonywanych przed zadaszeniem obiektu.

potwierdzone wydrukiem ze strony internetowej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

67. **Załącznik, Załączniki** - załączone do niniejszej Umowy:

Załącznik nr 1 - odpis Wykonawcy z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego,

Załącznik nr 2 - Harmonogram Rzeczowo - Finansowy Ogólny,

Załącznik nr 3 - Tabela Rozliczeń,

Załącznik nr 4 - Lista zatwierdzonych Podwykonawców,

Załącznik nr 5 - Wzór Oświadczenia Podwykonawcy,

Załącznik nr 6 - Kopia polisy ubezpieczeniowej Wykonawcy,

Załącznik nr 7 - Zaświadczenie z ZUS Wykonawcy o niezaleganiu z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne,

Załącznik nr 8 - Zaświadczenie z Urzędu Skarbowego o niezaleganiu z opłacaniem podatków,

Załącznik nr 9 - wzór ZNWU i ZRG w formie gwarancji bankowej;

Załącznik nr 10 - wymogi dotyczące ubezpieczenia EAR/CAR.

Załącznik nr 11 – Zapytanie ofertowe wraz z załącznikami, Oferta Wykonawcy, Parametry techniczne Inwestycji;

Załącznik nr 12 – lista kontrolna testów Inwestycji.

68. **Zabezpieczenie Należytego Wykonania Umowy (ZNWU)** - zabezpieczenie roszczeń Zamawiającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy ustanowione przez Wykonawcę w jednej z form wskazanych w Umowie
69. **Zabezpieczenie wykonania obowiązków z Rękojmi i Gwarancji (ZRG)** - zabezpieczenie roszczeń Zamawiającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy w zakresie Rękojmi i Gwarancji ustanowione przez Wykonawcę w jednej z form wskazanych w Umowie.

ARTYKUŁ 2. OŚWIADCZENIA STRON

1. Wykonawca niniejszym oświadcza, że:
  1. uzyskał wszystkie zgody korporacyjne niezbędne do zawarcia i wykonania Umowy, co obejmuje również właściwe umocowanie osób zawierających Umowę w imieniu Wykonawcy;
  2. nie jest w upadłości i nie jest stroną jakichkolwiek postępowań układowych oraz nie istnieją przesłanki do wszczęcia wobec niego postępowania upadłościowego ani naprawczego;
  3. Sprzęt, który będzie wykorzystywał przy pracach będzie w dobrym stanie technicznym, gwarantującym należyte wykonywanie Umowy oraz że Wykonawca będzie posiadał tytuł prawny do jego używania;
  4. nie ma zaległości podatkowych ani z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i przedstawił zaświadczenia z urzędu skarbowego oraz ZUS potwierdzające, iż nie ma żadnych zaległości w zakresie podatków i składek na ubezpieczenie społeczne;
  5. zapoznał się szczegółowo, korzystając z pomocy specjalistów, z wszelkimi niezbędnymi warunkami realizacji Umowy, w tym z Umową i wszystkimi przekazanymi Załącznikami, przekazaną do chwili podpisania Umowy Dokumentacją, protokołem z przeprowadzonej na Nieruchomości wizji lokalnej z dnia ..... 2023 roku i innymi dokumentami przekazanymi przez Zamawiającego do dnia zawarcia Umowy. Wykonawca dokonał szczegółowej wizji lokalnej i oceny Terenu Budowy z wyłączeniem wszelkich badań pod kątem ewentualnego skażenia gruntu, których wykonanie obciąża w całości Zamawiającego i akceptuje go oraz na tej podstawie nie wnosi żadnych zastrzeżeń do jego stanu, jest zaznajomiony ze wszystkimi warunkami fizycznymi oraz wszystkimi ograniczeniami dotyczącymi Terenu Budowy, dostępu, usług, otoczenia, a także organizacji i funkcjonowania Terenu Budowy (środków komunikacji i transportu, składowania materiałów, energii elektrycznej, wody, instalacji Terenu Budowy.) i wszelkie te uwarunkowania uwzględnił akceptując warunki niniejszej Umowy, w oparciu o przekazaną dokumentację ze strony Zamawiającego oraz wizję lokalną Terenu Budowy; powyższe oświadczenie Wykonawcy nie dotyczy ewentualnego skażenia gruntu, oraz wywóz urobku z wykopu poza teren Inwestycji, za które wyłączoną odpowiedzialność ponosi Zamawiający;

6. dołoży należytych starań, aby żadna z osób pracująca aktualnie lub w przyszłości na rzecz Wykonawcy bądź któregośkolwiek z Podwykonawców na rzecz Inwestycji nie była zatrudniona bądź w inny sposób zaangażowana do pracy z naruszeniem przepisów prawa.
2. Zamawiający niniejszym oświadcza, że:
    1. jest spółką akcyjną prawidłowo założoną i działającą z polskim prawem;
    2. dołoży należytej staranności, żeby uzgodnić, z właściwymi zarządcami dróg, organizację zjazdów łączących drogę publiczną z Nieruchomością;
    3. jest upoważniony do zawarcia niniejszej Umowy i uzyskał wszystkie zgody i zezwolenia niezbędne do jej wykonania, co obejmuje również uprawnienia do działania w imieniu Zamawiającego przy zawieraniu niniejszej Umowy;
    4. nie jest w upadłości i nie jest stroną jakichkolwiek postępowań układowych oraz nie istnieją przesłanki do wszczęcia wobec niego postępowania upadłościowego ani naprawczego oraz nie jest przeciwko niemu prowadzone żadne postępowanie o zapłatę i postępowanie egzekucyjne;
    5. dysponuje środkami finansowymi wymaganymi do realizacji Inwestycji;

ARTYKUŁ 3. PRZEDMIOT UMOWY

1. Zamawiający powierza, a Wykonawca przyjmuje na warunkach określonych Umową, do wykonania prace polegające na kompletnym zaprojektowaniu i wykonaniu Inwestycji jako generalny wykonawca Inwestycji zgodnie z Ofertą Wykonawcy. Należyte i kompleksowe wykonanie Inwestycji stanowi główne zobowiązanie Wykonawcy.
2. Zamawiający powierza, a Wykonawca przyjmuje do realizacji:
  1. ***Roboty wyburzeniowe zgodnie w zakresie określonym w Dokumentacji Projektowej i w sposób uzgodniony z Zespołem ds. Realizacji, polegające na wyburzeniu elementów konstrukcji istniejących na Terenie Budowy;***
  2. Roboty obejmujące wykonanie opracowań technicznych, projektów Robót specjalistycznych, projektów warsztatowych i projektów technologicznych;
  3. Roboty budowlano-montażowe zgodnie z Dokumentacją Projektową polegające na wybudowaniu Inwestycji na Nieruchomości;
  4. uzyskanie Innych Pozwoleń - z wyłączeniem Innych Pozwoleń uzyskanych przez Zamawiającego do dnia zawarcia Umowy oraz Innych Pozwoleń uzyskiwanych przez Zamawiającego zgodnie z Artykułem 13 ust. 2 Umowy.
3. Zakres Robót powierzonych Wykonawcy będzie następujący:
  1. Roboty wyburzeniowe

Wykonawca, działając w charakterze wytwórcy odpadów, przeprowadzi niezbędną rozbiórkę części nadziemnej i części podziemnej obiektów budowlanych znajdujących się na Terenie Budowy i wywiezie z Terenu Budowy oraz zutylizuje materiał powstały z Robót wyburzeniowych wraz z urobkiem, o ile zajdzie taka konieczność, w miejsce do tego przeznaczone, udokumentowane podpisaną umową na przyjęcie gruzu i materiałów odpadowych lub do utylizacji. Przyjęcie ww. materiałów musi zostać potwierdzone stosownym oświadczeniem z tego miejsca oraz kartą przekazania odpadu. W przypadku

odpadów szkodliwych bądź niebezpiecznych, Wykonawca zobowiązany jest, przy utylizacji tego typu odpadów, do zatrudnienia firmy posiadającej aktualną decyzję zezwalającą na przetwarzanie odpadów niebezpiecznych. Wykonawca zobowiązuje się, opracować szczegółowy program technologii Robót rozbiórkowych, który uzgodni z Zespołem ds. Realizacji;

2. Projekty Robót specjalistycznych, projekty warsztatowe, projekty technologiczne robót, inne opracowania

Wykonawca wykona wymagane opracowania i projekty wraz z koniecznymi uzgodnieniami, pozwoleniami oraz rysunkami warsztatowymi, niezbędne w celu zapewnienia prawidłowego prowadzenia i wykonania Robót, w oparciu o Dokumentację Projektową. W zakres obowiązków Wykonawcy wchodzi wykonanie następujących opracowań i projektów:

- projekt Robót ziemnych, ewentualnego zabezpieczenia wykopów i ewentualnego wzmocnienia podłoża wraz z wytycznymi do monitoringu budynków sąsiednich,
- projekt odwodnienia wykopu na cele realizacji Robót,
- projekt oznakowania i wyposażenia bhp i ppoż.,
- projekty rurociągów, przyłączy wodno-kanalizacyjnego, gazowego i przyłącza elektrycznego wraz z oznaczeniem tras/kanałów kablowych,
- projekt organizacji budowy i opracowanie Planu Zagospodarowania Terenu Budowy,
- przygotowanie kompletnego zestawu certyfikatów, deklaracji zgodności, w tym specyfikacji technicznych oraz odpowiednich typów certyfikatów dla wszystkich Materiałów i Urządzeń użytych przy realizacji Inwestycji (nie dotyczy urządzeń z dostawy Inwestorskiej); Wykonawca będzie przedstawiał wyżej wymienione dokumenty do akceptacji Inspektora Nadzoru przed ich wbudowaniem, w terminie umożliwiającym zapoznanie się z nimi i ich akceptację, zgodnie z postanowieniami Umowy,
- przygotowanie instrukcji obsługi i konserwacji w języku polskim dla wszystkich Urządzeń i Instalacji wewnątrz Inwestycji dostarczonych przez Wykonawcę, które są niezbędne do jej prawidłowego funkcjonowania oraz listy przeglądów i konserwacji zgodnych z warunkami gwarancji Materiałów, Urządzeń i Instalacji oraz wszelkich systemów, a także przygotowanie Podręcznika Utrzymania Inwestycji,
- projekty warsztatowe konstrukcji stalowych,
- projekty rozwiązań zamiennych realizowanych na wniosek Wykonawcy,
- szczegółowe projekty wynikające z zastosowanych systemów np. izolacji dachu, specjalistycznych systemów zbrojeniowych, o ile będą wymagane do prawidłowego wykonania Robót i ich odbiorów, w szczególności jeśli są obligatoryjne w Warunkach Technicznych Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych,
- projekty techniczne,
- instrukcję bezpieczeństwa pożarowego Inwestycji,

- scenariusz pożarowy,
- sporządzenie Harmonogramu Rzeczowo - Finansowego Szczegółowego w terminie 30 Dni Roboczych od dnia zawarcia Umowy oraz przekazanie go Zamawiającemu w tym terminie, a także do uzyskania pisemnej zgody Zamawiającego na wszelkie zmiany terminów określonych w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym. Harmonogram Rzeczowo - Finansowy Szczegółowy nie może naruszać postanowień Harmonogramu Rzeczowo – Finansowego Ogólnego;

3. Roboty budowlano-montażowe

Roboty budowlane i budowlano-montażowe zostaną wykonane zgodnie z Dokumentacją Projektową, w szczególności z Projektem Budowlanym, Projektem Wykonawczym, przepisami prawa, Normami, Wytocznymi Zamawiającego oraz Zasadami Wiedzy Technicznej. Wykonawca zobowiązuje się zrealizować Inwestycję, tj. wykonać wszystkie Roboty i uzyskać wszelkie Inne Pozwolenia (z wyłączeniem Innych Pozwoleń uzyskanych przez Zamawiającego do dnia zawarcia Umowy oraz Innych Pozwoleń uzyskiwanych przez Zamawiającego zgodnie z Artykułem 13 ust. 2 Umowy) w celu wybudowania Inwestycji i uzyskania Pozwolenia na Użytkowanie. Roboty budowlano-montażowe obejmą w szczególności:

- wykonanie wszelkich niezbędnych prac związanych z przygotowaniem oraz zagospodarowaniem Terenu Budowy i terenów przyległych w tym odpowiednie zabezpieczenie nieruchomości (budynków) sąsiednich, a w szczególności: ogrodzenie Terenu Budowy, ustawienie zaplecza socjalnego i biurowego oraz wykonanie wszelkich instalacji obiektów tymczasowych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania budowy, wykonanie tymczasowej instalacji na Terenie Budowy m.in. zasilania energetycznego, doprowadzenie i rozprowadzenie wody wraz z odprowadzeniem ścieków,
- ochrona Terenu Budowy oraz wszelkiego mienia na nim się znajdującego przez wykwalifikowany personel od momentu przejścia Terenu Budowy do Daty Zakończenia i przekazania kompletu kluczy Zamawiającemu (nie dotyczy mienia dostarczanego przez Zamawiającego, Podwykonawców Zamawiającego oraz instalacji, sieci, budynków układu Kogeneracji i z nim powiązanych),

w zakresie Robót porządkowanie Terenu Budowy, zagospodarowanie gruntu z wykopów na terenie Inwestycji, odpadów, gruzu z rozbiórek, instalacji i wszelkich napotkanych konstrukcji podziemnych, utylizacja Materiałów,
- koordynacja oraz nadzorowanie Robót prowadzonych przez Podwykonawców i Dostawców na zasadach określonych w Umowie, w tym także koordynacja w zakresie bezkolizyjnej realizacji Robót i dostaw oraz zapewnienie niezbędnego miejsca w zapleczu budowy, magazynach,
- uzyskanie wszelkich Innych Pozwoleń lub zmiana posiadanych Innych Pozwoleń,
- współpraca z Inspektorem Nadzoru, Zamawiającym, ekspertami do spraw ochrony pożarowej i bhp w zakresie wymaganym przepisami polskiego prawa,
- wykonanie wszystkich Instalacji i systemów tak, aby uzyskały one zakładane w Dokumentacji Projektowej i Normach parametry i funkcje oraz aby odpowiednie władze dopuściły je do użytkowania i wydały Pozwolenie na Użytkowanie i wszelkie Inne Pozwolenia wymagane do eksploatacji Inwestycji zgodnie z przeznaczeniem,

- wykonanie niezbędnych pomiarów, testów i sprawdzeń w celu zweryfikowania zgodności wykonanych systemów Inwestycji lub Instalacji, Urządzeń, Materiałów lub Wyposażenia z Dokumentacją Projektową, polskim prawem, Normami i Zasadami Wiedzy Technicznej, a także zapewnienia niezbędnych protokołów pomiaru wymaganych w celu uzyskania Pozwolenia na Użytkowanie i oddania Inwestycji do eksploatacji,
- wykonanie Dokumentacji Powykonawczej na podstawie Projektu Wykonawczego oraz Projektu Budowlanego wraz z wszelkimi niezbędnymi protokołami odbiorów, pomiarów i sprawdzeń niezbędnymi do odbioru i stwierdzenie prawidłowego funkcjonowania Inwestycji i zgodnie z wymaganiami niniejszej Umowy oraz przepisami Prawa Budowlanego,
- uzyskanie w imieniu Zamawiającego Pozwolenia na Budowę, Pozwolenia na Użytkowanie, w razie konieczności uzyskanie zmiany w/w decyzji oraz wszelkich innych niezbędnych dla realizacji Inwestycji decyzji lub orzeczeń.
- utrzymanie zaplecza budowy, sprzątanie kontenerów Wykonawcy, sprzątanie Terenu Budowy,
- likwidacja zaplecza, uporządkowanie Terenu Budowy i terenów przyległych po zakończeniu Robót,
- przeszkolenie personelu Zamawiającego w pełnym zakresie niezbędnym dla prawidłowego funkcjonowania Inwestycji po jej przekazaniu do użytkowania w terminach wskazanych w niniejszej Umowie, w zakresie Robót zrealizowanych przez Wykonawcę,
- wykonanie innych prac niewskazanych powyżej, które są niezbędne w celu zaprojektowania i wykonania Inwestycji zgodnie z Ofertą Wykonawcy,
- zapewnienie na Terenie Budowy pomieszczenia biurowego dla potrzeb Zespołu ds. Realizacji,
- zapewnienie możliwości zamieszczania materiałów marketingowych i informacyjnych Zamawiającego na temat Inwestycji i Zamawiającego na ogrodzeniu, dźwigu i/lub masztach lub konstrukcjach zrealizowanych na Terenie Budowy,
- w przypadku pojawienia się konieczności utrzymania właściwej temperatury dla procesów budowlanych lub zapewnienie ciepła technologicznego do ogrzewania wnętrza obiektów składających się na Inwestycję w okresie prowadzenia Robót w przypadku braku/niefunkcjonowania docelowego ogrzewania obiektów oraz monitorowanie temperatur w miejscach wskazanych przez Inspektora Nadzoru lub Zamawiającego,
- umieszczenie tablicy informacyjnej zgodnie z wymogami Prawa Budowlanego,
- prowadzenie Robót zgodnie z obowiązującymi przepisami bhp i przeciwpożarowymi,
- uczestniczenie we wszelkich odbiorach przewidzianych w Umowie, w tym w Odbiorach Częściowych oraz Odbiorze Końcowym w terminach i na zasadach określonych w Umowie,

- dostarczenie wymaganych Materiałów, Wyposażenia i Urządzeń niezbędnych do wykonania Inwestycji,
- usunięcia wszelkich szkód, jakie powstały na Terenie Budowy i działkach oraz obiektach sąsiednich w związku z prowadzeniem Robót jeżeli zgodnie z Umową Wykonawca ponosi odpowiedzialność za powstanie takich szkód,
- zajęcia pasa drogowego, w tym uzyskanie stosownych zezwoleń i uzgodnień, a także zawarcie stosownych porozumień, o ile będą wymagane do prawidłowej realizacji Robót,
- zapewnienie składowania i magazynowania w zakresie wymaganym w celu realizacji Inwestycji,
- dokonanie uzgodnień i ubieganie się w imieniu Zleceniodawcy o przyłączenie Inwestycji do sieci elektroenergetycznej, w tym sporządzenie lub pozyskanie wszelkiej niezbędnej dokumentacji technicznej i/lub korporacyjnej wymaganej dla pozytywnego rozpoznania wniosku,
- wykonanie Robót obejmujących wyrównanie terenu oraz podjęcie wszelkich związanych z tym czynności, dopełnienie wszelkich formalności i złożenie odpowiednich wniosków, o ile okażą się konieczne, tak aby możliwe było terminowe uzyskanie Pozwolenia na Użytkowanie,
- wykonanie czynności zabezpieczających dotyczących wykonanych Robót w związku z wystąpieniem Złych Warunków Pogodowych w okresie realizacji Robót;

4. Decyzje

Wykonawca zobowiązany jest do uzyskania Pozwolenia na Budowę, Pozwolenia na Użytkowanie, a także Innych Pozwoleń, w tym wpisu Zamawiającego do właściwego rejestru działalności regulowanej – Rejestru wytwórców energii w małej instalacji oraz Rejestru wytwórców biogazu rolniczego (z wyłączeniem Innych Pozwoleń uzyskanych przez Zamawiającego do dnia zawarcia Umowy oraz Innych Pozwoleń uzyskiwanych przez Zamawiającego zgodnie z Artykułem 13 ust. 2 Umowy, oraz wszelkich pozwoleń, decyzji, uzgodnień, opinii związanych ze zmianami wprowadzonymi przez Zamawiającego w stosunku do złożonego Projektu Budowlanego i Projektu Budowlanego zamiennego), które okażą się niezbędne do oddania Inwestycji do użytku zgodnie z jej przeznaczeniem, tj. wszelkich niezbędnych pozytywnych decyzji administracyjnych, w szczególności w przypadku wprowadzenia zmian projektowych Wykonawcy skutkujących koniecznością ponownego ich uzyskania oraz do przestrzegania wszystkich pozwoleń, zgód i zezwoleń uzyskanych przez Zamawiającego lub Wykonawcę w celu realizacji Inwestycji.

Wykonawca nie ma obowiązku uzyskania Innych Pozwoleń oraz jest zwolniony z wszelkiej odpowiedzialności z tym związanej, jeżeli ich uzyskanie nie jest możliwe z przyczyn nieleżących po stronie Wykonawcy, pod warunkiem jednak, że Wykonawca niezwłocznie, tj. w ciągu 7 Dni Roboczych od uzyskania informacji o okolicznościach uniemożliwiających uzyskanie danego Innego Pozwolenia powiadomi o nich Zamawiającego na piśmie; przy czym nie może to nastąpić później niż 30 dni przed dniem wykonania Robót, dla których wykonania niezbędne jest uzyskanie danego Innego Pozwolenia.

W przypadku prowadzenia spraw Zamawiającego o charakterze administracyjnym lub cywilnym przez Wykonawcę, w szczególności przed organami administracji lub operatorami sieci, wszelka dokumentacja zawierająca wnioski/ podania lub oświadczenia woli/wiedzy, składana przez Wykonawcę, w szczególności na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez Zamawiającego, Wykonawca zobowiązany jest udostępnić takie dokumenty

Zamawiającemu w wersji edytowalnej co najmniej na 5 Dni Roboczych przed planowanym wniesieniem pisma (lub terminem wniesienia pisma).

5. W celu osiągnięcia rezultatu przewidzianego w Umowie, w szczególności oddania do użytkowania i eksploatacji Inwestycji, Wykonawca w ramach Wynagrodzenia zobowiązuje się do wykonania wszystkich obowiązków z niej wynikających z najwyższą starannością, której można oczekiwać od projektanta w zakresie prac projektowych objętych Umową i generalnego wykonawcy w zakresie robót budowlanych, robót budowlano-montażowych i robót wykończeniowych, w szczególności jest on zobowiązany do działania zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa w tym istniejącymi Normami oraz Innymi Pozwoleniami wydanymi dla celów prowadzenia Robót objętych Umową przez właściwe organy administracyjne, a także dobra praktyką i Zasadami Wiedzy Technicznej. Wykonawca będzie odpowiedzialny na zasadach wskazanych w Umowie za świadczenie jakichkolwiek usług zgodnie z niniejszą Umową i jednocześnie zobowiązuje się do wykonania innych czynności niewymienionych wprost w Umowie, jeżeli są one konieczne do wykonania Inwestycji zgodnie z Umową. Wykonawca wykona usługi, roboty budowlane oraz inne czynności niewymienione w Umowie jeżeli są one konieczne do wykonania Inwestycji zgodnie z Umową w sposób zgodny z wymaganiami właściwych organów administracji, wymogami prawa, a także w sytuacji zmiany stanu prawnego, Norm Zasad Wiedzy Technicznej oraz decyzji administracyjnych. Ryzyko uwzględnienia wszystkich prac wymaganych dla realizacji całości przedmiotu Umowy, zgodnie z opisem tego przedmiotu dokonany przez Zamawiającego w Umowie spoczywa na Wykonawcy z tym zastrzeżeniem, że Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za obowiązek wykonania usług, robót budowlanych oraz innych czynności, których, pomimo dochowania należytej staranności Wykonawca nie mógł przewidzieć na etapie zawierania Umowy. Wykonawca będzie w pełni odpowiedzialny za wykonanie jakichkolwiek prac lub świadczenie jakichkolwiek usług, o których mowa powyżej, zgodnie z niniejszą Umową oraz będzie odpowiedzialny za wszystkie osoby fizyczne i prawne, z pomocą których będzie wykonywał powyższe prace lub usługi.

ARTYKUŁ 4.   TERMINY REALIZACJI UMOWY

1. ***Przedmiot Umowy wykonywany będzie zgodnie z Harmonogramem Rzeczowo – Finansowym Ogólnym, przy czym wykonanie przedmiotu Umowy nastąpi w terminie 18 miesięcy od dnia udzielenia Zamawiającemu dofinansowania na wykonanie Inwestycji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Strony zgodnie ustalają, że końcowy termin wykonania Umowy ma charakter ściśle określony i ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celu w postaci możliwości uzyskania dofinansowania Inwestycji przez ARiMR, a naruszenie terminu przez Wykonawcę może spowodować utratę lub ograniczenie prawa Zamawiającego do pozyskania środków finansowych.***
2. Wykonawca zabezpieczy wszystkie niezbędne zasoby tak, aby wskazane w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym Szczegółowym terminy realizacji Robót, w szczególności Data Zakończenia określone w ust. 1 powyżej mogły być dotrzymane. Wykonawca sam w pełni odpowiada za organizację i realizację przedmiotu Umowy, z wyjątkiem przypadków, w których potrzebne jest działanie Zamawiającego lub innych niż Wykonawca podmiotów działających na rzecz Zamawiającego lub w przypadku wystąpienia Siły Wyższej lub Złych Warunków Pogodowych
3. Wskazane w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym terminy i okresy, w szczególności Data Zakończenia, uwzględniać będą okres przygotowawczy. Określone w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym Szczegółowym okresy, w których mają zostać wykonane Roboty uwzględniają czas niezbędny dla wykonania określonych studiów, uzyskania Innych Pozwoleń, przeprowadzenia testów, postępowań i otrzymania decyzji, zezwoleń lub pozwoleń administracyjnych.

4. Data Zakończenia i terminy wskazane w Harmonogramie Rzeczowo – Finansowym mogą zostać odpowiednio przedłużone w następujących przypadkach, pod warunkiem wykazania ich obiektywnego wpływu na niemożność dotrzymania Daty Zakończenia ustalonej zgodnie z ust. 1 powyżej:
- a) wystąpienia okoliczności stanowiących Siłę Wyższą opisaną w Artykule 25 Umowy;
  - b) wystąpienia Złych Warunków Pogodowych
  - c) sytuacji opisanych w Artykule 24 Umowy (Zawieszenie Robót);
  - d) opóźnienia Zamawiającego w przekazaniu Terenu Budowy lub niewykonania przez Zamawiającego innych określonych w Umowie obowiązków Zamawiającego warunkujących wykonanie robót;
  - e) innych przypadkach wskazanych w Umowie.

W przypadkach określonych w niniejszym ustępie, w których do zmiany któregoś terminu określonego w Umowie dojdzie z winy Zamawiającego, Zamawiający pokryje konieczne i udokumentowane koszty Wykonawcy związane z realizacją Robót w wydłużonym okresie realizacji, przy czym Zamawiający pokryje koszty poniesione przez Wykonawcę jedynie za tyle dni przedłużenia względem pierwotnego terminu, o ile rzeczywiście wydłużył się okres realizacji danych Robót.

5. W przypadku stwierdzenia przez Zamawiającego niedotrzymania terminów realizacji Inwestycji lub niezgodności Harmonogramu Rzeczowo - Finansowego z faktycznym postępowaniem Robót, Zamawiający może zażądać przedstawienia przez Wykonawcę pisemnej informacji o przyczynach odstępstw oraz programu usunięcia opóźnień, chyba że Wykonawca wykaże, iż niedotrzymanie terminów lub niezgodność wynika z przyczyn, za które Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności. Wykonawca w takiej sytuacji ma obowiązek opracowania i przedstawienia takiej informacji i programu Zespołowi ds. Realizacji do akceptacji w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, a po jej uzyskaniu do jego niezwłocznego wdrożenia. W takiej sytuacji termin realizacji Inwestycji ulegnie wydłużeniu o czas niezbędny do wdrożenia programu usunięcia opóźnień zaakceptowanego przez Zespół ds. Realizacji.
6. W przypadku stwierdzenia przez Zamawiającego niedotrzymania terminów Kamieni Milowych określonych w Harmonogramie Rzeczowo – Finansowym Ogólnym lub stwierdzenia niezgodności Harmonogramu Rzeczowo - Finansowego Szczegółowego z faktycznym postępowaniem Robót, stwarzających ryzyko opóźnienia Daty Zakończenia o więcej niż 1 miesiąc w stosunku do Daty Zakończenia określonej w ust. 1 powyżej, Zamawiający po bezskutecznym upływie dodatkowego co najmniej 7 dniowego terminu do nadrobienia opóźnień wyznaczonego Wykonawcy na piśmie pod rygorem zastępczego wykonawstwa, uprawniony będzie do podjęcia czynności w zakresie zlecenia działań mających na celu likwidację opóźnienia Wykonawcy Zastępczemu, na ryzyko i koszt Wykonawcy, chyba że Wykonawca wykaże, iż opóźnienia nie wynikają z okoliczności leżących po stronie Wykonawcy.
7. Wszelkie Roboty będą wykonywane w terminach wskazanych w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym i podlegać będą rozliczeniu w kolejności wskazanej w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym Ogólnym.
8. W terminie 14 Dni Roboczych od dnia zawarcia niniejszej Umowy, Wykonawca sporządzi i prześle Zamawiającemu do akceptacji Harmonogram Rzeczowo - Finansowy Szczegółowy. Wszelkie zmiany terminów w odniesieniu do wymogów zawartych w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym Ogólnym wymagają zgody Zamawiającego wyrażonej w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
9. Jeśli Wykonawca wykryje jakąkolwiek broń, bomby, niewybuchy lub inne niewypały lub przedmioty o znaczeniu archeologicznym bądź zabytkowe na Terenie Budowy, Wykonawca

zobowiązany jest przerwać wykonywanie Robót i zgłosić odkrycie Zamawiającemu, a także właściwym organom oraz zabezpieczyć Teren Budowy w sposób zapobiegający zagrożeniu życia i zdrowia osób oraz mienia. W takim przypadku Strony dokonają oceny wpływu odkrycia i czynności podjętych przez Wykonawcę na terminy realizacji Robót określone w Harmonogramie Rzeczowo – Finansowym i w przypadku wpływu powyższego na termin Daty Zakończenia określony w ust. 1 powyżej, Data Zakończenia ulegnie odpowiedniemu przedłużeniu a Zamawiający pokryje uzasadnione koszty Wykonawcy poniesione w związku z wykrytymi znaleziskami oraz wstrzymaniem Robót lub w związku z usunięciem jakichkolwiek przedmiotów o znaczeniu archeologicznym zgodnie z obowiązującymi przepisami. W takim przypadku Zamawiający i Wykonawca wspólnie określą czynności, jakie powinny zostać podjęte przez każdą ze Stron.

ARTYKUŁ 5. OBOWIĄZKI WYKONAWCY – STANDARD WYKONANIA ROBÓT

1. Wykonawca jest zobowiązany wykonać Inwestycję zgodnie z Umową, obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności przepisami bhp i przeciwpożarowymi, Pozwoleniem na Budowę, Innymi Pozwoleniami wymaganymi do realizacji Inwestycji, Dokumentacją Projektową, Dokumentacją Budowy, Normami, Wytycznymi Zamawiającego, Zasadami Wiedzy Technicznej i Harmonogramem Rzeczowo - Finansowym. Wykonawca jest zobowiązany do wykonywania wszelkich obowiązków związanych z Umową w dobrej wierze i przy dochowaniu najwyższej zawodowej staranności.
2. Wykonawca uzyska wszelkie Inne Pozwolenia, chyba że ich pozyskanie w toku realizacji Umowy leży po stronie Zamawiającego, w szczególności: decyzje w tym zmiana obowiązujących decyzji, pozwolenia, zgody, a także opinie, uzgodnienia i ekspertyzy oraz dopełni innych niezbędnych czynności formalno-prawnych wynikających z przepisów prawa, w szczególności ustawy Prawo Budowlane, które będą wymagane do wykonania Inwestycji zgodnie z Umową, z wyjątkiem tych, których uzyskanie – zgodnie z Umową – stanowi obowiązek Zamawiającego, , co jest objęte Wynagrodzeniem.
3. Wykonawca z należytą starannością właściwą dla profesjonalnego charakteru prowadzonej przez niego działalności gospodarczej i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, wykona wszystkie Roboty objęte niniejszą Umową oraz zapewni ich koordynację od chwili Daty Rozpoczęcia Robót do Daty Zakończenia.
4. Wykonawca zobowiązuje się do zlecenia wszelkich Robót związanych z realizacją Inwestycji oraz nadzorowaniem Robót wyłącznie osobom, które są odpowiednio uprawnione do podejmowania tych działań i odpowiednio wykwalifikowane i posiadają stosowne udokumentowane doświadczenie. Wszystkie osoby, wyznaczone przez Wykonawcę do realizacji Inwestycji będą posługiwać się biegle językiem polskim, a w przypadku braku znajomości języka polskiego przez daną osobę lub osoby Wykonawca będzie zobowiązany do zatrudnienia tłumacza na własny koszt.
5. Wykonawca będzie w pełni odpowiedzialny za zapewnienie zgodności wszelkich Materiałów, Urządzeń, Wyposażenia i Sprzętu oraz technologii używanej przy realizacji Umowy z prawem obowiązującym w Polsce, Normami, Zasadami Wiedzy Technicznej i Dokumentacją Projektową.
6. Wykonawca będzie w pełni odpowiedzialny za wykonanie Robót oraz innych prac przewidzianych Umową, w tym za ich zgodność z prawem i za wszystkie osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, z których pomocą będzie wykonywał Umowę lub którym powierzy wykonanie zobowiązań przewidzianych w Umowie, w szczególności za swoich pracowników, współpracowników, Podwykonawców i Dostawców Wykonawcy. Wykonawca będzie także w pełni odpowiedzialny za jakiegokolwiek wypadki spowodowane niezastosowaniem się do przepisów prawa, również spowodowane

przez podmioty wymienione w zdaniu poprzedzającym i jest zobowiązany zwolnić Zamawiającego z odpowiedzialności w tym względzie oraz pokryć szkody wynikające z takiego wypadku.

7. Wykonawca zapewni na własny koszt inspekcje i odbiory odpowiednich służb niezbędne do uzyskania Pozwolenia na Użytkowanie w zakresie Umowy. Powyższe nie dotyczy certyfikacji/UDT instalacji, których uzyskanie nie jest wymagane celem uzyskania Pozwolenia na Użytkowanie.
8. Wszystkie wbudowane, zainstalowane, zamontowane lub w inny sposób trwale połączone z Inwestycją Materiały, Urządzenia i Instalacje, Wyposażenie będą fabrycznie nowe i będą posiadały ważne gwarancje Dostawcy, Podwykonawcy lub producenta. Wykonawca udzieli Zamawiającemu wszelkich informacji o parametrach technicznych stosowanych Materiałów, Urządzeń i Instalacji. Zamawiający może żądać udzielenia w ustalonej przez siebie formie wyjaśnień przez Wykonawcę w każdym czasie.
9. Wykonawca jest zobowiązany do wykonania wszystkich badań, testów i pomiarów, w ramach Inwestycji, niezbędnych do wykonania i zaakceptowania Robót zgodnie z Normami. Wszelkie pomiary dokonywane w trakcie realizacji Inwestycji będą przeprowadzone przez Wykonawcę w taki sposób, aby nie spowodować trudności dla otoczenia oraz nie uniemożliwić dostępu do dróg publicznych czy prywatnych. Wszelkie koszty takich utrudnień zostaną poniesione przez Wykonawcę.
10. Wykonawca nie może z zastrzeżeniem wypadków przewidzianych w Umowie i przepisach prawa, w żadnym przypadku zawiesić lub w inny sposób przerwać prowadzenia Robót bez wcześniejszej pisemnej zgody Zamawiającego, nawet w przypadku jakichkolwiek sporów pomiędzy Stronami Umowy.
11. Wykonawca w okresie od Daty Rozpoczęcia Robót do Daty Zakończenia jest zobowiązany do podejmowania niezwłocznie wszelkich działań ratunkowych lub zabezpieczających Inwestycję i Teren Budowy w przypadku awarii, uszkodzenia czy też innego nagłego zewnętrznego niekorzystnego czynnika, których wystąpienie może stwarzać bezpośrednio niebezpieczeństwo życia i zdrowia lub środowiska, niezależnie od poniesionych dodatkowych kosztów, bez zbędnej zwłoki i oczekiwania na reakcję Zamawiającego. Koszty poniesione przez Wykonawcę w związku z wykonaniem obowiązków określonych w zdaniu poprzedzającym zostaną zwrócone Wykonawcy w udokumentowanej wysokości, chyba że swoim zachowaniem zwiększył ryzyko takiego zdarzenia.
12. Wykonawca jest zobowiązany prowadzić Roboty w taki sposób, aby nie powodować przerw ani zakłóceń w codziennej działalności osób i podmiotów funkcjonujących na nieruchomościach znajdujących się w obszarze wpływów prowadzonych Robót, za wyjątkiem zakłóceń uprzednio z nimi uzgodnionych i przeprowadzonych za powiadomieniem Zamawiającego.
13. Wykonawca zobowiązany jest ponadto:
  1. wykonać w ramach Wynagrodzenia wszelkie Roboty (w tym prace projektowe, uzyskiwanie Innych Pozwoleń) związane z dostarczeniem niezbędnych mediów (wody, odprowadzenia ścieków, ogrzewania, telefonu, Internetu itp. z wyłączeniem energii elektrycznej) do Terenu Budowy, ewentualnie rozbudować odpowiednie podprowadzenia istniejących instalacji na Nieruchomości i poczynić odpowiednie uzgodnienia w celu zainstalowania, przez odpowiedniego dostawcę mediów, o ile media te okażą się niezbędne Wykonawcy do realizacji Umowy lub normalnego korzystania z Inwestycji;
  2. zapewnić Zespołowi ds. Realizacji, począwszy od 22 dnia od Daty Rozpoczęcia, przestrzeń biurową na Terenie Budowy spełniającą następujące wymogi: wydzielone, ogrzewane,umeblowane w co najmniej dwa biurka i 2 krzesła oraz zamykaną szafę, zamykane,

estetyczne pomieszczenie dla potrzeb 4 (czterech) osób z dostępem do zaplecza socjalnego Wykonawcy, tj. aneksu kuchennego i sanitarnego, kserografu, szybkiego połączenia z Internetem oraz dostępu do pomieszczenia przeznaczonego do narad technicznych na budowie dla min. 15 (piętnastu) osób, wyposażone w rzutnik multimedialny oraz profesjonalny zestaw do prowadzenia telekonferencji. Dostęp do wyżej wymienionych pomieszczeń będzie utrzymany przez Wykonawcę w czystości w trakcie trwania całego okresu realizacji Umowy z uwzględnieniem przejść i wymaganych zadasznień. Wykonawca zapewni odpowiednią liczbę miejsc parkingowych, nie mniejszą niż 5 (pięć) miejsc przeznaczonych dla członków Zespołu ds. Realizacji. Wykonawca zapewni środki ochrony osobistej, tj. atestowane kaski ochronne oraz kamizelki odblaskowe dla 5 (pięciu) przedstawicieli Zamawiającego;

3. uczestniczyć w spotkaniach koordynacyjnych organizowanych przez Zamawiającego i w odpowiednim czasie podejmować działania wprowadzające w życie uzgodnienia podejmowane na tych spotkaniach. W takich spotkaniach ze strony Wykonawcy uczestniczyć będzie co najmniej Dyrektor Budowy lub Kierownik Budowy; na żądanie Zespołu ds. Realizacji osoba reprezentująca Wykonawcę na takim spotkaniu zobowiązana będzie przedstawić analizę ryzyka związanego z realizacją Robót wraz z jego estymacją i ewentualnym planem zarządzania tym ryzykiem;
4. sukcesywnie tworzyć i administrować Dokumentacją Budowy, której wykonanie zgodnie z Umową leży po stronie Wykonawcy oraz administrować pozostałą Dokumentacją Budowy przekazaną Wykonawcy przez Zamawiającego, w tym Dokumentacją Projektową, Dokumentacją Powykonawczą, która znajdzie się również na odpowiednio zabezpieczonej profesjonalnej platformie wirtualnej w celu zdalnego jej przeglądania. Wykonawca na swój koszt przeszkoli Zespół ds. Realizacji w zakresie obsługi takiego systemu. Wykonawca prowadzi będzie odpowiednie rejestry wszelkiej dokumentacji, zgodnie z Wytycznymi Zamawiającego;
5. postępować zgodnie ze wspólnie ustalonymi z Przedstawicielami Zamawiającego w szczególności przez Zespół ds. Realizacji procedurami i instrukcjami Zamawiającego w celu realizacji Umowy, niezbędnymi w celu właściwego i bezpiecznego wykonania Inwestycji, osiągnięcia jej wymaganej jakości oraz zgodności z Harmonogramem Rzeczowo - Finansowym;
6. zapewnić odpowiednie przemysłowe warunki ochrony, ochrony przeciwpożarowej i sanitarnej na Terenie Budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami;
7. zgromadzić i złożyć ostateczne rozliczenie wykonania Umowy w terminie 21 Dni Roboczych od dnia podpisania Protokołu Odbioru Końcowego;
8. prowadzić Dziennik Budowy i uwzględniać w nim wszelkie zapisy dotyczące postępu Robót, w tym Odbiorów Częściowych, a w odniesieniu do Robót realizowanych po zamknięciu Dziennika Budowy - prowadzić dziennik robót wykończeniowych na tych samych zasadach co Dziennik Budowy;
9. dokonać zmiany na stanowisku Kierownika Budowy lub Dyrektora Budowy w przypadku stwierdzenia potwierdzonego obustronnie, nienależytego wywiązywania się Kierownika Budowy lub Dyrektora Budowy z powierzonych obowiązków w terminie 15 Dni Roboczych od dnia otrzymania pisemnego polecenia Zamawiającego w tej sprawie, przy czym Wykonawcy nie będą przysługiwały z tego tytułu żadne rekompensaty finansowe ani zgoda na przedłużenie Daty Zakończenia;

10. prowadzić Roboty zgodnie z obowiązującymi przepisami bhp i przeciwpożarowymi oraz ponosić z tego tytułu całkowitą odpowiedzialność, przy czym w miarę możliwości Wykonawca będzie stosował systemowe zabezpieczenia bhp. Wykonawca zapewni nadzór bhp nad prowadzonymi Robotami i ewentualnymi innymi pracami przez inspektora ds. bhp i ppoż. oraz zapewni przeprowadzenie co najmniej raz w tygodniu kontroli budowy, z której zostanie sporządzony protokół z wyszczególnieniem wniosków z przeprowadzonej kontroli;
11. Wykonawca zobowiązuje się do niezwłocznego informowania Zamawiającego o każdym zaistniałym na budowie wypadku i do natychmiastowego sporządzenia raportu powypadkowego w przypadku jego zaistnienia;
12. zapewnić obsługę geotechniczną w trakcie realizacji Umowy w osobie uprawnionego geotechnika i, jeśli będzie to wymagane, uprawnionego hydrologa;
13. na 2 tygodnie przed Datą Zakończenia dostarczyć plan wykonywania testów i odbiorów oraz szkoleń przewidzianych w Umowie;
14. zapewnić pełne szkolenie dla personelu Zamawiającego w zakresie prawidłowego użytkowania, konserwacji i działania wszelkich **Instalacji**, systemów okablowania, Materiałów, Wyposażenia i Urządzeń w ramach Umowy. O terminie szkolenia Wykonawca zawiadomi pisemnie Zamawiającego nie później niż 7 Dni Roboczych przed planowaną datą jego odbycia. Strony wspólnie uzgodnią dogodny termin szkoleń, o których mowa powyżej;
15. umożliwić Zamawiającemu oraz Zespołowi ds. Realizacji wykonywanie zdjęć fotograficznych do dokumentacji postępu prac w trakcie wykonywania Robót, pod warunkiem dostarczenia wymaganej przez Kierownictwo Budowy wymaganej dokumentacji BHP oraz uczestnictwa w dodatkowym szkoleniu wewnętrznym BHP budowy.
14. Obowiązki Wykonawcy związane z wykonaniem Umowy nie mogą zostać uznane za zrealizowane dopóki nie zostaną spełnione wszystkie poniższe warunki:
  1. Wykonawca uzyska Pozwolenie na Użytkowanie, zostanie podpisany Protokół Odbioru Końcowego,
  2. zostaną usunięte ewentualne szkody lub zanieczyszczenia na terenie Nieruchomości lub sąsiednich nieruchomościach (jeżeli takie wystąpią w związku z realizacją Umowy przez Wykonawcę),
  3. Wykonawca przekaze Zamawiającemu całość Dokumentacji Powykonawczej związanej z realizacją niniejszej Umowy, w terminie 30 dni od Daty Zakończenia,
4. Wykonawca przekaze Zamawiającemu wszystkie komplety kluczy do Inwestycji (nie mniej niż po 3 klucze do każdego zamka) opisane zgodnie z Projektem Wykonawczym lub inne dane umożliwiające dostęp lub sterowanie,
5. Wykonawca usunie wszelkie Wady stwierdzone w Okresie Rękojmi i Gwarancji, które wynikają ze zrealizowanych przez Wykonawcę Robót,
6. upłynie Okres Rękojmi i Gwarancji.

ARTYKUŁ 6. OBOWIĄZKI WYKONAWCY - ORGANIZACJA TERENU BUDOWY

1. Strony zgodnie postanawiają, że Zamawiający przekaze Wykonawcy Teren Budowy w części objętej Pozwoleniem na Budowę, a Wykonawca ma obowiązek przejąć Teren Budowy w tym zakresie.

2. Po przejęciu Terenu Budowy, Wykonawca podejmie niezwłocznie wszystkie niezbędne czynności związane z zabezpieczeniem i przygotowaniem Terenu Budowy do prawidłowej realizacji Inwestycji. Wykonawca odpowiada za wykonanie na własny koszt wszelkich niezbędnych czynności związanych z przygotowaniem oraz zagospodarowaniem Terenu Budowy i terenów przyległych, jednakże wyłącznie w zakresie w jakim jest to niezbędne do wykonania Robót. Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za zabezpieczenie i przygotowanie terenu, na którym prowadzone będą prace niewchodzące w zakres Robót w szczególności prace wykonywane przez pracowników, współpracowników, dostawców, wykonawców, podwykonawców i wszelkich innych podmiotów, którymi Zamawiający posługuje się przy wykonaniu Inwestycji, a którzy nie wykonują prac leżących w zakresie Wykonawcy wynikającym z Umowy.
3. Niezwłocznie po protokolarnym przekazaniu Terenu Budowy Wykonawca zobowiązuje się zorganizować, wyposażyć i należycie zabezpieczyć Teren Budowy, włącznie z zapleczem budowy Wykonawcy.
4. Wykonawca od dnia protokolarnego przekazania Terenu Budowy aż do dnia podpisania Protokołu Odbioru Końcowego odpowiada za bezpieczeństwo i nadzór na Terenie Budowy. Zamawiający nie ponosi odpowiedzialności za brak nadzoru nad Terenem Budowy z tym zastrzeżeniem, że Zamawiający ponosi wyłączną odpowiedzialność za bezpieczeństwo i nadzór nad pracami wykonywanymi przez jego pracowników, współpracowników, dostawców, wykonawców, podwykonawców i wszelkich innych podmiotów, którymi Zamawiający posługuje się przy wykonaniu Inwestycji, a którzy nie wykonują prac leżących w zakresie Wykonawcy wynikającym z Umowy i w związku z tym zobowiązany jest zaznajomić ich z zakresem ich obowiązków, sposobem wykonywania pracy na wyznaczonych im stanowiskach w sposób zapewniający przestrzeganie przez te podmioty zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy wykonywaniu robót budowlanych (BIOZ). Realizacja powyższych obowiązków zrealizowana zostanie na poniższych zasadach i obejmuje w szczególności:
  1. Wykonawca będzie na zasadzie ryzyka odpowiedzialny za wszelkie obrażenia, straty, uszkodzenia będące wynikiem sposobu prowadzenia Robót na Terenie Budowy oraz sposobu, w jaki Materiały, Urządzenia, elementy Instalacji, Sprzęt i Wyposażenie będą stosowane, wykorzystywane lub instalowane; Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za szkody, które wystąpiły wskutek siły wyższej, Złych Warunków Pogodowych albo z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności.
  2. Wykonawca jest zobowiązany do opracowania technologii wykonania i instrukcji bezpiecznego prowadzenia wszystkich Robót oraz jej przedkładania Inspektorowi Nadzoru do akceptacji przez rozpoczęciem danego etapu Robót;
  3. Wykonawca ma obowiązek informowania Zamawiającego o wszelkich studiach, dokumentach, rysunkach bądź szkicach dotyczących wpływu wykonywanych Robót na kwestie bezpieczeństwa Terenu Budowy;
  4. Wykonawca ma obowiązek informowania przedstawicieli Zamawiającego o wyborze Podwykonawców oraz o obecności Podwykonawców na Terenie Budowy;
  5. Wykonawca ma obowiązek udzielania wszelkich szczegółowych informacji dotyczących Terenu Budowy Zespołowi ds. Realizacji.
5. Przed przystąpieniem do realizacji Robót Wykonawca sporządzi Plan Zagospodarowania Terenu Budowy oraz plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia podpisany przez Kierownika Budowy i specjalistę ds. bhp, którą przedstawi Inspektorowi Nadzoru celem uzgodnienia. W terminie 3 Dni Roboczych Inspektor Nadzoru jest zobowiązany do akceptacji Planu lub uprawniony do wniesienia uwag do przedstawionej przez Wykonawcę dokumentacji, które Wykonawca po wspólnym potwierdzeniu uwzględni w treści przygotowanych dokumentów i

ponownie przekaże Inspektorowi Nadzoru. Inspektor Nadzoru jest uprawniony do żądania wprowadzenia dalszych zmian w odniesieniu do przedstawionej przez Wykonawcę dokumentacji.

6. Po przekazaniu Terenu Budowy do Daty Zakończenia, Wykonawca ponosić będzie ryzyko szkód w postaci zniszczenia, uszkodzenia lub strat jakichkolwiek (poza dostarczonymi przez Podwykonawców Zamawiającego) Materiałów, Urządzeń, Wyposażenia i Sprzętu na Terenie Budowy do Daty Zakończenia oraz ryzyko utraty zdrowia i życia przez osoby przebywające na Terenie Budowy, chyba że szkody wystąpiły wskutek siły wyższej albo z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności. W przypadku wystąpienia jakichkolwiek szkód, Wykonawca nie będzie zwolniony z zobowiązania do zapewniania zgodnego z Harmonogramem Rzeczowo - Finansowym i prawidłowego wykonania niniejszej Umowy, chyba że szkody wystąpią na skutek okoliczności leżących po stronie Zamawiającego. Niezależnie od powyższego Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za szkody materialne i niematerialne oraz bezpieczeństwo osób trzecich, spowodowane przez pracowników, współpracowników, dostawców, wykonawców, podwykonawców i wszelkich innych podmiotów, którymi Zamawiający posługuje się przy wykonaniu Inwestycji, a którzy nie wykonują prac leżących w zakresie Wykonawcy wynikającym z Umowy.
7. Wykonawca zobowiązuje się do wykonania tablicy informacyjnej budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
8. W trakcie realizacji Robót Wykonawca zapewni utrzymanie porządku na Terenie Budowy. Wykonawca zobowiązany jest także do zapewnienia, aby realizacja Robót powodowała jak najmniejsze utrudnienia dla sąsiadujących terenów oraz do dbania o czystość i porządek na Terenie Budowy, terenach sąsiadujących z Terenem Budowy oraz do utrzymania w czystości wyjazdów z Terenu Budowy.
9. Wykonawca zorganizuje zaplecze budowy i poniesie koszty ochrony mienia dostarczanego przez Wykonawcę, opłat eksploatacyjnych i sprzątnięcia pomieszczeń tymczasowych zaplecza budowy, do Daty Zakończenia.
10. Wykonawca zapewni właściwą organizację Terenu Budowy, przestrzeganie obowiązujących przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych oraz ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo prowadzonych Robót i zatrudnionych przez Wykonawcę osób. Wykonawca zapewni wyposażenie Terenu Budowy i obiektów związanych z tym terenem w sprzęt bhp i ppoż., zgodnie z przepisami prawa. Wykonawca wyposaży Inwestycję w zakresie objętym przedmiotem Umowy w wymagany sprzęt bhp i ppoż.
11. Wykonawca będzie usuwał z Terenu Budowy zbędne materiały, odpady i niepotrzebne urządzenia będące własnością Wykonawcy. Wykonawca zawrze odpowiednie umowy o wywóz z Terenu Budowy wszelkich odpadów powstałe w związku z Robotami z podmiotami posiadającymi stosowne uprawnienia. Wykonawca powiadomi Zamawiającego na piśmie o wywiązaniu się z tego obowiązku w ciągu 14 dni od zorganizowania zaplecza budowy na Terenie Budowy, w każdym razie przed przystąpieniem do realizacji obiektów budowlanych objętych zakresem Inwestycji.
12. Wykonawca dokona na własny koszt naprawy wszelkich szkód powstałych w wyniku Robót, a w szczególności naprawy:
  1. urządzeń drenarskich i melioracyjnych,
  2. dróg dojazdowych,
  3. nieszczelności rurociągów, zbiorników naziemnych i podziemnych i skutków tych nieszczelności.

13. Po zakończeniu Robót Wykonawca zobowiązany jest uporządkować Teren Budowy i przekazać go Zamawiającemu po podpisaniu Protokołu Odbioru Końcowego. Z chwilą zakończenia Robót, Wykonawca oczyści i usunie z Terenu Budowy cały Sprzęt, nadwyżki materiałów, odpady i wszelkiego rodzaju rezultaty robót tymczasowych związane z prowadzeniem Robót i pozostawi Teren Budowy w stanie uporządkowanym i pozwalającym na ich użytkowanie. Niewykonanie lub nienależyte wykonanie powyższych obowiązków będzie uprawniało Zamawiającego, po uprzednim wyznaczeniu Wykonawcy dodatkowego co najmniej 14 dniowego terminu, pod rygorem, że bezskuteczny upływ terminu spowoduje wykonanie prac porządkowych na koszt i ryzyko Wykonawcy i jego bezskutecznym upływie, do wykonania wszelkich prac porządkowych na koszt i ryzyko Wykonawcy. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu należność z tego tytułu w ciągu trzydziestu dni od daty doręczenia faktury. Zamawiający może też potrącić powyższą należność z Wynagrodzenia.
14. Wykonawca zobowiązuje się do uzyskania niezbędnych na potrzeby Robót zgód na zajęcie okalających Teren Budowy: terenów, ulic, chodników dla potrzeb robót budowlanych i zaplecza budowy, opracowania – jeżeli będzie to wymagane przez przepisy prawa – projektu organizacji ruchu na czas budowy uzgodnionego z właściwym organem administracji publicznej oraz do uiszczania opłat z tym związanych oraz opłat należnych za umieszczenie urządzeń w pasach technicznych, drogowych, kolejowych itp. w okresie do dnia wykonania przedmiotu Umowy, jak również naprawy ewentualnych szkód. Wykonawca uzyska zgody właściwych organów administracji publicznej na dojazd ciężkim sprzętem, jeżeli będzie to wymagane przez przepisy prawa.
15. Wykonawca zapewni ochronę i dozór Terenu Budowy (poza materiałami, urządzeniami i innym mieniem osób trzecich i Zamawiającego), a w szczególności do Daty Zakończenia obowiązany jest chronić przed uszkodzeniem i kradzieżą wykonane Roboty, dostarczone Materiały, Urządzenia i Wyposażenie, jak również zabezpieczy je przed szkodliwym wpływem warunków atmosferycznych.
16. Wykonawca odpowiedzialny jest w całym okresie realizacji Robót za stan bezpieczeństwa i przestrzegania przepisów dotyczących bhp i przeciwpożarowych oraz innych obowiązujących przepisów na Terenie Budowy i terenie dla infrastruktury zewnętrznej. W przypadku zgłoszenia w stosunku do Zamawiającego przez osoby trzecie roszczeń, wynikających z naruszenia przez Wykonawcę przedmiotowych przepisów, Wykonawca niezwłocznie po poinformowaniu go o tym fakcie przez Zamawiającego podejmie wszelkie niezbędne działania zmierzające do zwalczenia lub zaspokojenia tych roszczeń. Gdyby Zamawiający był obowiązany do zaspokojenia przedmiotowych roszczeń, Wykonawca zobowiązuje się do zwrotu na rzecz Zamawiającego wszelkich poniesionych z tego tytułu kosztów.
17. ***Wykonawca ponosi wszelkie koszty związane z rozruchami technologicznymi.***

ARTYKUŁ 7. OBOWIĄZKI WYKONAWCY - OCHRONA ŚRODOWISKA

1. Wykonawca przedsięwzięmie wszelkie niezbędne czynności w celu ochrony środowiska w strefie oddziaływania Robót, zarówno na Terenie Budowy, jak i poza nim. Wykonawca podejmie wszelkie działania pozwalające uniknąć nadmiernego oddziaływania Robót na środowisko, w szczególności, poprzez przyjęcie takich metod ich wykonywania, aby nie spowodowały uszkodzenia mienia Zamawiającego lub osób trzecich, powstania zanieczyszczeń, skażeń lub emisji do środowiska substancji lub energii, jak też nadmiernych immisji. Wykonawca zastosuje wszelkie wymagane przepisami prawa zabezpieczenia celem zapewnienia efektywnej ochrony cieków wodnych przeciwko skażeniom wynikającym lub spowodowanym przez Roboty. O ile okaże się to konieczne, Wykonawca usunie zieleń kolidującą z Robotami – po uzyskaniu stosownych zezwoleń oraz pokryje koszty związane z

usunięciem lub przesadzeniem drzew i krzewów. Wykonawca będzie realizował wymogi nałożone w odpowiedniej decyzji administracyjnej (decyzji środowiskowej wydanej dla Inwestycji).

2. Strony uzgadniają, że od Daty Rozpoczęcia Robót do chwili podpisania Protokołu Odbioru Końcowego, na Terenie Budowy oraz innych terenach znajdujących się w strefie oddziaływania Robót, Wykonawca ponosi odpowiedzialność i przejmuje obowiązki przewidziane dla korzystającego ze środowiska, tj.:
  1. podmiotu prowadzącego instalację i użytkownika urządzeń, w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 519 ze zm.),
  2. wytwórcy i posiadacza odpadów w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 21 ze zm.).
  3. podmiotu realizującego przedsięwzięcie w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 142 ze zm.).
3. Wszelkie obowiązki wynikające z przepisów o ochronie środowiska w związku z prowadzeniem Robót, obciążają wyłącznie Wykonawcę. Obowiązki te obejmują w szczególności:
  1. W razie konieczności zmianę istniejących decyzji administracyjnych, w szczególności w zakresie decyzji środowiskowej dla Inwestycji,
  2. uzyskiwanie lub zmianę wszelkich wymaganych Innych Pozwoleń związanych z Robotami,
  3. dokonywanie wszelkich wymaganych, w związku z Robotami, zgłoszeń organom ochrony środowiska,
  4. składanie wszelkich wymaganych, w związku z Robotami, sprawozdań organom ochrony środowiska, w tym składanie informacji na temat ilości odpadów i ich kodów do Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń,
4. Wykonawca jest zobowiązany do podejmowania działań zapobiegawczych i naprawczych wymaganych przepisami o ochronie środowiska w związku z Robotami, w tym w szczególności ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 1789 ze zm.).
5. O każdym przypadku wyrządzenia jakiegokolwiek szkody w środowisku, w szczególności o zanieczyszczeniu (skażeniu) środowiska, w tym gruntowo-wodnego, Wykonawca niezwłocznie powiadomi Zamawiającego oraz przedstawi na piśmie dokładny opis zdarzenia.

**ARTYKUŁ 8. OBOWIĄZKI WYKONAWCY -
DOKUMENTACJA PROJEKTOWA,
DOKUMENTACJA POWYKONAWCZA,
DOKUMENTACJA BUDOWY**

1. Na Dokumentację Projektową składają się:
  1. Dokumentacja geodezyjno-kartograficzna dla celów Inwestycji w tym mapy do celów projektowych,
  2. Projekt Budowlany i Projekt Budowlany zamienny z kompletem kopii dokumentów złożonych w toku postępowania w przedmiocie udzielenia Pozwolenia na Budowę;

3. Projekt Wykonawczy opracowany przez Projektanta na zlecenie Wykonawcy;
  4. projekty przyłączy wraz z uzgodnieniami opracowywane przez Projektanta na zlecenie Wykonawcy i dostarczone przez Wykonawcę w uzgodnionym w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym Szczegółowym terminie;
  5. projekty techniczne, obejmujące zwłaszcza projekty robót specjalistycznych, projekty warsztatowe i technologiczne oraz wszelkie inne wskazane w Projekcie Wykonawczym jako opracowania wykonane na zlecenie Wykonawcy w zakresie i na warunkach określonych Umową, oraz wszelkie rysunki i opisy niezbędne Wykonawcy w celu wykonania Umowy, przygotowane przez niego lub przez Podwykonawców i odpowiednio autoryzowane i uzgodnione z Nadzorem Autorskim, skierowane do realizacji przez Zamawiającego, wskazujące szczegółowe rozwiązania niezbędne do prawidłowego wykonania Robót.
2. Wszelka dokumentacja, którą zgodnie z Umową zobowiązany jest wykonać Wykonawca lub jego Podwykonawcy niezbędna do wykonania niniejszej Umowy, w szczególności opracowana przez Wykonawcę dokumentacja wchodząca w skład Dokumentacji Projektowej oraz Dokumentacja Powykonawcza, zostanie przygotowana w ramach Wynagrodzenia.
  3. Wykonawca nie może zlecić wykonania badań, ekspertyz ani usług projektowych podmiotowi, który nie posiada uprawnień do świadczenia usług projektowych oraz prowadzenia technicznych badań w przemyśle budowlanym oraz nie posiada własnego potencjału projektantów ani ekspertów.
  4. Każda część Dokumentacji Projektowej wykonanej przez Wykonawcę zostanie wykonana w tym samym standardowym formacie, który będzie zawierał następujące elementy:
    1. stronę tytułową z nazwą Wykonawcy, nazwą Inwestycji, nazwą Zamawiającego, nazwą poszczególnych części, nazwiskami projektanta i projektanta weryfikującego oraz ich podpisami oraz numerami zaświadczeń, podpisy pozostałych projektantów w ramach koordynacji międzybranżowej, datę sporządzenia, numer projektu,
    2. skorowidz z nazwami rozdziałów opisowych,
    3. skorowidz rysunków,
    4. skorowidz kart katalogowych i technicznych,
    5. skorowidz deklaracji zgodności i certyfikatów,
    6. opis techniczny, w tym podstawowe założenia i dokumenty, na podstawie których przygotowany został dany projekt techniczny oraz funkcjonalny opis projektowanego systemu lub elementu, obejmujący wszystkie niezbędne dane techniczne i informacje,
    7. kopie zaświadczeń projektanta i projektanta weryfikującego,
    8. wszelkie niezbędne obliczenia w zakresie Dokumentacji Projektowej przygotowanej przez Wykonawcę,
    9. podpisane rysunki (analogicznie jak rysunki Projektu Wykonawczego),
    10. potwierdzenia rzeczoznawców, inspekcji sanitarnej i ochrony straży pożarnej (jeżeli konieczne).
  5. Dokumentacja Projektowa opracowywana przez Wykonawcę będzie zgodna z przepisami prawa, Normami, Zasadami Wiedzy Technicznej i nowoczesnymi technologiami, Wytycznymi

Zamawiającego, a Materiały, Urządzenia, Wyposażenia i rozwiązania techniczne i technologiczne zastosowane w tej dokumentacji będą uwzględniały zasadę minimalizacji kosztów zarządzania Inwestycją.

6. Wszystkie Materiały, Urządzenia i Wyposażenie zaproponowane przez Wykonawcę w opracowanych przez siebie projektach muszą być zgodne z obowiązującym prawem i dopuszczone do obrotu i stosowania w budownictwie w Polsce i muszą posiadać zaświadczenia i licencje wymagane przez przepisy prawa.
7. Żadne dodatkowe wynagrodzenie nie będzie płatne Wykonawcy z tytułu dokonania niezbędnych zmian w Dokumentacji Projektowej opracowanej przez Wykonawcę w przypadku stwierdzenia jej Wad.
8. Niezwłocznie, jednak nie dłużej niż w terminie 7 Dni Roboczych od otrzymania każdej części Dokumentacji Projektowej opracowanej przez Wykonawcę, Zamawiający lub Zespół ds. Realizacji w razie wystąpienia jej Wad są uprawnieni do jej odrzucenia lub dostarczenia swoich komentarzy i uwag dotyczących niezgodności takiej dokumentacji z Umową, przekazaną przez Zamawiającego Dokumentacją Projektową, w szczególności Projektem Budowlanym lub Projektem Wykonawczym, przepisami prawa, Normami lub Zasadami Wiedzy Technicznej. Jeżeli Zamawiający lub Zespół ds. Realizacji nie dostarczą takich komentarzy lub jej nie odrzucą, Dokumentację Projektową uważa się za zaakceptowaną przez Zamawiającego.
9. W przypadku odrzucenia Dokumentacji Projektowej opracowanej przez Wykonawcę lub zgłoszenia uzasadnionych, wspólnie potwierdzonych komentarzy lub uwag przez Zamawiającego lub Zespół ds. Realizacji, Wykonawca jest zobowiązany do przedstawienia Zamawiającemu zmienionej danej części opracowanej Dokumentacji Projektowej w terminie 5 Dni Roboczych od dnia otrzymania oświadczenia Zamawiającego lub Zespołu ds. Realizacji w tym przedmiocie i nie jest uprawniony do rozpoczęcia części Robót nią objętych do momentu jej akceptacji przez Zamawiającego. W terminie 5 Dni Roboczych od otrzymania poprawionej Dokumentacji Projektowej Zamawiający będzie uprawniony do odrzucenia lub wniesienia dalszych komentarzy lub uwag do skorygowanej przez Wykonawcę Dokumentacji Projektowej. Każdorazowo w przypadkach opisanych w niniejszym artykule, w razie jakiegokolwiek niezgodności stanowisk Zamawiającego i Zespołu ds. Realizacji, wiążące dla Wykonawcy będzie stanowisko Zamawiającego.
10. Zamawiający nie będzie odpowiedzialny wobec Wykonawcy za sprawdzenie Dokumentacji Projektowej opracowanej przez Wykonawcę pod względem błędów, pominięć lub niezgodności z Umową, przepisami prawa, Normami lub Zasadami Wiedzy Technicznej. Żadne komentarze, oceny, odrzucenia ani aprobaty dla użycia takiej dokumentacji nie zwalniają Wykonawcy z jakichkolwiek obowiązków wynikających z Umowy, obowiązków wynikających z umów zawartych z autorami takiej dokumentacji lub z przepisów prawa, ani nie zmieniają w żaden sposób Umowy.
11. Każda część opracowanej przez Wykonawcę Dokumentacji Projektowej zostanie przekazana Zamawiającemu zgodnie z terminami wskazanymi w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym Szczegółowym za potwierdzeniem odbioru, które zostanie podpisane przez przedstawicieli obu Stron. Potwierdzenie stanowić będzie fizyczny dowód dostarczenia Zamawiającemu przygotowanej przez Wykonawcę danej części Dokumentacji Projektowej, ale nie będzie stanowiło dowodu akceptacji jej zawartości przez Zamawiającego.
12. Zamawiający zastrzega sobie prawo dokonania zmian lub uzupełnienia Dokumentacji Projektowej (włącznie ze zmianą zakresu Robót) w trakcie realizacji Umowy w porozumieniu z Wykonawcą, w ramach procedury mającej zastosowanie do procedury zmienionego zakresu Robót opisanego w Artykule 12 Umowy.

13. Jeśli Zamawiający powierzy wykonanie Robót Wykonawcy Zastępczemu, Wykonawca będzie zobowiązany do poczynienia takich zmian lub uzupełnień opracowanej przez siebie Dokumentacji Projektowej, jakie mogą być wymagane przez Wykonawcę Zastępczego, jeśli podmiot ten podniesie jakiegokolwiek wątpliwości dotyczące zawartości, kompletności i poprawności takiej dokumentacji lub udowodni, że nie jest w stanie kontynuować Robót na podstawie tej dokumentacji. W takim przypadku Wykonawca nie będzie uprawniony do żądania dodatkowego wynagrodzenia za zmiany wprowadzone do opracowanej przez siebie Dokumentacji Projektowej.
14. Wykonawca będzie administrował i przechowywał uzyskane od Nadzoru Autorskiego wyjaśnienia, korekty i ewentualne zmiany rozwiązań projektowych zawartych w Dokumentacji Projektowej w postaci stosownych protokołów zapytań o informację projektową, zatwierdzonych przez Nadzór Autorski i skierowanych do realizacji przez Kierownika Projektu w taki sposób, by na ich podstawie możliwe było przeprowadzenie Odbioru Częściowego, o ile jego przeprowadzenie będzie wymagane.
15. Dokumentacja Powykonawcza zostanie sporządzona przez Wykonawcę zgodnie z polskim prawem i innymi Normami oraz będzie dokumentować faktyczny stan Robót. Dokumentacja Powykonawcza będzie zawierać elementy określone polskim prawem i innymi Normami, w tym:
  1. Dokumentację Budowy,
  2. projekty powykonawcze wszystkich branż będących w zakresie Wykonawcy z listą wprowadzonych nieistotnych odstępstw od Projektu Budowlanego zgodnie z ustawą Prawo Budowlane,
  3. Protokoły Zaawansowania Robót,
  4. Protokoły Odbioru Końcowego,
  5. obliczenia, testy, operaty geodezyjne dokładności wykonania oraz raporty sprawdzeń,
  6. potwierdzenia, zaświadczenia, dokumenty dopuszczające do użytku w Polsce Materiały, Urządzenia, inne elementy Instalacji i Wyposażenie, jak również inne produkty i elementy wykończenia, o ile ich dostarczenie leży w zakresie Robót,
  7. dziennik dodatkowych robót, robót odwołanych i robót zamiennych wprowadzonych w trakcie Robót w porównaniu do zatwierdzonej Dokumentacji Projektowej,
  8. instrukcję bezpieczeństwa pożarowego,
  9. instrukcje rozruchu, obsługi i konserwacji,
  10. Podręcznik Utrzymania Inwestycji,
  11. Lista firm serwisowych, uprawnionych do przeglądów gwarancyjnych wraz z czasookresem niezbędnych przeglądów.
16. Dokumentacja Powykonawcza zostanie wykonana przez Wykonawcę w zakresie umożliwiającym Wykonawcy uzyskanie w imieniu Zamawiającego Pozwolenia na Użytkowanie dla całości Inwestycji.
17. Dokumentacja Powykonawcza powinna zostać wykonana przez Wykonawcę w zakresie umożliwiającym eksploatację Inwestycji i obejmować wszelkie instrukcje eksploatacji, w tym instrukcje konserwacji Instalacji, Urządzeń i Wyposażenia.

18. Dokumentacja Powykonawcza będzie sporządzana przez Wykonawcę sukcesywnie w trakcie realizacji Robót, w celu odzwierciedlenia stanu ich realizacji i po każdym dokonanym Odbiorze Częściowym oraz będzie dostępna do wglądu w każdym czasie na żądanie Zespołu ds. Realizacji.
19. Dokumentacja Powykonawcza zostanie przedstawiona Zespołowi ds. Realizacji w terminie 10 Dni Roboczych od dnia zgłoszenia zakończenia Robót. Wykonawca jest uprawniony do wcześniejszego przedstawiania odpowiedniej części Dokumentacji Projektowej w zakresie Robót wykonanych i odebranych.
20. Dokumentacja Powykonawcza zostanie dostarczona w 2 (dwóch) kopiach w wersji papierowej, w tym jednej zaopatrzonej w oryginalne podpisy oraz 2 (dwóch) kopiach w formacie elektronicznym na dysku CD (jedna kopia w formacie edytowalnym, tj. formatach *.dwg/*.doc, sformatowana elektronicznie na dysku CD i jedna kopia w formacie PDF Acrobat Reader sformatowana elektronicznie na dysku CD). Wszystkie rysunki zostaną wykonane w programie AutoCAD.
21. Wykonawca wykona geodezyjną inwentaryzację powykonawczą (operat geodezyjny) Inwestycji, zgodnie z przepisami ustawy Prawo Budowlane, Normami, Zasadami Wiedzy Technicznej oraz wspólnie potwierdzonymi Wytycznymi Zamawiającego.
22. Kierownik Budowy będzie prowadził Dokumentację Budowy, a w szczególności Dziennik Budowy zgodnie z przepisami ustawy Prawo Budowlane, Normami i Wytycznymi Zamawiającego.
23. Wykonawca zawiadomi właściwe organy publiczne o zamierzonym terminie rozpoczęcia Robót zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wykonawca przekaże Zamawiającemu oświadczenie Kierownika Budowy o sporządzeniu planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przed poinformowaniem przez Wykonawcę w imieniu Zamawiającego właściwych organów publicznych o zamierzonym terminie rozpoczęcia Robót.
24. Wszelka dokumentacja zostanie sporządzona przez Wykonawcę w języku polskim.

ARTYKUŁ 9. OBOWIĄZKI WYKONAWCY - URZĄDZENIA, MATERIAŁY, WYPOSAŻENIE

1. Wykonawca zapewni na swój koszt Materiały, Urządzenia, Wyposażenie i Sprzęt niezbędne dla realizacji i zakończenia Robót oraz wszelkie inne elementy zarówno o charakterze trwałym, jak i tymczasowym, konieczne do zrealizowania Umowy. Wykonawca obowiązany jest zapewnić na swój koszt i ryzyko transport wszelkich środków do/z Nieruchomości. Wykonawca zapewni terminowe dostawy Materiałów, Urządzeń i Wyposażenia.
2. Wszystkie Materiały, Urządzenia i Wyposażenie użyte do realizacji Umowy będą fabrycznie nowe (chyba że Strony uzgodniły inaczej) i będą spełniać odpowiednie wymogi dla wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie, co będzie udokumentowane odpowiednimi zaświadczeniami, świadectwami jakości, certyfikatami, atestami, aprobatami technicznymi, dopuszczeniami lub innymi wymaganymi przez właściwe przepisy prawa dokumentami. Wykonawca jest w całości odpowiedzialny za dostarczenie Materiałów, Urządzeń, Wyposażenia na Teren Budowy oraz za wszelkie związane z tym koszty, włączając w to koszty podatków, opłat celnych i innych. O ile jest to wymagane przepisami prawa, Wykonawca zobowiązany jest do uzyskania dopuszczenia do eksploatacji wszystkich Instalacji i Urządzeń podlegających, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, temu obowiązkowi, jak również do poniesienia wymaganych w związku z tym opłat oraz wykonania związanych z tym wszelkich niezbędnych prób i testów.

3. Użyte do realizacji przedmiotu Umowy Materiały, Urządzenia, Wyposażenie, Sprzęt oraz zastosowane technologie budowlane będą zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, w tym przepisami techniczno-budowlanymi i przepisami dozoru technicznego, a także Normami, Zasadami Wiedzy Technicznej i wspólnie potwierdzonymi Wytycznymi Zamawiającego.
4. Wszystkie Materiały, Urządzenia, Instalacje i Wyposażenie użyte do realizacji Umowy będą zgodne z Dokumentacją Projektową i zostaną zatwierdzone przez Zespół ds. Realizacji, przy czym Zespół ds. Realizacji podejmując decyzję w tym przedmiocie uwzględni ich przeznaczenie, wygląd, przewidywaną trwałość, koszty eksploatacji, a także łatwość konserwacji i naprawy lub wymiany. Zespół ds. Realizacji zaakceptuje Materiały, Urządzenia, Instalacje i Wyposażenie lub w uzasadnionych przypadkach zgłosi zastrzeżenia w terminie 3 Dni Roboczych od ich przedstawienia do akceptacji przez Wykonawcę. Akceptacja Materiałów, Urządzeń, Instalacji lub Wyposażenia zostanie dokonana w formie protokołu podpisanego przez Zamawiającego i Wykonawcę, przy czym w przypadku rozbieżności między stanowiskiem Zamawiającego a stanowiskiem Zespołu ds. Realizacji, wiążące dla Wykonawcy będzie stanowisko Zamawiającego. Materiały, Urządzenia, Instalacje i Wyposażenie wyraźnie określone w Dokumentacji Projektowej nie wymagają akceptacji.
5. Jeżeli Zespół ds. Realizacji stwierdzi, że Materiały, Urządzenia, Instalacje lub Wyposażenie mają Wady, Zamawiający może zakazać stosowania takich Materiałów, Urządzeń, Instalacji lub Wyposażenia, o czym natychmiast powiadomi Wykonawcę. W powiadomieniu Zamawiający wskaże zastrzeżenia Zespołu ds. Realizacji z podaniem uzasadnienia. Wykonawca niezwłocznie przedstawi Materiały, Urządzenia, Instalacje lub Wyposażenie wolne od Wad albo udowodni, że zakwestionowane przez Zespół ds. Realizacji Materiały, Urządzenia, Instalacje lub Wyposażenie nie posiadały Wad. W przypadku rozbieżności między stanowiskiem Zamawiającego a stanowiskiem Zespołu ds. Realizacji, wiążące będzie stanowisko niezależnego podmiotu wybranego wspólnie przez Strony w celu oceny zasadności ich stanowisk. Jeśli Zamawiający odrzuci jakiegokolwiek Materiały, Urządzenia, Instalacje lub Wyposażenie, które są zgodne z Dokumentacją Projektową, w tym ze sporządzoną przez Wykonawcę Dokumentacją Projektową uzgodnioną przez Zamawiającego, pod warunkiem, że takie materiały były konkretnie wyszczególnione w odpowiedniej części Dokumentacji Projektowej, Strony niezwłocznie spotkają się, aby omówić w dobrej wierze przyczyny niezatwierdzenia takich Materiałów, Urządzeń, Instalacji lub Wyposażenia przez Zamawiającego oraz możliwość przedłużenia terminów określonych w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym.
6. W przypadku, gdy Projekt Wykonawczy dopuszcza dobór Materiałów, w szczególności Materiałów wykończeniowych przez Wykonawcę, Wykonawca przedstawi Zamawiającemu do wyboru trzy różne opcje opcję danego typu Materiałów wykończeniowych o podobnych właściwościach technicznych w terminie umożliwiającym realizację prac zgodnie z Harmonogramem Rzeczowo - Finansowym Szczegółowym, o ile jest to możliwe. Zamawiający w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania propozycji Materiałów wykończeniowych wybierze jeden z przedstawionych wariantów.

ARTYKUŁ 10. OBYWIAZKI WYKONAWCY - UMOWY KONSERWACJI I SERWISOWE, DOSTAWY MEDIÓW

1. Po upływie okresu Rękojmi za wady i Gwarancji, Wykonawca zobowiązuje się do zarekomendowania Zamawiającemu odpowiednich usługodawców w zakresie konserwacji i serwisowania wszelkich Instalacji lub Urządzeń technicznych zainstalowanych w ramach Robót oraz zapewni Zamawiającemu uzasadnione wsparcie w zakresie wyboru dostawców, z którymi Zamawiający może, ale nie jest zobowiązany zawrzeć odpowiednie umowy konserwacji oraz umowy serwisowe.
2. Zamawiający zobowiązuje się, do zapewnienia dostawy mediów na potrzeby prowadzenia Robót oraz eksploatacji Inwestycji. W czasie budowy Zamawiający ponosi koszty **dostarczenia**

wody powstałe wskutek prowadzenia Robót w zakresie zwykłych i koniecznych kosztów wynikających z należytego wykonania zobowiązania przez Wykonawcę. **Koszty energii elektrycznej do wykonania Inwestycji ponosi Wykonawca i w tym celu Zamawiający zapewni montaż stosownego podlicznika energii elektrycznej. Zamawiający w miesięcznych okresach rozliczeniowych z dołu, będzie wystawiał Wykonawcy fakturę (refakturę) z terminem zapłaty 14 dni od dnia doręczenia i ze wskazaniem sposobu zapłaty, obejmującą koszty energii elektrycznej ustalone według zużycia przez Wykonawcę według wskazań podlicznika i na podstawie cen obowiązujących Zamawiającego w umowie z przedsiębiorstwem energetycznym (obejmującą proporcjonalną część kosztu energii elektrycznej wynikającego z faktury wystawionej Zamawiającemu przez przedsiębiorstwo energetyczne).**

3. Wykonawca zobowiązany jest zamieścić w Harmonogramie Rzeczowo – Finansowym Szczegółowym terminy dostaw mediów oraz monitorować, podczas porad koordynacyjnych, działania Zamawiającego oraz podmiotów zewnętrznych (gestorów) w celu minimalizacji ryzyka związanego z niedostarczeniem efektywnych dostaw mediów. Wykonawca udzieli uzasadnionego wsparcia w zakresie wyżej powołanych spraw.
4. W przypadku opóźnień Zamawiającego w dostarczeniu mediów, Zamawiający będzie uprawniony, wedle swojego wyboru, do zawieszenia Robót na zasadach określonych w Artykule 24 Umowy lub przedłużenia Daty Zakończenia określonej w Artykule 4 ust. 1 Umowy, przy czym zawieszenie Robót lub przedłużenie Daty Zakończenia nastąpi na okres do chwili dostarczenia mediów wystarczającej efektywności/sprawności. W przypadku, gdy Zamawiający w terminie 14 dni od dnia zaistnienia opóźnienia w dostarczeniu mediów nie podejmie decyzji w przedmiocie zawieszenia Robót lub przedłużeniu Daty Zakończenia, Wykonawca będzie uprawniony do zawieszenia Robót na zasadach określonych w Artykule 24 Umowy.

ARTYKUŁ 11.   PODWYKONAWCY

1. Wykonawca będzie uprawniony do powierzenia realizacji części Robót Podwykonawcom, którzy zobowiązani są zapewnić odpowiednią jakość Robót na warunkach określonych w Umowie, wyłącznie na podstawie pisemnej umowy zawartej pomiędzy Wykonawcą a Podwykonawcą.
2. Do zawarcia przez Wykonawcę umowy z Podwykonawcą części Robót obejmujących jakiegokolwiek roboty budowlane jest wymagane uzyskanie przez Wykonawcę pisemnej zgody Zamawiającego. Przed udzieleniem takiej zgody Wykonawca zobowiązany jest przedstawić Zamawiającemu zakres robót jaki ma zostać wykonany przez Podwykonawcę. Jeżeli Zamawiający w terminie 5 dni od przedstawienia przez Wykonawcę zakresu robót mającego zostać wykonanym przez Podwykonawcę nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy z Podwykonawcą. Sprzeciw Zamawiającego nie stanowi przesłanki przedłużenia terminów realizacji Umowy określonych w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym.
3. Zaakceptowani Podwykonawcy zostaną wyszczególnieni na liście stanowiącej Załącznik nr 4 do Umowy.
4. Każda umowa z Podwykonawcą Robót budowlanych lub Robót budowlano-montażowych będzie zawierała postanowienie o zobowiązaniu Podwykonawcy do dostarczenia Zamawiającemu potwierdzenia oświadczenia o zaspokojeniu przez Wykonawcę wymagalnych należności Podwykonawcy z tytułu zapłaty wynagrodzenia na podstawie umowy zawartej przez tego Podwykonawcę z Wykonawcą do daty wystawienia każdej kolejnej faktury zgodnie z wzorem Oświadczenia Podwykonawcy stanowiącym Załącznik nr 5 do Umowy.
5. Ustalona w niniejszym Artykule procedura zawarcia umowy pomiędzy Wykonawcą a Podwykonawcą części Robót budowlanych lub Robót budowlano-montażowych ma

odpowiednie zastosowanie także w przypadku każdorazowej zmiany tej umowy, co dotyczy również umów z Podwykonawcami, o których mowa w ust. 3 powyżej.

6. Po zleceniu Robót Podwykonawcy, Wykonawca nie będzie zwolniony z odpowiedzialności za wykonanie jakichkolwiek obowiązków przewidzianych niniejszą Umową lub przepisami prawa. Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszystkie działania i zaniechania Podwykonawcy, jak również za wszelkie szkody spowodowane przez któregokolwiek z Podwykonawców, jak za swoje własne. W razie wykonywania przez Podwykonawcę części Robót w sposób sprzeczny z wymaganiami Zamawiającego określonymi w Umowie, na pisemne żądanie Zamawiającego, Wykonawca usunie wskazanego przez Zamawiającego Podwykonawcę z Terenu Budowy i wykona tę część Robót własnym staraniem i na własny koszt lub staraniem innego Podwykonawcy.
7. Zamawiający zastrzega sobie prawo do wystosowania bezpośredniego zapytania do Podwykonawcy odnośnie otrzymania przez danego Podwykonawcę zapłaty od Wykonawcy bez potrzeby uzyskania jakiegokolwiek zgody Wykonawcy na tego typu zapytanie, jak również bez konieczności powiadomienia o tym fakcie Wykonawcy.
8. Zawarcie przez Wykonawcę umowy z Podwykonawcą lub zawarcie umowy dalszego podwykonawstwa na wykonawstwo Robót obejmujących jakiekolwiek Roboty budowlane lub Roboty budowlano-montażowe, a także rozpoczęcie i realizacja Robót budowlanych lub Robót budowlano-montażowych przez Podwykonawcę bez wypełnienia opisanej w niniejszym Artykule procedury zgłoszenia Zamawiającemu Podwykonawcy i wydania zgody Zamawiającego będzie miało ten skutek, że Zamawiający nie będzie zobowiązany solidarnie z Wykonawcą do zapłaty wynagrodzenia należnego takiego Podwykonawcy/ że nie doszło w ogóle do zgłoszenia Podwykonawcy oraz Wykonawca nie może dowodzić okoliczności przeciwnej przez dowód z zeznań świadków i przesłuchania stron.
9. Na żądanie Zamawiającego, w terminie 14 dni od dnia zgłoszenia żądania, Wykonawca dostarczy zestawienie Podwykonawców wraz z podaniem zakresu prac, kontaktu do osoby reprezentującej danego Podwykonawcę, stanu wykonania powierzonych Robót.
10. Zamawiający niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 10 Dni Roboczych od daty otrzymania stosownego żądania w tym przedmiocie, zawiadomi Wykonawcę na piśmie o wszelkich roszczeniach skierowanych przez Podwykonawców Robót budowlanych lub Robót budowlano-montażowych z tytułu zapłaty wymagalnego wynagrodzenia do Zamawiającego. Jeśli Zamawiający nie otrzyma w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, wyjaśnienia ze strony Wykonawcy, ma prawo zapłacić na rzecz Podwykonawcy żądaną kwotę wymagalnego wynagrodzenia Podwykonawcy i może, według swojego wyboru, potrącić ją z kolejnych płatności części Wynagrodzenia na rzecz Wykonawcy lub uzyskać z ZNWU, jak również dochodzić jej w inny sposób.
11. Wykonawca poinformuje Zamawiającego na piśmie o wszelkich okolicznościach i zdarzeniach mogących uzasadniać odmowę płatności na rzecz któregokolwiek z Podwykonawców Robót budowlanych lub Robót budowlano-montażowych. Takie powiadomienie zostanie przedstawione w ciągu 14 dni od otrzymania od Zamawiającego zawiadomienia, o którym mowa w ust. 10 powyżej. Oświadczenie, że należność ma charakter sporny będzie każdorazowo uznane przez Zamawiającego i nie będzie on uprawniony do dokonania bezpośredniej płatności danemu Podwykonawcy. Zamawiający ma prawo zwrócić się do Wykonawcy o dodatkowe wyjaśnienia, a Wykonawca ma obowiązek ich udzielić.
12. W przypadku, gdy Zamawiający otrzyma zawiadomienie wskazane w ust. 11 powyżej, wstrzyma się od dokonania bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawcy Robót budowlanych lub Robót budowlano-montażowych do momentu, gdy Wykonawca i dany Podwykonawca osiągną porozumienie, co do przedmiotowej płatności lub do momentu wydania prawomocnego

orzeczenia sądu lub trybunału arbitrażowego nakazującego Zamawiającemu dokonać takiej płatności na rzecz Podwykonawcy.

13. W przypadku wydania prawomocnego orzeczenia sądu lub trybunału arbitrażowego uznającego roszczenie Podwykonawcy Robót budowlanych lub Robót budowlano-montażowych przynajmniej w części za zasadne, Zamawiający jest zobowiązany do dokonania płatności na rzecz Podwykonawcy zgodnie z treścią orzeczenia. Kwota należności uiszczonych przez Zamawiającego na rzecz Podwykonawcy może być potrącona z kolejnych płatności części Wynagrodzenia lub uzyskana z ZNWU, jak również Zamawiający może jej również dochodzić w inny sposób. Wykonawca zapewni, że Zamawiający nie dozna straty w związku z wydaniem orzeczenia, o którym mowa powyżej, w szczególności pokryje wszelkie koszty sądowe poniesione przez Zamawiającego.
14. Zabezpieczenie roszczeń Zamawiającego z tytułu dokonania płatności na rzecz Podwykonawców Robót budowlanych lub Robót budowlano-montażowych stanowić będzie ZNWU, które może być wykorzystane przez Zamawiającego do kwoty, jaką zgodnie z zapisami niniejszego Artykułu Wykonawca będzie zobowiązany zwrócić Zamawiającemu w związku z roszczeniami Podwykonawców na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu lub trybunału arbitrażowego.

ARTYKUŁ 12. ZMIENIONY ZAKRES ROBÓT, MATERIAŁY I ROZWIĄZANIA ZAMIENNE

1. Wszelkie zmiany zakresu Robót zostaną uzgodnione i zaakceptowane przez Strony na zasadach opisanych w niniejszym Artykule, przy czym jako zmianę zakresu Robót należy rozumieć zaniechanie (odwołanie) Robót, roboty zastępcze (zamienne) lub roboty dodatkowe.
2. Strony zgodnie uznają, że wszelkie zmiany zakresu Robót, które okażą się konieczne dla należytego wykonania Inwestycji są objęte umówionym Wynagrodzeniem i konieczności ich wprowadzenia do Umowy nie stanowią podstawy do zmiany jego wysokości. Postanowienia Artykuł 12 ust. 3 – 16 Umowy stosuje się odpowiednio do wniosku Strony o zmianę zakresu Robót w przypadkach opisanych w zdaniu pierwszym.
3. Każda ze Stron ma prawo wystąpić z wnioskiem lub zapytaniem o zmianę zakresu Robót.
4. Jeżeli z wnioskiem lub zapytaniem w przedmiocie zmiany zakresu Robót wystąpi Zamawiający, Wykonawca przedstawi niezwłocznie, najpóźniej w terminie 14 Dni Roboczych od daty otrzymania od Zamawiającego pisemnego wniosku lub zapytania, stanowiący ofertę szacunkowy weryfikowalny kosztorys proponowanych Robót zaniechanych, robót zamiennych lub robót dodatkowych, ze wskazaniem wszelkich ewentualnych skutków, a w szczególności technicznych, finansowych i terminowych wykonania Inwestycji, jakie może wywołać zmiana zakresu Robót. Wykonawca wskaże jednocześnie termin związania przedmiotową ofertą, nie krótszy niż 14 dni.
5. Szacunkowy koszt jakichkolwiek zaniechanych Robót będzie obliczony na podstawie odpowiednich Cen Jednostkowych wskazanych w Tabeli Rozliczeń. Jakikolwiek obniżenie Wynagrodzenia z tytułu Robót zaniechanych będzie udokumentowane w postaci aneksu do niniejszej Umowy. Strony ustalają, że wartość zaniechanych na polecenie Zamawiającego Robót nie może przekroczyć 45% Wynagrodzenia netto oraz, że Zamawiający nie może powierzyć wyłączonych Robót osobom trzecim
6. Wycena jakichkolwiek robót dodatkowych lub zamiennych będzie oparta na Cenach Jednostkowych, a w przypadku gdyby dana Cena Jednostkowa była nieadekwatna lub w przypadku braku danej Ceny Jednostkowej w Tabeli Rozliczeń, wycena zostanie dokonana na

podstawie co najmniej trzech ofert pozyskanych przez Wykonawcę od podmiotów trzecich i przedłożonych Zamawiającemu, tj. na podstawie stawek rynkowych, o ile jest to możliwe. Każda wycena zostanie zweryfikowana i wymaga akceptacji Zamawiającego przed rozpoczęciem danych robót dodatkowych lub zamiennych. Strony ustalają, że wynagrodzenie za roboty dodatkowe lub zamienne będzie miało charakter ryczałtowy.

7. Wykonawca może przystąpić do realizacji robót dodatkowych lub robót zamiennych wyłącznie po uzgodnieniu w drodze dodatkowej umowy terminu wykonania robót dodatkowych lub zamiennych oraz wynagrodzenia.
8. Jeżeli z wnioskiem lub zapytaniem w przedmiocie zmiany zakresu Robót wystąpi Wykonawca, wniosek ten stanowiący ofertę będzie zawierał szacunkowy weryfikowalny kosztorys proponowanych Robót zaniechanych, robót zamiennych lub robót dodatkowych oraz wykaz wszelkich ewentualnych skutków, a w szczególności technicznych, finansowych i terminowych wykonania Inwestycji, jakie może wywołać zmiana zakresu Robót. Wykonawca wskaże jednocześnie termin związania przedmiotową ofertą, nie krótszy niż 5 dni. Wycena Robót zaniechanych, robót dodatkowych lub zamiennych zostanie dokonana na zasadach określonych w ust. 4 i 5 powyżej.
9. Jeżeli w terminie ważności oferty Zamawiający ją przyjmie, Strony sporządzą dodatkową umowę, określającą: cenę, harmonogram oraz zakres Robót zaniechanych, robót dodatkowych lub robót zamiennych objętych zmianą. Brak odpowiedzi Zamawiającego w terminie ważności oferty oznacza jej odrzucenie. W takim przypadku obowiązuje poprzednio ustalony zakres Robót.
10. Jakakolwiek zmiana zakresu Robót wykonana niezgodnie z procedurą opisaną w ust. 1-9 powyżej nie będzie uważana za zgodną z Umową i nie będzie stanowiła dla Wykonawcy podstawy dla jakichkolwiek roszczeń finansowych, zaś Zamawiający, w razie wykonania określonych prac przez Wykonawcę, będzie miał prawo ich usunięcia na koszt i ryzyko Wykonawcy.
11. Zmiana wysokości Wynagrodzenia z tytułu zmienionego zakresu Robót będzie uwzględniała nie tylko kwoty, które byłyby należne Wykonawcy z tytułu realizacji Robót zaniechanych lub kwoty należne Wykonawcy za wykonanie robót dodatkowych lub robót zamiennych ustalone zgodnie z procedurą opisaną w ust. 1-8 powyżej, ale również kwoty związane z innymi Robotami, które nie zostały przeprowadzone z powodu zaniechania lub innego powodu, lub których niewykonanie zostało potwierdzone przez Strony. Zmiana wysokości Wynagrodzenia wymaga pisemnego aneksu do Umowy pod rygorem nieważności.
12. Jeżeli nie zostanie uzgodnione pomiędzy Stronami, w jaki sposób mają zostać wykonane roboty dodatkowe lub roboty zamienne, Zamawiający jest uprawniony do zlecenia innemu wykonawcy wykonania tych robót. Zamawiający dokończy należytej staranności, aby prace wykonywane przez innych wykonawców nie kolidowały z Robotami Wykonawcy.
13. Wykonawca zobowiązuje się do podjęcia starań celem obniżenia kosztów Inwestycji dla Zamawiającego, bez uszczerbku jednak dla jej jakości i zgodności z wszystkimi wymogami określonymi przez przepisy prawa i postanowienia tej Umowy
14. Wykonawca zastosuje materiały, urządzenia, instalacje, wyposażenie lub rozwiązania zamienne wyłącznie po uzyskaniu wszelkich wymaganych prawem zgód, zezwoleń i akceptacji właściwych organów administracyjnych oraz po uzyskaniu pisemnej akceptacji Zamawiającego i zgody Nadzoru Autorskiego, do których dołączony zostanie kosztorys rozbieżności. Wykonawca przedstawi Zamawiającemu opinię techniczną dotyczącą proponowanych zmian. W przypadku konieczności uzyskania dodatkowych pozwoleń w związku z zaproponowanymi przez Wykonawcę materiałami, urządzeniami, instalacjami, wyposażeniem lub rozwiązaniami zamiennymi, Wykonawca będzie zobowiązany uzyskać je w imieniu Zamawiającego we

własnym zakresie i na własny koszt. Zamawiający udzieli w tym celu Wykonawcy wszelkich niezbędnych pełnomocnictw, o ile okażą się one konieczne. Zastosowanie wyposażenia oraz urządzeń zamiennych jest dopuszczalne wyłącznie w uzasadnionych technicznie przypadkach.

15. Zamawiający może odrzucić wniosek o zastosowanie materiałów i rozwiązań zamiennych bez uzasadnionej przyczyny.
16. Niezależenie od postanowień powyżej, w razie zmiany zakresu Robót na polecenie Zamawiającego, o którym mowa w tym artykule, Zamawiający zobowiązuje się odkupić od Wykonawcy Materiały i Urządzenia, które Wykonawca nabył przed dokonaniem zmiany w celu realizacji obowiązków wynikających z zakresu Robót, który uległ zmianie, a za które to Materiały i Urządzenia Wykonawca będzie zobowiązany zapłacić na rzecz ich dostawcy/sprzedawcy pod rygorem bezskuteczności dokonanej zmiany zakresu Robót.

ARTYKUŁ 13. OBOWIĄZKI ZAMAWIAJĄCEGO

1. Zamawiający jest zobowiązany do przekazania Wykonawcy Terenu Budowy w części objętej Pozwoleniem na Budowę w uzgodnionym przez Strony terminie, lecz nie później niż 5 Dni Roboczych od dnia otrzymania pisemnego zgłoszenia Wykonawcy, o którym mowa w Artykule 6 ust. 2 Umowy. Przekazanie Terenu Budowy nastąpi na podstawie sporządzonego i podpisanego przez Strony protokołu zdawczo-odbiorczego Terenu Budowy.
2. Zamawiający jest zobowiązany do uzyskania na własny koszt i ryzyko po zawarciu Umowy wyłącznie następujących Innych Pozwoleń: po uzyskaniu Pozwolenia na użytkowanie - wszelkich uzgodnień, decyzji, zezwoleń, wpisów i innych aktów administracyjnych umożliwiających prowadzenie przez Zamawiającego działalności gospodarczej. Obowiązek pozyskania wszelkich Innych pozwoleń niż wymienione w zdaniu poprzednim obciąża Wykonawcę.
3. Zamawiający zobowiązany jest do uczestniczenia w Odbiorze Końcowym, a także do udziału w spotkaniach koordynacyjnych lub telekonferencjach.
4. Zamawiający zobowiązany jest do zapewnienia na własny koszt i przedstawienia Wykonawcy Inspektora Nadzoru zgodnie z przepisami prawa i wymaganiami Pozwolenia na Budowę.
5. Zamawiający zobowiązany jest do udzielenia i dostarczenia Wykonawcy pełnomocnictw do występowania w imieniu Zamawiającego przed organami administracji publicznej i innymi osobami, w sprawach uzyskania wszelkich decyzji, orzeczeń lub Innych Pozwoleń, do których uzyskania zobowiązuje Wykonawcę niniejsza Umowa oraz udzielenia lub otrzymywania informacji w ramach realizacji przedmiotu Umowy, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku Wykonawcy zawierającego proponowany zakres pełnomocnictw i dane niezbędne do ich wystawienia. Jeżeli uzyskanie przez Wykonawcę Innych Pozwoleń wymaganych do wykonania Umowy nie będzie możliwe bez bezpośredniego udziału Zamawiającego, Zamawiający podejmie współpracę z Wykonawcą w celu usunięcia powstałych przeszkód.
6. Zamawiający zobowiązuje się do wyznaczenia Kierownika Projektu.
7. Zamawiający zobowiązuje się do zatwierdzania lub uzgadniania bez zbędnej zwłoki dokumentów podlegających jego zatwierdzeniu lub uzgodnieniu zgodnie z Umową.
8. Zamawiający zobowiązuje się do zapłaty Wynagrodzenia w terminach i na warunkach określonych Umową po prawidłowym zrealizowaniu uzgodnionego zakresu Robót przez Wykonawcę.

9. Zamawiający zobowiązany jest do dokonywania Odbiorów Częściowych oraz dokonania Odbioru Końcowego na warunkach określonych w Artykule 17 Umowy.
10. Zamawiający zobowiązany jest do zapewnienia **dostępności** mediów na zasadach określonych w Artykule 10 Umowy.
11. Zamawiający zobowiązany jest zapewnić, że wszyscy jego przedstawiciele wymienieni w Umowie będą realizowali nałożone na nich w Umowie obowiązki

ARTYKUŁ 14.   PODZIAŁ RYZYK

1. Z chwilą przejęcia przez Wykonawcę Terenu Budowy na Wykonawcę przechodzą wszelkie ryzyka związane z korzystaniem z Terenu Budowy, w szczególności Wykonawca jest odpowiedzialny wobec Zamawiającego i osób trzecich na zasadzie ryzyka za wszelkie szkody powstałe na Terenie Budowy od chwili przejęcia Terenu Budowy do chwili podpisania Protokołu Odbioru Końcowego przez Strony, chyba że szkody wystąpiły wskutek siły wyższej, Złych Warunków Pogodowych albo z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności. Niezależnie od powyższego Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za szkody materialne i niematerialne spowodowane przez pracowników, współpracowników, dostawców, wykonawców, podwykonawców i wszelkich innych podmiotów, którymi Zamawiający posługuje się przy wykonaniu Inwestycji, a którzy nie wykonują prac leżących w zakresie Wykonawcy wynikającym z Umowy, jak również za szkody które powstały po przejęciu przez Wykonawcę Terenu Budowy, jednak przyczyną ich powstania były działania lub zaniechania Zamawiającego lub osób trzecich za których odpowiedzialność ponosi Zamawiający mające miejsce przed przejęciem przez Wykonawcę Terenu Budowy, o których to działaniach bądź zaniechaniach Wykonawca, mimo zachowania należytej staranności, nie wiedział w chwili zawierania Umowy.
2. Wykonawca zwolni Zamawiającego z odpowiedzialności za szkody, jeżeli ponosi za nie odpowiedzialność na podstawie postanowień ust. 1 powyżej.

ARTYKUŁ 15.   PRZEDSTAWICIELE

1. W terminie 5 dni od dnia zawarcia Umowy Zamawiający powoła Zespół ds. Realizacji i powiadomi o tym pisemnie Wykonawcę, podając dane osobowe jego członków i dane do kontaktów. Zmiana osób wchodzących w skład Zespołu ds. Realizacji wymaga oświadczenia Zamawiającego złożonego w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Zespół ds. Realizacji nie jest uprawniony do zmiany Umowy.
2. Do zadań realizowanych przez Zespół ds. Realizacji będą należeć obowiązki określone w Umowie, polegające w szczególności, ale nie wyłącznie na:
  1. koordynacji prac pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą,
  2. zapewnianiu rutynowych kontroli jakości i monitoringu postępu prac zgodnie z Harmonogramem Rzeczowo – Finansowym i wydawaniu Wykonawcy wspólnie potwierdzonych poleceń i instrukcji w tym zakresie,
  3. uzgodnieniu i zatwierdzeniu przedłożonego przez Wykonawcę Harmonogramu Rzeczowo – Finansowego Szczegółowego,
  4. udziale przy przekazaniu Wykonawcy Terenu Budowy,
  5. inicjowaniu, organizowaniu i prowadzeniu cotygodniowych spotkań koordynacyjnych oraz sporządzaniu i przechowywaniu notatek z tych spotkań,

6. zatwierdzaniu Materiałów, Urządzeń i Wyposażenia wykorzystywanych przez Wykonawcę w ramach Robót,
  7. opiniowaniu wniosków Wykonawcy o roboty dodatkowe lub zamienne,
  8. akceptacji zamiennych materiałów, rozwiązań, urządzeń, wyposażenia,
  9. koordynowaniu i organizacji procesu wprowadzania zamiennych materiałów, rozwiązań, urządzeń lub wyposażenia w Inwestycji,
  10. weryfikacji i uzgadnianiu Dokumentacji Projektowej sporządzanej przez Wykonawcę,
  11. weryfikacji Dokumentacji Powykonawczej przygotowanej przez Wykonawcę,
  12. uczestnictwie w komisji dokonującej Odbioru Końcowego oraz odbiorze pogwarancyjnym,
  13. udzielaniu rekomendacji dokonania płatności dla Wykonawcy na podstawie potwierdzenia Inspektora Nadzoru w Protokole Zaawansowania Robót,
  14. wykonywaniu wszelkich innych obowiązków i praw wynikających z ustawy Prawo Budowlane zgodnie ze stanowiskami poszczególnych członków Zespołu ds. Realizacji,
  15. uzyskiwanie zgód, zezwoleń i decyzji będących w zakresie Zamawiającego,
3. Zamawiający będzie uprawniony do zastąpienia osób działających w charakterze Kierownika Projektu lub Inspektora Nadzoru innymi osobami, przesyłając Wykonawcy pisemne zawiadomienie i wykonując czynności wymagane przepisami ustawy Prawo Budowlane. Osoby, o których mowa powyżej, zostaną zastąpione nowymi ze skutkiem na dzień doręczenia Wykonawcy pisemnego zawiadomienia w tym przedmiocie.
  4. Kierownik Projektu będzie uprawniony do reprezentowania Zamawiającego we wszelkich sprawach związanych z realizacją niniejszej Umowy, włączając podpisywanie Protokołu Zaawansowania Robót i Protokołu Odbioru Końcowego, przyjmowanie i akceptowanie wszelkich oświadczeń, pism, zawiadomień i wniosków ze strony Wykonawcy, chyba że zgodnie z przepisami prawa wymagany będzie podpis przedstawiciela prawnego Zamawiającego. Zakres powyższego upoważnienia nie będzie dotyczyć prawa do podpisywania aneksów do Umowy w imieniu Zamawiającego lub umów dodatkowych zawieranych przez Zamawiającego z Wykonawcą. Protokół Odbioru Końcowego musi być dodatkowo podpisany przez przedstawiciela prawnego Zamawiającego (pod warunkiem jego uczestniczenia w odbiorach).
  5. Inspektor Nadzoru będzie reprezentował Zamawiającego na Terenie Budowy i będzie wypełniać obowiązki określone w Umowie. Inspektor Nadzoru nie ma prawa składać oświadczeń woli w imieniu Zamawiającego, w szczególności nie jest uprawniony do zawierania w imieniu Zamawiającego aneksów do Umowy.
  6. Nadzór Autorski będzie wykonywać obowiązki określone w niniejszej Umowie w imieniu Wykonawcy. Nadzór Autorski nie ma prawa składać oświadczeń woli w imieniu Zamawiającego, w szczególności nie jest uprawniony do zawierania w imieniu Zamawiającego aneksów do Umowy.
  7. W terminie 5 Dni Roboczych od dnia podpisania Umowy Wykonawca powoła Dyrektora Budowy i powiadomi o tym pisemnie Zamawiającego, podając jego dane osobowe i dane do kontaktów. Zmiana osoby pełniącej funkcję Dyrektora Budowy wymaga oświadczenia Zamawiającego złożonego w formie pisemnej pod rygorem nieważności. Dyrektor Budowy może, ale nie musi być uprawniony do zawierania w imieniu Wykonawcy aneksów do Umowy.

8. Dyrektor Budowy będzie uprawniony do reprezentowania Wykonawcy we wszystkich sprawach związanych z wykonywaniem Umowy, w szczególności przygotowywania, uzgadniania i podpisywania Protokołów Zaawansowania Robót oraz podpisywania Protokołu Odbioru Końcowego, a także do przyjmowania i akceptowania wszelkich oświadczeń pism oraz zawiadomień ze strony Zamawiającego.
9. W razie konieczności Wykonawca powoła Kierownika Budowy i kierowników robót branżowych oraz powiadomi o tym pisemnie Zamawiającego. Wykonawca wyznaczy Kierownika Budowy oraz kierowników robót branżowych, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, posiadających wymagane uprawnienia budowlane. Wykonawca zapewni, że na wszystkich etapach realizacji Inwestycji Roboty wykonywane będą przez lub pod nadzorem osób posiadających wymagane kompetencje umożliwiające podejmowanie właściwych decyzji techniczno-organizacyjnych we wszystkich sprawach dotyczących wykonania Inwestycji i spełniających wymagania określone przepisami prawa co do uczestników procesu budowlanego. Zmiana osoby Kierownika Budowy lub któregośkolwiek kierownika robót branżowych wymaga oświadczenia Wykonawcy złożonego Zamawiającemu w formie pisemnej i wymaga uzyskania uprzedniej zgody Zamawiającego.
10. Wykonawca przekaże Zamawiającemu dane osobowe, adresy korespondencyjne i inne dane kontaktowe, włącznie z adresami e-mailowymi Kierownika Budowy oraz kierowników robót branżowych w terminie 5 Dni Roboczych od zawarcia niniejszej Umowy. W tym terminie Wykonawca przekaże kopie odpowiednich dokumentów potwierdzających fakt powołania oraz uprawnienia Kierownika Budowy oraz kierowników robót branżowych, a także zaświadczenie Kierownika Budowy oraz kierowników robót branżowych wymagane zgodnie z ustawą Prawo Budowlane. Kierownik Budowy oraz kierownicy robót branżowych wykonywać będą obowiązki przewidziane w ustawie Prawo Budowlane.
11. W uzasadnionych przypadkach Zamawiający będzie uprawniony do zażądania zastąpienia osób pełniących funkcje Dyrektora Budowy, Kierownika Budowy lub kierownika robót branżowych innymi osobami, przesyłając Wykonawcy pisemne zawiadomienie. Postanowienia opisane powyżej mają odpowiednie zastosowanie.
12. W terminie 14 dni od podpisania Umowy Wykonawca dostarczy Zamawiającemu na piśmie schemat organizacyjny i listę kontaktową zespołu przedstawicieli Wykonawcy, obejmujący dane na temat tożsamości osób kluczowego personelu, łącznie z krótką charakterystyką zakresu odpowiedzialności tych osób przy realizacji Umowy. Wykonawca niezwłocznie poinformuje na piśmie Zamawiającego o wszelkich zmianach w tym schemacie.
13. Pisma, w szczególności powiadomienia, korespondencja i dokumenty związane z wykonywaniem Umowy, będą przekazywane osobiście, przesyłane pocztą poleconą lub pocztą kurierską na adres do doręczeń drugiej Strony, ze wskazaniem Inwestycji i numeru Umowy. Adresy korespondencyjne obu Stron na potrzeby przekazywania powiadomień, korespondencji i dokumentów związanych z wykonywaniem Umowy są następujące:
  - a) Zamawiający:
  - b) Wykonawca:
14. **Skany wszystkich pism będą przesyłane w formacie PDF na adresy poczty elektronicznej Stron:**
  - c) adres e-mail Zamawiającego: .....,
  - a) adres e-mail Wykonawcy: .....
15. Jeżeli Zamawiający powoła inwestora zastępczego, Wykonawca będzie kierował pisma na adres inwestora zastępczego, a ich kopie na adres do doręczeń Zamawiającego. Pisma mogą

być przesyłane telefaksem, jednak skutek doręczenia oświadczenia Strony następuje z dniem doręczenia oświadczenia w formie pisemnej. Zamawiający niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 3 Dni Roboczych od dnia powołania inwestora zastępczego, prześle Wykonawcy adres korespondencyjny inwestora zastępczego, jego numer faksu oraz adres e-mail.

16. Każda ze Stron, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, powiadomi na piśmie drugą Stronę o zmianie adresu do korespondencji wskazanego w ust. 13 powyżej, przy czym niewykonanie powyższego zobowiązania powoduje, że oświadczenie przesłane na dotychczasowy adres uznane będzie za skutecznie doręczone. Powyższe dotyczy również poinformowania Wykonawcy przez Zamawiającego o zmianie adresu korespondencyjnego inwestora zastępczego, o którym mowa w ust. 15 powyżej.
17. Każda ze Stron, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, powiadomi na piśmie drugą Stronę o zmianie numeru telefaksowego lub adresu poczty elektronicznej wskazanych w ust. 14 powyżej, pod rygorem uznania, że niewykonanie tego obowiązku świadczy o nienależyтым współdziałaniu tej Strony w wykonywaniu Umowy. Powyższe dotyczy również poinformowania Wykonawcy przez Zamawiającego o zmianie adresu inwestora zastępczego, o którym mowa w ust. 15 powyżej.

ARTYKUŁ 16. KONTROLE ZAMAWIAJĄCEGO

1. Zamawiający oraz Zespół ds. Realizacji ma prawo kontroli realizacji Umowy przez Wykonawcę i zatrudnionych przez niego Podwykonawców.
2. Wykonawca umożliwi w każdym czasie wstęp na Teren Budowy upoważnionym przez Zamawiającego osobom (pracownikom i osobom trzecim), uprawnionym organom publicznym i osobom działającym z ich upoważnienia, w tym pracownikom nadzoru budowlanego, do których obowiązków należy wykonanie zadań określonych przepisami prawa, w szczególności zadań określonych ustawą Prawo Budowlane oraz udostępni im dane i informacje wymagane przepisami prawa. Postanowienie art. 6 ust. 7 znajduje odpowiednie zastosowanie. Ponadto, o ile będzie to konieczne, Wykonawca będzie reprezentował Zamawiającego w zakresie określonym Umową i zakresie wynikającym z udzielonych pełnomocnictw.
3. Wyznaczony przez Zamawiającego Inspektor Nadzoru będzie pełnił nadzór inwestorski w pełnym zakresie wynikającym z przepisów ustawy Prawo Budowlane oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy. Inspektor Nadzoru nie ma prawa składać oświadczeń woli w imieniu Zamawiającego, w szczególności nie jest uprawniony do zmiany warunków Umowy.
4. Wykonawca zobowiązuje się do zapewnienia Zamawiającemu i Inspektorowi Nadzoru pełnego i niczym nieograniczonego dostępu do: Terenu Budowy, wszystkich dokumentów związanych z Robotami realizowanymi na Terenie Budowy oraz miejsc, w których Wykonawca produkuje lub składowe Materiały lub Urządzenia dla potrzeb realizacji Inwestycji.
5. Zespół ds. Realizacji będzie uprawniony do wizytacji Terenu Budowy w trakcie prowadzenia Robót w dowolnym rozsądnym terminie i poza ustalonymi stałymi dniami kontroli, na podstawie poinformowania przedstawicieli Wykonawcy o planowanej wizytacji z wyprzedzeniem co najmniej 3 Dni Roboczych. Wykonawca będzie zobowiązany zapewnić Zamawiającemu wszelką uzasadnioną pomoc w trakcie takiej wizytacji, w szczególności, o ile to będzie możliwe, zapewnić udział swoich kompetentnych przedstawicieli.
6. Ewentualne uchybienia stwierdzone podczas wizytacji lub okresowych dni kontroli wraz z terminami ich usunięcia zostaną wpisane do Notatki Służbowej, a ponadto informacja o nich zostanie przekazana podczas najbliższego planowanego dnia kontroli i wpisana w sprawozdanie z dnia kontroli lub przesłana pocztą poleconą, drogą elektroniczną lub faksem. Wyznaczenie przez Zamawiającego terminu do usunięcia przez Wykonawcę Wad nie przedłuża

terminu realizacji poszczególnych Kamieni Milowych oraz terminu realizacji Inwestycji określonych w Harmonogramie Rzeczowo – Finansowym.

7. Przez cały okres realizacji Umowy, począwszy od Daty Rozpoczęcia Robót do Daty Zakończenia, Zespół ds. Realizacji jest uprawniony do kontrolowania pod kątem jakości wszelkich części Robót, Materiałów, Urządzeń, Instalacji lub Wyposażenia oraz do odrzucenia tych, które nie mają odpowiedniej jakości, nie są zgodne z Dokumentacją Projektową lub tych, które Zamawiający uzna za nieodpowiednie dla celów Robót.
8. Strony omówią w dobrej wierze wszelkie Wady lub nieprawidłowości stwierdzone w trakcie planowanego dnia kontroli Robót, a Wykonawca zostanie zobowiązany do ich usunięcia. Strony uzgodnią procedurę i termin usunięcia Wad lub nieprawidłowości, biorąc pod uwagę kolejność wykonywania Robót, warunki pogodowe i inne podobne czynniki. W każdym przypadku, wszystkie wady i nieprawidłowości powinny zostać usunięte do czasu Odbioru Końcowego.
9. Planowane do wykonania w zakresie Umowy Roboty Wykonawca będzie koordynować w okresach tygodniowych podczas spotkań koordynacyjnych z Zespołem ds. Realizacji. Ustalenia spisywane będą przez Inspektora Nadzoru w formie sprawozdania ze spotkania i traktowane będą jak Wytyczne Zamawiającego,

ARTYKUŁ 17. ZASADY ODBIORU INWESTYCJI

1. Kolejność realizacji Robót w ramach Umowy określa Harmonogram Rzeczowo – Finansowy. W toku realizacji Robót będą dokonywane następujące rodzaje odbiorów:
  - a) Odbiory Częściowe potwierdzane wpisem do Dziennika Budowy,
  - b) Odbiór Końcowy potwierdzany Protokołem Odbioru Końcowego.
2. Odbiory Częściowe będą dokonywane przez Inspektora Nadzoru i w obecności Kierownika Budowy lub kierowników robót branżowych na zasadach określonych w ust. 3-11 poniżej. Odbiory Częściowe będą dokonywane w Dni Robocze, co Wykonawca powinien uwzględnić przy wykonywaniu wszelkich obowiązków określonych w ust. 3-11 poniżej.
3. Wykonawca zobowiązany jest do zainicjowania procedury Odbioru Częściowego poprzez przesłanie powiadomienia o zgłoszeniu danych Robót do Odbioru Częściowego oraz planowanym terminie przystąpienia do Odbioru Częściowego Kierownikowi Projektu oraz Inspektorowi Nadzoru za pośrednictwem poczty elektronicznej, w terminie nie późniejszym niż:
  - a) 24 godziny przed zgłoszeniem danych Robót do Odbioru Częściowego wpisem do Dziennika Budowy - w przypadku Robót zanikających lub ulegających zakryciu;
  - b) 2 Dni Robocze przed zgłoszeniem danych Robót do Odbioru Częściowego wpisem do Dziennika Budowy - w przypadku Robót innych niż określone w lit. a) powyżej, dla których wymagane zgodnie z Umową będzie dokonanie Odbioru Częściowego.
4. Po otrzymaniu powiadomienia, o którym mowa w ust. 3 powyżej, Kierownik Projektu i Inspektor Nadzoru będą uprawnieni do wizytacji objętych przyszłym zgłoszeniem Robót zanikających lub ulegających zakryciu.
5. Wykonawca oraz Inspektor Nadzoru przystąpią do Odbioru Częściowego zgłoszonych Robót w terminie:

- a) 24 godzin od dnia zgłoszenia Robót do Odbioru Częściowego wpisem do Dziennika Budowy - w przypadku Robót ulegających zakryciu w branży konstrukcyjnej,
  - b) 48 godzin od dnia zgłoszenia Robót do Odbioru Częściowego wpisem do Dziennika Budowy - w przypadku Robót zanikających lub ulegających zakryciu innych niż wskazanych w punkcie a) powyżej;
  - c) 3 Dni Roboczych od dnia zgłoszenia Robót do Odbioru Częściowego wpisem do Dziennika Budowy - w przypadku Robót innych niż określone w lit. a) lub b) powyżej.
6. W przypadku, gdy Inspektor Nadzoru nie przystąpi do Odbioru Częściowego danej części Robót, mimo że był prawidłowo powiadomiony o dacie jej zgłoszenia do Odbioru Częściowego, Wykonawca zobowiązany jest poinformować o tym fakcie Kierownika Projektu, a ponadto wyznaczyć Inspektorowi Nadzoru dodatkowy termin, nie krótszy niż 12 godzin od upływu pierwszego terminu. Nieusprawiedliwione nieprzystąpienie przez Inspektora Nadzoru do Odbioru Częściowego zgłoszonej prawidłowo przez Wykonawcę części Robót zanikających lub ulegających zakryciu w dodatkowym wyznaczonym terminie uprawnia Wykonawcę, o ile konieczność dokonania Odbioru Częściowego danej części Robót zanikających lub ulegających zakryciu ma uzasadnienie techniczne, do przystąpienia do jednostronnego Odbioru Częściowego, który zostanie uznany za dokonany z dniem jego przeprowadzenia.
  7. Żadna część wykonanych Robót nie zostanie zakryta bez uprzedniego dokonania ich Odbioru Częściowego przez Inspektora Nadzoru, z zastrzeżeniem ust. 6 powyżej. Jeżeli jakiegokolwiek Roboty zostaną zakryte przed uzgodnionym terminem Odbioru Częściowego Inspektor Nadzoru jest uprawniony do żądania odkrycia tych Robót i przywrócenia ich do stanu początkowego umożliwiającego ich prawidłowy Odbiór Częściowy. W takim przypadku koszty i ryzyko odkrycia, przywrócenia do stanu początkowego i ponownego zakrycia Robót zostaną poniesione przez Wykonawcę.
  8. Fakt dokonanego Odbioru Częściowego będzie potwierdzany wpisem do Dziennika Budowy.
  9. Jeżeli Inspektor Nadzoru lub Kierownik Projektu stwierdzi w jakimkolwiek czasie w toku Odbioru Częściowego, że którakolwiek z części Robót lub dostarczonych Materiałów, Urządzeń, Instalacji lub Wyposażenia posiada Wady, Kierownik Projektu niezwłocznie poinformuje pisemnie Wykonawcę o tym fakcie, podając jednocześnie szczegóły dotyczące stwierdzonych Wad. Wykonawca będzie zobowiązany do usunięcia wskazanych Wad na własny koszt w terminie uzgodnionym z Zamawiającym uwzględniającym czas konieczny do podjęcia czynności niezbędnych w celu usunięcia Wady, a w przypadku stwierdzenia Wad, których nie da się usunąć, Zamawiający będzie miał prawo domagać się ponownego wykonania tej części Inwestycji na wyłączny koszt i ryzyko Wykonawcy.
  10. Jeżeli Wykonawca w terminie uzgodnionym z Zamawiającym nie dłuższym jednak niż 21 dni nie usunie stwierdzonych Wad Istotnych, a Wad Nieistotnych w innym uzgodnionym terminie lub nie przystąpi do wykonania części Inwestycji, co do której stwierdzono Wady niedające się do usunięcia, Zamawiający jest uprawniony do wstrzymania Robót oraz do ich usunięcia we własnym zakresie albo za pomocą Wykonawcy Zastępczego na koszt i ryzyko Wykonawcy.
  11. Odbiór Częściowy nie stanowi podstawy do wystawienia przez Wykonawcę faktury i nie stanowi jednocześnie pokwitowania spełnienia przez Wykonawcę zobowiązań wynikających z Umowy.
  12. Odbiór Końcowy zostanie poprzedzony następującymi czynnościami i zdarzeniami:
    1. pełen montaż i wykonanie oznaczeń, wymalowanie rur wskazujących na ich przeznaczenie oraz właściwe umieszczenie wszelkich oznaczeń koniecznych dla wszelkiego rodzaju Instalacji i Urządzeń;

2. przekazanie Zamawiającemu wszelkiej dokumentacji technicznej, w tym Dokumentacji Powykonawczej, dokumentacji techniczno-ruchowej i wszelkiej innej koniecznej dla funkcjonowania, działania, utrzymania (konserwacji) i napraw Inwestycji i jej Instalacji i Urządzeń,
  3. przeprowadzenie w obecności Zamawiającego wszelkich testów funkcjonowania Inwestycji i wszelkich jej Instalacji i Urządzeń; Testy obejmują w szczególności: uruchomienie Inwestycji, cykl prób rozruchowych (obciążeniowych), sprawdzenie procesów awaryjnych (awaryjne zatrzymanie działania, systemy spalania nadmiaru biogazu), próby wydajnościowe, próby szczelności zbiorników i rurociągów, testy oprogramowania, testy systemów kontrolnych/diagnostycznych. Kompletny zakres czynności testów zawiera Załącznik nr 12 do Umowy.
  4. dokonanie urzędowego odbioru końcowego przez służby zgodnie z obowiązującymi przepisami i wydanie prawomocnego Pozwolenia na Użytkowanie, przy czym o przewidywanym terminie urzędowego odbioru końcowego przez służby Zamawiający i Zespół ds. Realizacji zostanie powiadomiony pisemnie z 14 -dniowym wyprzedzeniem, a w przypadku potwierdzenia daty urzędowego odbioru końcowego przez służby Wykonawca niezwłocznie poinformuje Zamawiającego i jego przedstawicieli.
13. Wykonawca zgłosi gotowość do Odbioru Końcowego pisemnie na adres Zamawiającego. Zamawiający wyznaczy dzień i godzinę rozpoczęcia Odbioru Końcowego oraz miejsce spotkania w terminie 7 Dni Roboczych od dnia otrzymania zgłoszenia gotowości do Odbioru Końcowego, po faktycznym osiągnięciu przez Inwestycję gotowości do Odbioru Końcowego, zawiadamiając o tym Wykonawcę na piśmie. Odbiór Końcowy będzie potwierdzony Protokołem Odbioru Końcowego.
14. Odbioru Końcowego dokona specjalnie powołana w tym celu komisja, w skład której wejdą przedstawiciele Zamawiającego, w szczególności Zespół ds. Realizacji, a także przedstawiciele Wykonawcy, w szczególności Kierownik Budowy oraz Dyrektor Budowy. Komisja dokona technicznej oceny zrealizowanej przez Wykonawcę Inwestycji i sporządzi listę Wad (z wyodrębnieniem Wad Istotnych i Wad Nieistotnych) oraz niezbędnych uzupełnień Robót, w tym Dokumentacji Powykonawczej. Protokół Odbioru Końcowego zostanie sporządzony i podpisany bezpośrednio po dokonaniu Odbioru Końcowego. Czynności odbioru mogą trwać wiele dni.
15. Zamawiający podejmie decyzję, co do podpisania Protokołu Odbioru Końcowego w terminie 2 Dni Roboczych od daty jego otrzymania. W przypadku niepodjęcia przez Zamawiającego decyzji co do podpisania lub odmowy podpisania Protokołu Odbioru Końcowego w terminie wskazanym powyżej Odbiór Końcowy zostanie uznany za dokonany, a Wykonawca będzie uprawniony do jednostronnego podpisania Protokołu Odbioru Końcowego. Do Protokołu Odbioru Końcowego zostanie sporządzona lista Wad Nieistotnych.
- Zamawiający jest uprawniony do odmowy podpisania Protokołu Odbioru Końcowego wyłącznie w razie wystąpienia Wady/Wad Istotnych. W takim przypadku Zamawiający i Wykonawca podpiszą protokół rozbieżności, w którym zostaną wyszczególnione stwierdzone Wady Istotne i termin do usunięcia Wad Istotnych przez Wykonawcę, uwzględniający czas konieczny do podjęcia czynności niezbędnych w celu usunięcia Wady Istotnej.
- Wykonawca po usunięciu stwierdzonych Wad Istotnych oraz jakichkolwiek innych Wad powiadomi Zamawiającego o tym fakcie i zostanie odpowiednio powtórzona procedura Odbioru Końcowego wskazana powyżej.
16. W przypadku stwierdzenia w toku Odbioru Końcowego wyłącznie Wad Nieistotnych, Zamawiający podpisze Protokół Odbioru Końcowego, w którym wyszczególnione zostaną stwierdzone Wady Nieistotne. Wady zostaną usunięte przez Wykonawcę niezwłocznie, tj. tak

szybko jak to jest technicznie możliwe, jednak w terminie nie dłuższym niż 30 dni od daty wskazania Wad, chyba, że Zamawiający wyrazi pisemnie zgodę na przyjęcie innego terminu.

17. Stwierdzenie w toku Odbioru Końcowego jakichkolwiek Wad Istotnych uprawnia Zamawiającego do odmowy wypłaty części Wynagrodzenia należnej Wykonawcy z tytułu Odbioru Końcowego do czasu usunięcia Wad jednakże wyłącznie w części odpowiadającej zakresowi Robót dotkniętych Wadą Istotną.
18. Podpisanie Protokołu Odbioru Końcowego przez Zamawiającego nie zwalnia Wykonawcy z uczestniczenia w kontrolach i przeglądach z udziałem przedstawicieli odpowiednich organów administracji publicznej w przypadku, gdy Zamawiający zadecyduje o samodzielnym złożeniu wniosku o wydanie Pozwolenia na Użytkowanie.
19. Podczas dokonywania wszystkich odbiorów przewidzianych Umową, w przypadku wątpliwości lub w przypadku braku uregulowania danej kwestii w przepisach prawa lub braku odpowiednich Norm, dokumentem referencyjnym dla oceny należytego wykonania Umowy przez Wykonawcę będą Warunki Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych oraz specyfikacje techniczne producentów Materiałów, Urządzeń, Instalacji lub Wyposażenia.
20. Odbiór Końcowy dochodzi do skutku w dniu podpisania Protokołu Odbioru Końcowego przez Zamawiającego,
21. Z chwilą wydania Wykonawcy podpisanego Protokołu Odbioru Końcowego przekaże on Zamawiającemu komplet kluczy lub inne środki umożliwiające wejście w posiadanie Inwestycji (zwłaszcza dane logowania panelu sterowania itp.).
22. W czasie dokonywania jakichkolwiek odbiorów Robót Wykonawca pozostanie do dyspozycji Zamawiającego poprzez zapewnienie obecności kompetentnej osoby upoważnionej do składania w imieniu Wykonawcy wszelkich wyjaśnień dotyczących przedmiotu odbioru oraz Kierownika Budowy, a w uzasadnionych przypadkach również Dyrektora Budowy. Jeśli część Robót, których dotyczy dany odbiór wykonana została przy udziale Podwykonawców, Wykonawca zapewni również udział kompetentnego przedstawiciela danego Podwykonawcy, a w szczególności ustanowionego przez danego Podwykonawcę kierownika robót. W przypadku nieudzielenia wyjaśnień w zakresie i terminie wymaganym przez Zamawiającego, na żądanie Zamawiającego termin danego odbioru ulega przedłużeniu o czas, w którym z powodu braku wymaganych informacji, Zamawiający nie przeprowadził czynności pozwalających na potwierdzenie prawidłowości i zgodności części Robót podlegających odbiorowi z Umową.
23. Od chwili podpisania Protokołu Odbioru Końcowego przez Zamawiającego ryzyko utraty, uszkodzenia lub zmniejszenia funkcjonalności Inwestycji przechodzi na Zamawiającego, przy czym ryzyko to nie obejmuje mienia Wykonawcy znajdującego się na Terenie Budowy.

ARTYKUŁ 18. WYNAGRODZENIE I WARUNKI PŁATNOŚCI

1. Za należyte wykonanie przedmiotu Umowy Wykonawca otrzyma wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości ..... zł (słownie .....) netto powiększone o podatek VAT.
2. Wynagrodzenie będzie zawierało podatek VAT wyliczony zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa podatkowego według stawki 8% lub 23%. W razie zmiany stawki podatku VAT w przepisach podatkowych, dokonanej po zawarciu Umowy i mającej do niej zastosowanie, wynagrodzenie to ulegnie odpowiedniemu zwiększeniu albo pomniejszeniu o kwotę wynikającą ze zmiany stawki podatku VAT. Zmiana wynagrodzenia będzie miała zastosowanie do niezafakturowanej części Wynagrodzenia.

3. Wynagrodzenie zawiera należność za wszystkie prace wchodzące w zakres Robót i kompleksowe wykonanie Inwestycji, zgodnie z postanowieniami Umowy, zwłaszcza wszelkie koszty dodatkowe transportu.
4. Wykonawca oświadcza, że – z zastrzeżeniem odmiennych postanowień Umowy – Wynagrodzenie zaspokaja wszelkie roszczenia Wykonawcy z tytułu należytego, zgodnego z Harmonogramem Rzeczowo - Finansowym wykonania Umowy.
5. Niedoszacowanie, pominięcie lub nieuwzględnienie przez Wykonawcę jakiegokolwiek elementu Robót nie może być podstawą do zmiany wysokości Wynagrodzenia, chyba że niedoszacowanie, pominięcie lub nieuwzględnienie jakiegokolwiek elementu Robót wynikało na skutek okoliczności, których Wykonawca mimo dochowania najwyższej staranności nie mógł przewidzieć na etapie zawierania Umowy.
6. Wynagrodzenie nie podlega waloryzacji ani podwyższeniu w razie nadzwyczajnej zmiany stosunków na podstawie przepisów ogólnych Kodeksu Cywilnego.
7. Ceny Jednostkowe wskazane w Tabeli Rozliczeń są kwotami, w których wliczony został całkowity koszt niezbędny w celu prawidłowego i kompletnego wykonania określonych Robót. Ceny Jednostkowe będą stanowić podstawę do wyceny jedynie Robót zaniechanych, robót zamiennych lub robót dodatkowych, lub do wyceny zastosowanych materiałów lub rozwiązań zamiennych.
8. Zamawiający zobowiązuje się uregulować Wykonawcy Wynagrodzenie na podstawie faktur częściowych wystawionych po podpisaniu przez Strony Protokołu Odbioru Częściowego albo Końcowego (w zależności od etapu wykonania Umowy), jeżeli osiągnięty został stan zaawansowania Robót, dla którego przewidziano należność części Wynagrodzenia.
9. Wynagrodzenie będzie należne do zapłaty w następujących częściach:
  1. 20% Wynagrodzenia po podpisaniu Umowy,
  2. 30% Wynagrodzenia po dostawie na miejsce wykonywania Robót Instalacji, Urządzeń, Materiałów i Wyposażenia **umożliwiających** kompletne wykonanie Robót,
  3. 30% Wynagrodzenia po kompletnym wykonaniu Robót i zgłoszeniu do testów i Odbioru Końcowego,
  4. 20% Wynagrodzenia po rozruchu Inwestycji, testach i Odbiorze Końcowym.
10. Inspektor Nadzoru pod kierownictwem Koordynatora Inspektorów dokona w obecności przedstawiciela Wykonawcy (Dyrektora Budowy lub Kierownika Budowy) weryfikacji poprawności i wiarygodności projektu Protokołu Zaawansowania Robót, pod kątem jego zgodności ze stanem Robót na Terenie Budowy, z Dokumentacją Budowy, Dziennikiem Budowy oraz Dokumentacją Projektową, i zgłosi uwagi, dokona korekt lub uzgodni i zaakceptuje i pisemnie zatwierdzi dostarczony projekt Protokołu Zaawansowania Robót w ciągu 3 Dni Roboczych od dnia jego otrzymania. Nieobecność przedstawiciela Wykonawcy w trakcie weryfikacji projektu Protokołu Zaawansowania Robót na Terenie Budowy nie pozbawia skuteczności tej procedury, o ile Wykonawca został powiadomiony o terminie tej czynności co najmniej 2 Dni Robocze wcześniej.
11. Protokół Odbioru Częściowego albo Końcowego wraz ze wszystkimi wymaganymi Umową dokumentami towarzyszącymi (załącznikami) stanowi podstawę do wystawienia przez Wykonawcę faktury na część Wynagrodzenia, co do której ziszczenie się warunku zapłaty zostało potwierdzone przez Strony w treści odpowiedniego Protokołu . Uiszczona przez

Zamawiającego na podstawie tak wystawionej faktury kwota, z zastrzeżeniem Artykułu 19 ust. 2 lub 10 Umowy, o ile ma on zastosowanie, pomniejsza pozostałą do zapłaty Wykonawcy część Wynagrodzenia. Brak ustosunkowania się przez osoby wskazane w ustępach powyżej w terminach tam wyznaczonych do Protokołu Zaawansowania Robót oznaczać będzie jego zatwierdzenie.

12. Zapłata poszczególnych części Wynagrodzenia nastąpi przelewami na rachunek bankowy Wykonawcy wskazany w treści faktur, w terminie 30 dni od daty otrzymania przez Zamawiającego prawidłowo wystawionych faktur wraz z załączonymi odpowiednimi Protokołami Zaawansowania Robót lub Protokołem Odbioru Końcowego. Zamawiający może powstrzymać się z zapłatą, bez popadnięcia w opóźnienie, jeżeli rachunek bankowy wskazany na fakturze nie jest ujawniony na Wykazie podmiotów zarejestrowanych jako podatnicy VAT, niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT (tzw. Biała lista).
13. Załącznikiem do każdej faktury częściowej będzie odpowiedni Protokół Odbioru Częściowego potwierdzający zasadność jej wystawienia, a załącznikiem do ostatniej faktury częściowej będzie Protokół Odbioru Końcowego.
14. Jeżeli dana faktura obejmuje również należności z tytułu realizacji Robót wykonanych w części lub w całości przez zgłoszonych Zamawiającemu zgodnie z procedurą opisaną w Umowie Podwykonawców, które zostały zakończone przed dniem zatwierdzenia Protokołu Zaawansowania Robót, Wykonawca dołączy do faktury Oświadczenia Podwykonawców. W braku możliwości przedstawienia Oświadczenia Podwykonawcy z przyczyn niezależnych od Wykonawcy, Wykonawca udokumentuje to stosownym oświadczeniem.
15. Jeżeli Wykonawca nie przedłoży dokumentów zgodnie z ust. **13 i 14** powyżej, Zamawiający ma prawo wstrzymać zapłatę Wynagrodzenia, co nie skutkuje powstaniem opóźnienia Zamawiającego w zapłacie z zastrzeżeniem, że w przypadku braku Oświadczenia Podwykonawcy Zamawiający może wstrzymać część Wynagrodzenia odpowiadającą wynagrodzeniu Podwykonawcy, na które brak jest wymaganego Umową Oświadczenia Podwykonawcy. Zamawiający nie jest uprawniony do wstrzymania zapłaty Wynagrodzenia z powodów opisanych w zdaniu poprzedzającym, jeżeli Wykonawca zamiast przedłożenia dokumentów określonych w **ust. 13 i 14** powyżej, poinformuje Zamawiającego na piśmie o wszelkich okolicznościach i zdarzeniach uzasadniających odmowę płatności na rzecz któregokolwiek z Podwykonawców Robót budowlanych lub Robót budowlano-montażowych. Takie powiadomienie zostanie przedstawione w terminie przewidzianym dla przedstawienia dokumentów określonych w **ust. 13 i 14** powyżej. Oświadczenie Wykonawcy, że należność ma charakter sporny będzie każdorazowo uznane przez Zamawiającego. Zamawiający ma prawo zwrócić się do Wykonawcy o dodatkowe wyjaśnienia, a Wykonawca ma obowiązek ich udzielić.
16. Za datę zapłaty przyjmuje się datę uznania rachunku bankowego Wykonawcy kwotą przelewu.
17. Strony oświadczają, że są podatnikami podatku VAT i posiadają następujące Numery Identyfikacji Podatkowej:

Zamawiający:.....,

Wykonawca:.....

18. Faktury wystawione bezpodstawnie lub nieprawidłowo zostaną odpowiednio skorygowane przez Wykonawcę fakturą korygującą wraz z załącznikami. Termin płatności rozpoczyna w tym przypadku bieg od dnia otrzymania przez Zamawiającego faktury korygującej.
19. Najpóźniej w terminie 3 Dni Roboczych przed terminem płatności ostatniej faktury częściowej Wykonawca przedłoży Zamawiającemu Oświadczenia Podwykonawców, z których będzie

wynikać, że całość wymagalnego wynagrodzenia z tytułu zleconych im Robót przez Wykonawcę została zapłacona.

20. W przypadku nieprzedłożenia Oświadczeń Podwykonawców, o których mowa w ust. 20 powyżej, Zamawiający ma prawo wstrzymać płatność należności na rzecz Wykonawcy, co nie skutkuje powstaniem opóźnienia Zamawiającego w zapłacie.
21. Celem uniknięcia wątpliwości Strony oświadczają, iż Zamawiający uprawniony jest do dokonywania z Wynagrodzeniem potrąceń swoich wierzytelności wynikających z Umowy, niezależnie od tego, czy wskazano to w Umowie. W każdym też przypadku Zamawiający ma prawo ich dochodzenia w każdy inny sposób, niezależnie od tego, czy wskazano to w Umowie.

ARTYKUŁ 19. ZABEZPIECZENIE NALEŻYTEGO WYKONANIA UMOWY (ZNWU) I ZABEZPIECZENIE WYKONANIA OBOWIĄZKÓW Z RĘKOJMI I GWARANCJI JAKOŚCI (ZRG)

1. W celu zabezpieczenia wszelkich roszczeń Zamawiającego z tytułu niewykonania lub nienależytego (w tym nieterminowego lub wadliwego) wykonywania Umowy przez Wykonawcę, regresu między dłużnikami solidarnymi, a także z tytułu zastępczego wykonania przez Zamawiającego obowiązków Wykonawcy, Wykonawca ustanowi na rzecz Zamawiającego Zabezpieczenie Należytego Wykonania Umowy w wysokości **5%** Wynagrodzenia netto w formie gwarancji bankowej **lub ubezpieczeniowej** w terminie 25 dni od dnia zawarcia Umowy. Do czasu wniesienia ZNWU Zamawiający nie zatwierdzi do wypłaty żadnej należności Wykonawcy. **Gwarancja będzie nieodwołalna, bezwarunkowa i płatna na pierwsze żądanie Zamawiającego.**
2. W przypadku niewniesienia przez Wykonawcę ZNWU zgodnie z ust. 1 powyżej, Zamawiający jest uprawniony do uzupełnienia ZNWU do zaliczenia na kaucję zabezpieczającą części należnego do zapłaty Wynagrodzenia Wykonawcy, która nominalnie odpowiada umówionej wartości ZNWU w ust. 1 powyżej, poprzez dokonywanie potrąceń z płatności poszczególnych części Wynagrodzenia na rzecz Wykonawcy. W tym celu Zamawiający potrąci z faktur wystawianych przez Wykonawcę kwotę stanowiącą **5%** należności Wynagrodzenia netto przy czym potrącenie jednorazowo nie może przenosić 50% wartości faktury. Kaucja zabezpieczająca zabezpiecza przypadki przewidziane do zabezpieczenia przez ZNWU zgodnie z ust. 1 powyżej. Kaucja nie podlega oprocentowaniu ani waloryzacji i jest zwalniana na rzecz Wykonawcy na zasadach i terminach dla ZNWU stosowanych odpowiednio, przy czym zwrot następuje w PLN bezgotówkowo. W przypadku przedstawienia ZNWU w niższej wartości niż umówiona - prawo do potrącenia kaucji zostaje proporcjonalnie ograniczone do brakującej części ZNWU.
3. Wykonawca zapewni, iż ZNWU będzie obowiązywało nieprzerwanie od dnia doręczenia ZNWU Zamawiającemu do 90 ego dnia od daty podpisania Protokołu Odbioru Końcowego lub uznania Odbioru Końcowego za dokonany na podstawie Artykułu 17 ust. 15 Umowy.
4. W przypadku ustanowienia ZNWU na okres krótszy niż wskazany w ustępie 3 powyżej lub w przypadku przedłużenia Daty Zakończenia, Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia ZNWU najpóźniej na 5 dni przed wygaśnięciem ZNWU pod rygorem skorzystania przez Zamawiającego z ZNWU i ustanowienia z pozyskanych środków zabezpieczenia w formie pieniężnej. W przypadku podwyższenia wysokości Wynagrodzenia Wykonawca zaktualizuje pozostałą do wykorzystania kwotę ZNWU poprzez złożenie nowej, aneksu do wcześniej wniesionej gwarancji lub przez wpłacenie odpowiedniej kwoty w pieniądzu, tak aby ZNWU zostało wyrównane do **5%** kwoty zaktualizowanego Wynagrodzenia netto. Termin ważności ZNWU o zaktualizowanej wartości nie może być krótszy niż przed aktualizacją jego wartości.

5. W przypadku niepodpisania przez Strony Protokołu Odbioru Końcowego w terminie zastrzeżonym w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym, Wykonawca przedłuży lub ustanowi ZNWU w formie przewidzianej w ust. 1 lub 2 powyżej w wysokości równej pozostającej do wykorzystania kwocie dotychczasowego ZNWU z dnia, w którym zgodnie z Harmonogramem Rzeczowo - Finansowym miał zostać podpisany Protokół Odbioru Końcowego. Kolejne ZNWU będzie obowiązywało do dnia podpisania Protokołu Odbioru Końcowego. Wykonawca doręczy Zamawiającemu dowód przedłużenia lub ustanowienia nowego ZNWU nie później niż na 5 dni przed dniem wygaśnięcia dotychczasowego ZNWU.
6. Zamawiający zwróci ZNWU Wykonawcy w terminie 120 dni od dnia podpisania Protokołu Odbioru Końcowego.
7. Zamawiającemu przysługuje prawo zaspokojenia się z ZNWU w każdym przypadku, jeżeli Wykonawca nie ureguluje żądanej zapłaty w związku z roszczeniem Zamawiającego podpadającym pod ZNWU zgodnie z postanowieniami niniejszego artykułu w terminie 14 dni od daty wezwania do uiszczenia zapłaty skierowanego pod rygorem skorzystania przez Zamawiającego z ZNWU.
8. W przypadku niewykonania obowiązku przedłużenia obowiązywania lub zaktualizowania wartości ZNWU, o których mowa w ust. 4-5 powyżej, Zamawiający jest uprawniony do zaliczenia części Wynagrodzenia należnego Wykonawcy na poczet ZNWU.
9. Przed wykorzystaniem ZNWU Zamawiający każdorazowo poinformuje Wykonawcę o przyczynach wykorzystania ZNWU.
10. Tytułem zabezpieczenia roszczeń z tytułu Rękojmi i Gwarancji Wykonawca ustanowi Zabezpieczenie wykonania obowiązków z Rękojmi i Gwarancji (ZRG) w wysokości **3 %** Wynagrodzenia netto, w terminie 14 dni od dnia podpisania Protokołu Odbioru Końcowego. ZRG zostanie wniesiona w formie gwarancji bankowej **lub ubezpieczeniowej** i będzie obowiązywała od chwili wygaśnięcia ZNWU do upływu Okresu Rękojmi i Gwarancji. **W każdym przypadku będzie to gwarancja nieodwołalna, bezwarunkowa, płatna na pierwsze żądanie i przenoszalna bez zgody wystawcy lub Wykonawcy.**
11. ZRG będzie zabezpieczać wszelkie roszczenia Zamawiającego wobec Wykonawcy w Okresie Rękojmi i Gwarancji, w szczególności ale nie wyłącznie, roszczenia dotyczące kar umownych, odszkodowania, zwrotu kosztów wykonania zastępczego.
12. W przypadku, gdy Wykonawca nie doręczy Zamawiającemu w wymaganym terminie ZRG, Zamawiający ma prawo zatrzymać na ten cel kwotę określoną w ust. 10 poprzez:
  1. wstrzymanie zwrotu i uzyskanie wypłaty ZNWU wniesionego zgodnie z ust. 1 lub 2 powyżej, lub
  2. wstrzymanie zapłaty części faktury końcowej, w przypadku wniesienia ZRG w niepełnej wysokości.
13. Celem uniknięcia wątpliwości Strony oświadczają, iż określone w Umowie uprawnienia Zamawiającego do uzyskania wypłat z ZNWU oraz ZRG, nie ograniczają w żaden sposób prawa dochodzenia przez Zamawiającego swoich roszczeń wynikających z Umowy w każdy inny sposób, niezależnie od tego, czy wskazano to w Umowie.

ARTYKUŁ 20. RĘKOJMIA ZA WADY I GWARANCJA JAKOŚCI

1. Wykonawca udziela Zamawiającemu gwarancji jakości na wykonane Roboty na warunkach określonych w Umowie oraz gwarantuje, że Inwestycja będzie wolna od Wad okresie trwania

odpowiedzialności Wykonawcy za Wady wynoszącym ___miesiący na całość Inwestycji. W przypadku Instalacji, Materiałów, Urządzeń lub Wyposażenia, na które samodzielnie obowiązuje dłuższa rękojmia za wady lub gwarancja Dostawcy/Podwykonawcy/producenta lub innego podmiotu trzeciego, okres odpowiedzialności Wykonawcy na warunkach niniejszej Umowy zostaje odpowiednio przedłużony, co do tego elementu Inwestycji.

2. Okres Rękojmi i Gwarancji rozpoczyna się z dniem podpisania Protokołu Odbioru Końcowego, a w odniesieniu do Wad stwierdzonych w Protokole Odbioru Końcowego - z dniem ich usunięcia przez Wykonawcę.
3. W razie usunięcia Wady Istotnej lub dostarczenia nowej, niewadliwej części Inwestycji, Gwarancja co do takiej części Inwestycji biegnie na nowo. W innych przypadkach Gwarancja ulega wydłużeniu o czas, przez jaki Zamawiający nie mógł korzystać z tej części Inwestycji.
4. Wszystkie Materiały, Instalacje, Urządzenia i Wyposażenie zastosowane przez Wykonawcę muszą:
  1. być fabrycznie nowe (chyba że Strony uzgodniły, że Wykonawca stosuje Urządzenia używane), odpowiadać wymogom określonym w Umowie, w tym w Dokumentacji Projektowej, a także w przepisach prawa obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej
  2. posiadać wymagane przepisami prawa certyfikaty, aprobaty techniczne, atesty, dopuszczenia do stosowania w Rzeczypospolitej Polskiej,
  3. być dobrane zgodnie z przepisami prawa, Normami i Zasadami Wiedzy Technicznej,
  4. być użyteczne do celu, do jakiego zostały przeznaczone,
  5. być starannie wybrane z uwzględnieniem ich optymalnej przydatności dla Inwestycji,
  6. być zgodne z odnośnymi wskazaniem Załącznika nr 11 do Umowy.

z zastrzeżeniem Artykułu 9 ust. 6 Umowy.

5. Materiały, Instalacje, Urządzenia i Wyposażenie, które w trakcie kontroli przeprowadzonej przez Zamawiającego, w trakcie Odbioru Częściowego albo Odbioru Końcowego uznane zostaną za niespełniające warunków określonych w ust. 4 powyżej, zostaną usunięte z Inwestycji przez Wykonawcę i zastąpione właściwymi, co będzie warunkiem przeprowadzenia Odbioru Końcowego. W razie sporu Stron w powyższym zakresie, zastosowanie znajdzie tryb wskazany w Artykule 9 ust. 5 Umowy.
6. Wykonawca gwarantuje, że w Okresie Rękojmi i Gwarancji Inwestycja, zarówno jako skończona całość użytkowa, jak i każda jej część, w tym każda Instalacja i Urządzenie z osobna, będą funkcjonować w sposób zgodny z ich przeznaczeniem, ciągły i niezawodny, odpowiadający Dokumentacji Projektowej i Dokumentacji Powykonawczej.
7. Wykonawca przyjmuje na siebie odpowiedzialność za wykonanie przez producenta obowiązków gwarancyjnych na dostarczone Wyposażenie, Materiały, Urządzenia i Instalacje z tym zastrzeżeniem, że Wykonawca nie będzie zobowiązany do realizacji obowiązków wynikających z udzielonej gwarancji w razie gdyby producent byłby uprawniony do odmowy realizacji takich obowiązków z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego lub któregośkolwiek użytkownika Inwestycji. Wykonawca będzie ponosił odpowiedzialność za usunięcie Wady w Wyposażeniu, Materiałach, Urządzeniach i Instalacjach bez względu na faktyczną możliwość

dochodzenia uprawnień wynikających z gwarancji jakości wystawionych przez ich producenta, w tym również w razie jego niewypłacalności lub likwidacji, z tym zastrzeżeniem, że Wykonawca nie będzie zobowiązany do realizacji obowiązków wynikających z udzielonej gwarancji w razie gdyby, producent był uprawniony do odmowy realizacji takich obowiązków z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego lub któregośkolwiek użytkownika Inwestycji.

8. Wykonawca zobowiązany jest na własny koszt i ryzyko wykonywać wszelkie przeglądy i inne czynności serwisowe Inwestycji **w Okresie Gwarancji (min. 24 miesiące)**, w tym zapewnić wszelkie materiały eksploatacyjne do prawidłowego funkcjonowania Inwestycji.
9. Wykonawca będzie zobowiązany do niezwłocznego przystąpienia do wprowadzania zasadnych uwag w Dokumentacji Powykonawczej, Dokumentacji Projektowej opracowanej przez Wykonawcę, Robotach, Materiałach, Urządzeniach, Instalacjach i Wyposażeniu w trakcie trwania okresów gwarancji wskazanych w ust. 1 powyżej i usunięcia ich w czasie obiektywnie potrzebnym i uzasadnionym dla usunięcia danej Wady. Termin usunięcia Wady zależy w szczególności od:
  1. rodzaju Wady i możliwości technologicznych jej usunięcia,
  2. możliwości dostępu do miejsca wystąpienia Wady,
  3. wystąpienia Złych Warunków Pogodowych,
  4. dostępności części zamiennych.
10. W przypadku wystąpienia awarii, przez co Strony rozumieją wystąpienie Wad uniemożliwiających korzystanie z instalacji grzewczych, wentylacyjnych, wodociągowych, gazowych, wodociągowych lub wind, sterowania, a w szczególności powodujących zagrożenie życia i mienia lub eksploatacji Inwestycji, Wykonawca zobowiązany jest niezwłocznie, tj. w ciągu 48 godzin od chwili wystąpienia przez Zamawiającego stosownego wezwania **za pośrednictwem poczty elektronicznej**, którego otrzymanie Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie potwierdzić, ustosunkować się do tego wezwania i uzgodnić z Zamawiającym termin usunięcia awarii. W pozostałych przypadkach Wykonawca przystąpi do przywrócenia właściwego funkcjonowania Inwestycji w czasie 2 Dni Roboczych od dnia zgłoszenia i Strony ustalą termin końcowy naprawy. W braku odmiennego porozumienia Stron, wszelkie naprawy usuwane będą niezwłocznie, najdalej w terminie 14 dni od dnia zgłoszenia. W przypadku naruszenia terminu usuwania Wady, Zamawiający jest uprawniony, po uprzednim wezwaniu Wykonawcy do usunięcia Wady i wyznaczenia mu w tym celu dodatkowego co najmniej 14 dniowego terminu pod rygorem powierzenia usunięcia Wady podmiotowi trzeciemu na koszt i ryzyko Wykonawcy oraz bezskutecznym upływie tego terminu, powierzyć Wykonawcy Zastępczemu usunięcie tych Wad na koszt i ryzyko Wykonawcy, bez uszczerbku dla jakichkolwiek innych uprawnień Zamawiającego wynikających z niniejszej Umowy.
11. Zamawiający umożliwi Wykonawcy uzyskanie dostępu do Dokumentacji Powykonawczej w zakresie i czasie niezbędnym dla usunięcia wszelkich Wad stwierdzonych w Okresie Rękojmi i Gwarancji, a także uzyskanie dostępu do wszelkich niezbędnych mediów na koszt Wykonawcy. Wykonawca zapewni, że roboty wykonywane na terenie Inwestycji związane z usunięciem Wad będą prowadzone w taki sposób, aby powodować jak najmniejsze niedogodności dla użytkowników Inwestycji.
12. Z powodu istnienia Wad Zamawiający jest uprawniony do żądania odszkodowania, obejmującego w szczególności wartość uszkodzeń, szkód lub kosztów poniesionych lub koniecznych do poniesienia w związku z istnieniem i wykryciem Wady w Dokumentacji Projektowej opracowanej przez Wykonawcę, Robotach, Materiałach, Urządzeniach, Instalacjach lub Wyposażeniu.

13. Na 30 dni przed upływem Okresu Rękojmi i Gwarancji, Zamawiający powoła komisję odbioru pogwarancyjnego z udziałem Wykonawcy. Komisja dokona oceny stanu Inwestycji oraz określi w protokole ewentualne Wady i uzgodni z Wykonawcą termin ich ostatecznego usunięcia. Jeżeli w wyznaczonym terminie wymienione Wady zostaną usunięte, Strony podpiszą Protokół Odbioru Pogwarancyjnego. Jeżeli zgłoszone przez Zamawiającego Wady nie zostaną usunięte w terminie określonym w tym protokole, Zamawiający jest uprawniony do wykorzystania w zakresie określonym w Umowie ZRG. Podpisanie Protokołu Odbioru Pogwarancyjnego stanowi podstawę zwrotu Wykonawcy ZRG.
14. Zamawiający nie jest zobowiązany do sprawdzania Inwestycji pod względem jej zgodności z obowiązującymi przepisami techniczno-budowlanymi i Normami oraz pod względem kompletności, a Wykonawca nie może być z tej przyczyny zwolniony z odpowiedzialności za nieprawidłowość lub niekompletność wykonanego przedmiotu Umowy.
15. Odpowiedzialność z tytułu Rękojmi Wykonawca ponosi na zasadach i terminach określonych w Kodeksie cywilnym, chyba że termin Rękojmi lub Gwarancji udzielonej przez Dostawcę/producenta/inny podmiot trzeci na dany element Inwestycji jest dłuższy; w takim wypadku termin obowiązywania Rękojmi Wykonawcy ulega przedłużeniu do najdłuższego z tych terminów.
16. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie wyłącza ani nie ogranicza w żaden sposób obowiązków Wykonawcy z tytułu Rękojmi wynikających z Kodeksu cywilnego.

ARTYKUŁ 21. UBEZPIECZENIE

1. W terminie 21 dni od daty zawarcia Umowy Wykonawca będzie zobowiązany do zawarcia, na własny koszt, umowy ubezpieczenia Robót (typu CAR/EAR) od wszelkich ryzyk związanych z prowadzonymi Robotami (ubezpieczenie budowlane, ubezpieczenie od wszelkiego ryzyka budowlanego) przez cały okres wykonania Umowy do Daty Zakończenia na warunkach (w szczególności do udziału własnego, itp.) wskazanych w Załączniku nr 10 do Umowy. W przypadku przedłużenia Daty Zakończenia, Wykonawca zobowiązany jest do przedłużenia okresu ważności posiadanego ubezpieczenia. W przypadku niedotrzymania tego obowiązku przez Wykonawcę, Zamawiający może wykupić odpowiednie ubezpieczenie na rzecz Wykonawcy i na jego koszt, który może zostać potrącony z Wynagrodzenia lub ZNWU, przy czym Zamawiający może go również dochodzić w inny sposób. **Minimalna suma ubezpieczenia określona jest w treści Załącznika nr 10 do Umowy.**
2. Zakres ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1 powyżej powinien obejmować m.in odpowiedzialność za szkody spowodowane działaniem lub zaniechaniem Wykonawcy w związku z realizacją przedmiotu Umowy oraz przywrócenie Robót do poprzedniego stanu. W ramach przedmiotowego ubezpieczenia Wykonawca ubezpieczy się ponadto od ryzyka pożaru w trakcie budowy. Ubezpieczenie powinno obejmować:
  - a) materiały budowlane, włączając w to Sprzęt, Materiały, Wyposażenie, Urządzenia,
  - b) Roboty.
3. Umowa ubezpieczenia, o której mowa w ust. 1 powyżej, zostanie zawarta na kwotę co najmniej równą **wartości z Załącznika nr 10.**
4. Wykonawca utrzymywać będzie na własny koszt ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (OC) z tytułu prowadzenia działalności obejmującej przedmiot Umowy, obowiązujące co najmniej od Dnia Rozpoczęcia Robót do Daty Zakończenia, na warunkach (w szczególności w odniesieniu do udziału własnego itp.) uzgodnionych uprzednio z Zamawiającym, nie gorszych

od wskazanych w Załączniku nr 6 do Umowy. W przypadku niewykonania przez Wykonawcę powyższego zobowiązania, Zamawiający może wykupić odpowiednie ubezpieczenie na rzecz Wykonawcy i na jego koszt, który może zostać potrącony z Wynagrodzenia lub ZNWU, albo dochodzony przez Zamawiającego w inny sposób. Minimalna suma ubezpieczenia wynosi 20.000.000,00 zł (dwadzieścia milionów złotych) .

5. Okres ubezpieczeń, o których mowa w niniejszym Artykule będzie trwać przynajmniej do daty podpisania Protokołu Odbioru Końcowego.
6. Uzyskane na podstawie niniejszego Artykułu ubezpieczenia będą obowiązywać na podstawie umów ubezpieczenia poddanych prawu polskiemu, wystawionych przez ubezpieczyciela uprawnionego do działania na terenie Polski, zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami. Spory wynikające z umów ubezpieczenia będą podlegały rozstrzygnięciu przez polskie sądy powszechne. Ubezpieczenie będzie dotyczyć wyłącznie wykonania Umowy i nie będzie obejmować innych zleceń realizowanych przez Wykonawcę.
7. Umowy ubezpieczenia nie powinny zawierać postanowień lub klauzul wyłączających lub ograniczających odpowiedzialność ubezpieczyciela ponad aktualną praktykę rynkową, chyba że Zamawiający wyrazi zgodę na wprowadzenie takiego postanowienia lub klauzuli.
8. Wykonawca zobowiązuje się informować Zamawiającego o każdym przypadku konieczności przedłużenia wymienionych umów ubezpieczenia, oraz zmianie warunków ubezpieczenia przez ubezpieczyciela.
9. Nie później niż w terminie 7 dni od dnia zawarcia Umowy, Wykonawca przekaże Zamawiającemu:
  - a) kserokopie polis ubezpieczeniowych potwierdzone „za zgodność z oryginałem”,
  - b) treść klauzul załączonych do zakresu ubezpieczenia,
  - c) kserokopie ogólnych warunków ubezpieczeń, na podstawie których zawarto ubezpieczenie potwierdzone „za zgodność z oryginałem”,
  - d) potwierdzenie zapłaty składek lub rat składek zgodnie z polisą.
10. Wykonawca zobowiązany jest doręczyć Zamawiającemu w okresie nie późniejszym niż 14 dni przed dniem wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej objętej którąkolwiek z polis, albo w terminie 14 dni od chwili ograniczenia zakresu lub wysokości ubezpieczenia, dokumenty potwierdzające odpowiednio: ustanowienie, przedłużenie lub uzupełnienie ochrony ubezpieczeniowej w zakresie nie mniejszym, aniżeli wynikający z niniejszego Artykułu.
11. Wykonawca jest zobowiązany do korzystania z Podwykonawców posiadających ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej.

ARTYKUŁ 22. WŁASNOŚĆ ROBÓT

1. Strony postanawiają, że własność Robót wykonanych przez Wykonawcę przechodzi **na Zamawiającego** z chwilą zapłaty Wynagrodzenia.
2. Zamawiający nabywa własność Materiałów, Urządzeń, Instalacji, Wyposażenia i innych przedmiotów z chwilą zapłaty Wynagrodzenia należnego Wykonawcy na podstawie Protokołu Zaawansowania Robót w którym Materiały, Urządzenia, Instalacje i Wyposażenia zostały uwzględnione.

3. Niezależnie od postanowień ust. 1-2 powyżej, Wykonawca ponosi ryzyko utraty, uszkodzenia lub zmniejszenia funkcjonalności lub wartości wszelkich Robót, Urządzeń, Materiałów, Instalacji do dnia podpisania Protokołu Odbioru Końcowego, chyba że szkody opisane powyżej wystąpiły wskutek siły wyższej albo z winy uszkodzonego lub osoby trzeciej, za którą Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności. Niezależnie od powyższego Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za szkody materialne i niematerialne spowodowane przez pracowników, współpracowników, dostawców, wykonawców, podwykonawców i wszelkich innych podmiotów, którymi Zamawiający posługuje się przy wykonaniu Inwestycji, a którzy nie wykonują prac leżących w zakresie Wykonawcy wynikającym z Umowy.

ARTYKUŁ 23. PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

1. Wykonawca niniejszym oświadcza i gwarantuje, że jest lub będzie właścicielem autorskich praw majątkowych do wszystkich utworów opracowanych przez Wykonawcę lub na jego rzecz w ramach Umowy i w celu wykonania Robót, w szczególności do Dokumentacji Projektowej sporządzonej przez Wykonawcę, Dokumentacji Budowy sporządzonej przez Wykonawcę, Dokumentacji Powykonawczej, bez względu na formę zapisu takich Robót. Wykonawca niniejszym oświadcza i gwarantuje, że opracowane przez Wykonawcę lub na jego rzecz utwory związane z realizacją Umowy będą wolne od wszelkich obciążeń na rzecz osób trzecich.
2. Zamawiający nabywa autorskie prawa majątkowe do utworów w rozumieniu przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, powstałych w wykonaniu Umowy lub na potrzeby realizacji Inwestycji, jak również do ich poszczególnych wyodrębnionych części, z chwilą ich ustalenia, w ramach Wynagrodzenia.
3. Wykonawca przenosi na Zamawiającego autorskie prawa majątkowe do utworów dostarczanych w wykonaniu Umowy lub na potrzeby realizacji Inwestycji, a istniejących w dacie jej zawarcia lub pozyskiwanych przez Wykonawcę od osób trzecich, którymi nie posługuje się przy wykonywaniu Umowy, z chwilą zapłaty Wynagrodzenia.
4. Przeniesienie autorskich praw majątkowych obejmuje prawo do rozporządzania utworami, jak również nieograniczone terytorialnie i czasowo uprawnienie do korzystania z nich, w całości lub w części, na wszystkich polach eksploatacji, w tym:
  - a) w zakresie utrwalania i zwielokrotniania – zapisywanie na wszelkich nośnikach i we wszelkich formatach zapisu, wprowadzanie do pamięci komputera i innych informatycznych nośników danych, wytwarzanie wszelkimi technikami, w tym techniką zapisu magnetycznego, światłoczułą, audiowizualną, cyfrową, optyczną, drukarską oraz komputerową, zwielokrotnienie jakąkolwiek techniką zgodnie z zapotrzebowaniem Zamawiającego, m.in. video, celuloidową i światłoczułą, cyfrową i techniką zapisu kompaktowego oraz innymi technikami właściwymi do dokonanego utrwalenia w zakresie wskazanym powyżej, w dowolnej ilości egzemplarzy,
  - b) w zakresie obrotu egzemplarzami, na których utwory utrwalono – wprowadzanie do obrotu, najem, dzierżawa lub użyczenie,
  - c) nadawanie za pomocą wizji lub fonii przewodowej oraz bezprzewodowej przez stacje naziemne, za pośrednictwem satelity (sygnał kodowany i niekodowany) wraz z prawem do retransmisji w ramach platform cyfrowych lub w sieciach kablowych,
  - d) równoczesne integralne nadawanie (reemitowanie) przez inną organizację radiową lub telewizyjną,
  - e) publiczne wykonywania lub odtwarzanie, wyświetlanie bądź okazywanie niezależnie od rodzaju i wielkości audytorium;

- f) prawo zezwalania na dokonywanie opracowań, bez ograniczeń, co do czasu i terytorium,
- g) wykorzystywania w celu przeprowadzenia prac remontowych w Inwestycji, jak również utrzymania ich w należyłym stanie technicznym, wprowadzenia dalszych zmian w pozwoleniach uzyskanych w związku z Inwestycją
- h) w przypadku utworów stanowiących programy komputerowe Zamawiający nabywa, za umówionym Wynagrodzeniem, licencję nieograniczoną terytorialnie, na okres 30 lat, na mocy której ma prawo do:
  - trwałego lub czasowego zwielokrotnienia programu komputerowego w całości lub w części jakimikolwiek środkami i w jakiegokolwiek formie; w zakresie, w którym dla wprowadzania, wyświetlania, stosowania, przekazywania i przechowywania programu komputerowego niezbędne jest jego zwielokrotnienie, czynności te nie wymagają zgody uprawnionego;
  - tłumaczenia, przystosowywania, zmiany układu lub jakichkolwiek innych zmian w programie komputerowym, z zachowaniem praw osoby, która tych zmian dokonała;
  - rozpowszechniania, w tym użyczenia lub najmu, programu komputerowego lub jego kopii w ramach podmiotów należących do Grupy kapitałowej, do której należy Zamawiający,
  - tworzenie nieograniczonej ilości kopii zapasowych i używania ich jednocześnie z programem komputerowym,

Wykonawca zezwala, w ramach Wynagrodzenia, Zamawiającemu na wyłączne wykonywanie i zezwalanie na wykonywanie praw zależnych autorskich do utworów tj. na rozporządzenie i korzystanie z utworów zależnych (adaptacji, zmian, przeróbek wymienionych wyżej materiałów i dokumentacji), na wszystkich polach eksploatacji wskazanych powyżej w ust. 4 powyżej, w tym do wyłącznego czerpania dochodów z tego tytułu, a także prawo do dokonywania opracowań utworów, w szczególności ich zmian, przeróbek i adaptacji, przy czym rozporządzenie i korzystanie z tych opracowań nie będzie uzależnione od niczyjej zgody, w szczególności od zgody twórcy dokumentacji projektowej. Zgoda ta obejmuje również wykorzystanie do przygotowania innych projektów zamiennych, projektów wykonawczych i powykonawczych. Wykonawcy nie będzie również przysługiwało prawo do zezwalania na wykonywanie przez Zamawiającego – w przypadku zbycia praw przez Zamawiającego - zależnego prawa autorskiego w stosunku do dokumentacji projektowej. W zakresie udzielonych licencji Zamawiający ma prawo udzielania dalszych licencji lub wynajęcia, dzierżawy, użyczenia utworów licencjonowanych na rzecz podmiotów z Grupy kapitałowej, do której należy Zamawiający.

5. Wykonawca nabędzie od osób trzecich, którym pierwotnie lub pochodnie przysługują autorskie prawa majątkowe do utworów powstałych lub dostarczanych w wykonaniu Umowy lub na potrzeby realizacji Inwestycji, autorskie prawa majątkowe do tych utworów w takim zakresie w jakim są one następnie przedmiotem dalszego przeniesienia na rzecz Zamawiającego. Wykonawca zobowiązany jest przez okres udzielenia wszelkich licencji na podstawie Umowy powstrzymać się od wszelkich czynności, które prowadzą do wygaśnięcia/ustania licencji, chyba że zagwarantuje, przed dokonaniem czynności, utrzymanie w pełni warunków licencji na rzecz Zamawiającego, w szczególności nabywca praw autorskich złoży oświadczenie o udzieleniu licencji na warunkach przewidzianych Umową bez dodatkowego wynagrodzenia.
6. Wykonawca zapewnia, że korzystanie z utworów i rozwiązań, w tym z udziału w prawie do **rozwiązań** powstałych, dostarczanych lub licencjonowanych w wykonaniu Umowy lub na potrzeby realizacji Inwestycji, zgodnie z Umową, lub wykonywanie praw autorskich do tych

utworów w inny sposób, nie narusza niczyich praw wyłącznych ani innych uprawnień majątkowych lub niemajątkowych, a także, że prawa te nie są obciążone żadnymi prawami osób trzecich, które ograniczałyby wykonywanie lub możliwość wykonywania tych praw zgodnie z niniejszą Umową.

7. Wykonawca zobowiązuje się zwolnić Zamawiającego z obowiązku świadczenia na rzecz jakiegokolwiek osoby trzeciej tytułem roszczeń o naruszenie jej praw do utworów wykorzystanych przez Wykonawcę w związku z realizacją Inwestycji oraz ponosi względem Zamawiającego odpowiedzialność za to, że osoby te nie będą od Zamawiającego dochodzić jakichkolwiek roszczeń, ani żądać spełnienia jakichkolwiek świadczeń.
8. Wykonawca zobowiązuje się zwolnić Zamawiającego z obowiązku świadczenia na rzecz twórców rozwiązań powstałych, dostarczanych lub licencjonowanych w wykonaniu Umowy lub na potrzeby realizacji Inwestycji, lub związanych z wykonywaniem innych praw do tych rozwiązań, tytułem wynagrodzenia za korzystanie i osiągnięcie korzyści ze stosowania rozwiązań ich autorstwa, jak również z jakiegokolwiek innego tytułu w związku z autorstwem rozwiązań, oraz ponosi względem Zamawiającego odpowiedzialność za to, że twórcy tych rozwiązań nie będą od Zamawiającego dochodzić jakichkolwiek roszczeń, ani żądać spełnienia jakichkolwiek świadczeń.
9. W przypadku, gdy osoby trzecie podniosą wobec Zamawiającego roszczenia, o których mowa powyżej, Zamawiający poinformuje Wykonawcę bezzwłocznie o zgłoszeniu roszczenia i przekaze dokumenty przedstawione przez zgłaszającego roszczenie, a Wykonawca, w terminie 10 Dni Roboczych od otrzymania zawiadomienia o zgłoszeniu roszczenia: oświadczy Zamawiającemu, czy roszczenia uznaje za zasadne w całości lub części.
10. W przypadku uznania przez Wykonawcę roszczeń, o których mowa powyżej za zasadne, Wykonawca zobowiązuje się zaspokoić te roszczenia i spełnić objęte nimi świadczenia albo w inny sposób zadośćuczynić słusznemu interesowi zgłaszającego roszczenia, a także podjąć wszelkie niezbędne działania oraz dopełnić wszelkich wymaganych czynności faktycznych i prawnych, które umożliwią Zamawiającemu dalsze zgodne z Umową, wykonywanie praw autorskich do utworów powstałych, dostarczonych lub licencjonowanych w wykonaniu Umowy lub na potrzeby realizacji Inwestycji.
11. W przypadku nieuznania przez Wykonawcę roszczeń kierowanych do Zamawiającego w całości lub w części za zasadne, Wykonawca podejmie wszelkie działania celem obrony Zamawiającego przed tymi roszczeniami, a w szczególności przystąpi do polubownych negocjacji prowadzonych na drodze pozasądowej lub innych postępowań ugodowych zmierzających do zakończenia sporu lub wstąpi do zainicjowanego przeciwko Zamawiającemu postępowania sądowego w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanego. Zamawiający umożliwi Wykonawcy i wskazanym przez niego doradcom uczestnictwo we wszelkich postępowaniach sądowych i pozasądowych, a także negocjacjach, mających za przedmiot zgłaszane względem Zamawiającego roszczenia, w tym w szczególności nie będzie wnosił opozycji przeciwko wstąpieniu Wykonawcy do sprawy.
12. Odpowiedzialność Wykonawcy, o której mowa powyżej obejmuje wszelkie szkody poniesione przez Zamawiającego z tytułu kierowania do niego roszczeń o naruszenie praw osób lub podmiotów trzecich w związku ze zgodnym z Umową korzystaniem z utworów lub rozwiązań lub wykonywaniem praw autorskich do utworów, w tym w szczególności:
  - a) kwoty odszkodowań, bezpodstawnie uzyskanych korzyści, zadośćuczynień i innych świadczeń pieniężnych, które Zamawiający zobowiązany będzie spełnić lub spełnił w celu zaspokojenia roszczeń, a także w celu zapewnienia sobie dalszego wykonywania zgodnie z niniejszą Umową praw autorskich do utworów,
  - b) udokumentowane koszty poniesione na obsługę powyższych roszczeń, w tym w szczególności koszty obsługi prawnej.

13. W przypadku odstąpienia od Umowy przez jedną ze Stron lub rozwiązania Umowy, postanowienia niniejszego Artykułu pozostaną w mocy, chyba że Zamawiający zwolni Wykonawcę z jego obowiązków w tym zakresie.
14. Zamawiający oświadcza, że przysługują mu autorskie prawa majątkowe oraz prawa zależne do Dokumentacji Projektowej dostarczanej przez Zamawiającego. Zamawiający upoważnia niniejszym Wykonawcę do używania Dokumentacji Projektowej dostarczanej przez Zamawiającego na potrzeby realizacji Umowy, w szczególności do wprowadzania jej do pamięci komputera, powielania, dokonywania jej opracowań i modyfikacji w celu opracowania przez Wykonawcę dokumentów, których wykonanie zgodnie z niniejszą Umową leży po stronie Wykonawcy w tym w szczególności elementów Dokumentacji Projektowej, rysunków warsztatowych oraz ewentualnych innych opracowań projektowych wymaganych zgodnie z postanowieniami Umowy. Zamawiający oświadcza, że w przypadku potrzeby uzyskania zgody Projektanta na prace, Zamawiający uzyska taką zgodę w terminie umożliwiającym Wykonawcy dotrzymanie terminów określonych w Umowie i Harmonogramie Rzeczowo – Finansowym.

ARTYKUŁ 24. ZAWIESZENIE ROBÓT

1. Wykonawca ma prawo zawiesić Roboty i odpowiednio przedłużyć termin ich wykonania jedynie w przypadku:
  - a) zalegania przez Zamawiającego z zapłatą jakichkolwiek kwot należnych Wykonawcy z tytułu prawidłowo wystawionej faktury, zgodnie z Artykułem 18 Umowy, pomimo upłynięcia wyznaczonego Zamawiającemu przez Wykonawcę dodatkowego 14-dniowego terminu zapłaty, liczonego od dnia otrzymania przez Zamawiającego wezwania do zapłaty zaległych kwot, wysłanego nie wcześniej niż po upłynięciu normalnego terminu zapłaty faktury - warunkiem dopuszczalności zawieszenia Robót i przedłużenia terminu wykonywania Robót w takim przypadku jest pisemne poinformowanie Zamawiającego w wezwaniu do zapłaty o zamierzonym zawieszeniu Robót i przedłużeniu terminu;
  - b) zaistnienia Złych Warunków Pogodowych w odniesieniu do Robót, których wykonanie zależne jest od warunków atmosferycznych zgodnie z Warunkami Technicznymi Wykonania i Odbioru Robót, przy czym Złe Warunki Pogodowe nie uprawniają do zawieszenia Robót innych niż Roboty, których należyte wykonanie jest zależne od sprzyjających warunków atmosferycznych - w takim przypadku o wystąpieniu Złych Warunków Pogodowych i wstrzymaniu prac z tego tytułu Wykonawca każdorazowo poinformuje Inspektora Nadzoru oraz Kierownika Projektu, a także zostanie to potwierdzone wpisem do Dziennika Budowy. Weryfikacja rzeczywistego zaistnienia Złych Warunków Pogodowych będzie odbywać się na podstawie ogólnych oficjalnych danych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.
  - c) wydania administracyjnego bądź sądowego nakazu zawieszenia lub wstrzymania Robót;
  - d) wystąpienia okoliczności, o której mowa w Artykule 10 ust. 4 Umowy,
  - e) wystąpienia okoliczności niezawinionych przez Wykonawcę i od niego niezależnych w szczególności takich jak siła wyższa, niedopełnienie przez Zamawiającego obowiązków spoczywających na nim zgodnie z Umową, od których uzależnione jest prowadzenie Robót, wydłużenie procedur administracyjnych związanych z uzyskaniem wymaganych prawem pozwoleń, zezwoleń, uzgodnień, opinii i innych ponad terminy wynikające z przepisów obowiązującego prawa.
  - f) w każdej sytuacji, w której prowadzenie przez Wykonawcę prac jest niemożliwe lub znacznie utrudnione z uwagi na prace prowadzone przez podmioty trzecie podległe Zamawiającemu (jego podwykonawców, dostawców technologii, współpracowników

itd.), w szczególności gdy harmonogram prac wyżej wymienionych podmiotów pozostaje w sprzeczności z harmonogramem prac Wykonawcy.

g) w przypadku wprowadzania zmian przez Zamawiającego,

2. W przypadku zawieszenia jakichkolwiek Robót, bez względu na przyczynę, Wykonawca:

- a) przeprowadzi raport ilościowy Robót potwierdzony przez Inspektora Nadzoru,
- b) zabezpieczy Teren Budowy, w tym wszelkie rzeczy należące do Wykonawcy i jego Podwykonawców znajdujące się na nim oraz wszelkie wykonane do chwili zawieszenia Roboty,
- c) niezwłocznie, tj. w przeciągu 12 godzin od dnia zawieszenia Robót, zawiadomieni Zamawiającego o fakcie wstrzymania Robót.

ARTYKUŁ 25. SIŁA WYŻSZA

1. Siła wyższa oznacza wszelkie zdarzenia, które mają wpływ na realizację Umowy, które są poza kontrolą Stron i nie są zawinione przez żadną z nich, a których nie można było przewidzieć ani uniknąć oraz którego skutkiem nie można było zapobiec, zaistniałe po zawarciu Umowy i będące przeszkodą w wykonaniu zobowiązań określonych w Umowie („Siła Wyższa”). Za Siłę Wyższą uważa się:

- a) wojnę, inwazję, inne działania o charakterze wojennym, wojnę domową, rewolucję, bunt, insurekcję, działania ze strony organów władz, wojskowych lub uzurpowanych, zamieszki, rozruchy, akty terroryzmu lub sabotażu bądź inne potwierdzone zagrożenie o charakterze powszechnym,
- b) skażenie promieniotwórcze, chemiczne lub biologiczne,
- c) akty bojkotu, sankcje lub embargo,
- d) fale ciśnieniowe wywołane przez urządzenia lub obiekty poruszające się z ponaddźwiękową prędkością,
- e) plagi lub epidemie,
- f) strajki lub inne spory o charakterze powszechnym (z wyłączeniem strajków lub działań dotyczących pracowników Wykonawcy lub Podwykonawców),
- g) powódź, embargo, trzęsienie ziemi, jakkolwiek inną klęskę żywiołową ogłoszoną przez uprawnione organy.

2. Zdarzenie Siły Wyższej nie oznacza sytuacji spowodowanej zaniechaniem lub umyślnym działaniem jednej ze Stron, która nie posiada wystarczających środków, aby wykonać swoje zobowiązania wynikające z Umowy.

3. Wystąpienie zdarzeń stanowiących Siłę Wyższą, zostanie zakomunikowane drugiej Stronie niezwłocznie, nie później niż w ciągu 5 dni od daty zaistnienia Siły Wyższej, chyba, że zawiadomienie w tym terminie byłoby obiektywnie niemożliwe. Takie zawiadomienie będzie zawierało informację o okolicznościach stanowiących Siłę Wyższą, a także ich oczekiwanym wpływie na wykonanie zobowiązań Wykonawcy wynikających z Umowy oraz czasie, w którym Umowa może zostać wykonana. Jeżeli Wykonawca nie wypełni powyższego obowiązku zawiadomienia we wskazanym terminie, Wykonawca nie może powoływać się na zdarzenie Siły Wyższej.

4. Strona, która przekazała pisemne powiadomienie będzie zwolniona ze zobowiązań lub dotrzymania terminu realizacji obowiązków umownych tak długo, jak długo będzie trwało zdarzenie stanowiące Siłą Wyższą lub jego skutki. Termin realizacji wzajemnych zobowiązań będzie stosownie przedłużony o czas trwania zdarzenia lub jego skutków.
5. Zdarzenie uznane przez Siłę Wyższą przez jedną ze Stron nie zostanie uznane za Siłę Wyższą, jeżeli Strona nienależycie wykonała obowiązki określone w ust. 3 powyżej.
6. Za opóźnienia wynikłe z wydarzeń spowodowanych Siłą Wyższą żadna ze Stron nie może żądać odszkodowania, rekompensaty lub udziału w naprawie szkód.
7. Czas trwania Siły Wyższej lub jej skutków jest czasem zawieszenia Umowy. Jeżeli zawieszenie trwa dłużej niż 60 dni, tj., jeżeli okoliczności Siły Wyższej lub jej skutki trwają przez okres dłuższy niż 60 dni i jeżeli nie osiągnięto stosownego w tej kwestii porozumienia, to niezależnie od tego, że Wykonawca jest uprawniony do przedłużenia czasu wykonania zobowiązań umownych, każda ze Stron ma prawo do odstąpieniu od Umowy w odniesieniu do niewykonanych Robót.
8. W przypadku odstąpienia od Umowy z powodu, o którym mowa w ust. 7 powyżej, Zamawiający zobowiązany będzie jedynie do zapłacenia za Roboty faktycznie wykonane do dnia rozwiązania Umowy.

ARTYKUŁ 26. KARY UMOWNE

1. Zamawiający jest uprawniony do domagania się od Wykonawcy zapłaty kar umownych i Wykonawca będzie zobowiązany do zapłaty takiej kary umownej na rzecz Zamawiającego z następujących tytułów:
  - a) **zwłoki Wykonawcy** względem terminu przejęcia Terenu Budowy, Daty Zakończenia lub któregośkolwiek terminu osiągnięcia któregośkolwiek Kamienia Milowego wskazanego w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym – wysokość kary wynosi 0,1% wartości Wynagrodzenia netto za każdy rozpoczęty dzień **zwłoki**, z tym zastrzeżeniem, że kary naliczone za naruszenie przejęcia Terenu Budowy i/lub terminu któregośkolwiek Kamienia Milowego zostają uchylone automatycznie, pod warunkiem, że Wykonawca dochował Daty Zakończenia i Data Zakończenia została zachowana bez konieczności stosowania zastępczego wykonania lub ograniczenia zakresu Robót w celu uchylenie ryzyka naruszenia Daty Zakończenia przez Wykonawcę. Jeżeli doszło do rozliczenia należności z tytułu uchylonych kar, Strony dokonają stosownych rozliczeń i korekt dokumentacji finansowej, zwłaszcza faktur.
  - b) zwłoki w usunięciu Wad Nieistotnych ujawnionych w trakcie Odbioru Końcowego i stwierdzonych w Protokole Odbioru Końcowego – wysokość kary wynosi **w okresie od 1 do 3 dnia zwłoki – 2500,00 zł, od 4 dnia – 5000,00 zł**, za każdy rozpoczęty dzień zwłoki, licząc od upływu terminu przeznaczonego na usunięcie Wad Nieistotnych,
  - c) **zwłoki** w usunięciu Wad ujawnionych w Okresie Rękojmi i Gwarancji – wysokość kary wynosi wysokość kary wynosi **w okresie od 1 do 3 dnia zwłoki – 5000,00 zł, od 4 dnia – 0,05% wartości Wynagrodzenia netto jednak nie mniej niż 10000,00 zł**, za każdy rozpoczęty dzień zwłoki, licząc od upływu terminu przeznaczonego na usunięcie Wad,
  - d) zwłoki w dostarczeniu ZNWU lub ZRG – wysokość kary wynosi 0,05% wartości Wynagrodzenia netto za każdy rozpoczęty dzień zwłoki,
  - e) naruszenia przez Wykonawcę postanowień określonych w Artykule 16 Umowy – wysokość kary wynosi 500 (pięćset) złotych za każde pojedyncze naruszenie,
  - f) odstąpienia przez Zamawiającego od Umowy z przyczyn zawinionych przez Wykonawcę – wysokość kary wynosi 10% Wynagrodzenia netto,

- g) niewykonania lub nienależytego wykonania przez Wykonawcę zobowiązania do zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania Robót w ramach niniejszej Umowy – wysokość kary wynosi 500 (pięćset) złotych za każdy przypadek naruszenia

Kary umowne naliczone na podstawie ust. 1 lit a – g powyżej nie mogą przekroczyć w sumie wartości 25% Wynagrodzenia brutto.

- 2a. W Okresie Rękojmi i Gwarancji naliczy dodatkowo (niezależnie od innych zbiegających się podstaw) Wykonawcy karę umowną w wysokości:
- a) 0,5% wartości Wynagrodzenia netto za każdy 1% przekroczenia wskaźników jakości ścieków podczyszczonych:
- ChZT,
  - BZT5,
  - Zawiesina ogólna,
- b) 0,1% wartości Wynagrodzenia netto za każdy 1% przekroczenia minimalnych wskaźników zysku energetycznego.
- 2b. *Zamawiający ma prawo naliczenia kar umownych z ust. 2a lit. a lub b wielokrotnie z zastrzeżeniem zdania następnego, na podstawie wyników przeprowadzonych testów Inwestycji, o których mowa w Załączniku nr 12 odniesionych do wartości referencyjnych wynikających z treści Załącznika nr 11, przy czym wskaźniki zysku energetycznego należy rozumieć jako zadeklarowaną przez Wykonawcę całkowitą ilość energii wyprodukowanej w Inwestycji (niepomniejszona o zużycie energii dla potrzeb funkcjonowania Inwestycji). Żadna z tych kar nie może być stosowana częściej niż raz w ciągu kolejnych 12 miesięcy od chwili rozpoczęcia biegu Okresu Rękojmi i Gwarancji i przez okres równy okresowi rękojmi za wady dla nieruchomości (5 lat).*
- Dla uniknięcia wątpliwości naliczenie w/w kar umownych nie ogranicza ani nie zwalnia Wykonawcy z jakichkolwiek obowiązków, w szczególności przywrócenia Instalacji do stanu zapewniającego przestrzeganie wartości referencyjnych przez dokonanie naprawy lub wymiany jej elementów. Maksymalna wysokość kar, o których mowa w ust. 2a lit. a i b powyżej, za wszystkie przypadki stosowania to 25% wartości Wynagrodzenia brutto.*
- Kary umowna, o której mowa w ust. 2a lit a i b powyżej nie będą naliczane, w przypadku gdy przekroczenie wskaźników jakości ścieków podczyszczonych lub minimalnych wskaźników zysku energetycznego jest następstwem przekroczenia umówionych parametrów ścieków wprowadzanych do Inwestycji przez Zamawiającego. Parametry ścieków wprowadzanych do Inwestycji określa treść Załącznika nr 11 do Umowy.*
2. Wykonawca jest uprawniony do domagania się od Zamawiającego zapłaty kar umownych i Zamawiający będzie zobowiązany do zapłaty takiej kary umownej na rzecz **Wykonawcy** w przypadku odstąpienia przez Wykonawcę od Umowy z przyczyn zawinionych przez **Zamawiającego** – wysokość kary wynosi 10% wartości Wynagrodzenia netto.
3. Jeśli znajdą podstawy do naliczenia kary umownej, Zamawiający wezwie Wykonawcę na piśmie do zapłacenia kary umownej w terminie 10 Dni Roboczych od dnia doręczenia wezwania, do którego dołączona zostanie nota obciążająca wskazująca wysokość naliczonej kary umownej. W przypadku braku zapłaty, wszelkie kary należne z tytułu Umowy mogą zostać dochodzone, według wyboru Zamawiającego, z ZNWU lub ZRG, lub poprzez potrącenie z należnej zafakturowanej części Wynagrodzenia, lub w inny wybrany przez Zamawiającego sposób.

4. W przypadku opóźnienia Zamawiającego w płatności należnej Wykonawcy części Wynagrodzenia na podstawie prawidłowo wystawionej faktury, Wykonawcy będą przysługiwać odsetki ustawowe za opóźnienie.
5. W przypadku, jeśli Wykonawca wykona przedmiot Umowy do Daty Zakończenia ustalonego zgodnie z Artykułem 4 ust. 1 Umowy, kary umowne z tytułu niedotrzymania przez Wykonawcę któregośkolwiek terminu osiągnięcia któregośkolwiek Kamienia Milowego wskazanego w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym nie zostaną naliczone. W przypadku wcześniejszego rozliczenia takich kar przez Zamawiającego, Zamawiający zobowiązuje się do zwrotu Wykonawcy należności z tytułu zapłaconych przez niego kar umownych, przy czym kwoty rozliczone tytułem kar umownych zostaną uznane za kaucje na zabezpieczenie dotrzymania Daty Zakończenia.
6. Strony niniejszym uzgadniają, iż w każdym przypadku mimo zastrzeżenia kary umownej każda ze Stron może dochodzić odszkodowania przewyższającego tę karę umowną na zasadach ogólnych Kodeksu Cywilnego.

ARTYKUŁ 27. ROZWIĄZANIE UMOWY

1. Zamawiającemu przysługuje prawo do odstąpienia od Umowy w następujących przypadkach:
  - a) Wykonawca opóźnia się z rozpoczęciem lub zakończeniem Robót tak dalece, że nie jest prawdopodobne, żeby zdołał dotrzymać któregośkolwiek z określonych w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym Kamieni Milowych lub terminu Daty Zakończenia, a stan ten utrzymuje się pomimo wezwania Zamawiającego złożonego na piśmie, wyznaczającego Wykonawcy co najmniej 10 dniowy termin do rozpoczęcia lub zakończenia Robót i wskazującego, że bezskuteczny upływ tego terminu spowoduje odstąpienie od Umowy - w terminie 30 dni od momentu bezskutecznego upływu terminu wskazanego w wezwaniu, o którym mowa powyżej;
  - b) wykonanie Robót jest opóźnione o ponad 30 dni w stosunku do określonych terminów osiągnięcia Kamieni Milowych w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym Szczegółowym, a stan ten utrzymuje się pomimo wezwania Zamawiającego złożonego na piśmie, wyznaczającego Wykonawcy co najmniej 7 dniowy termin do osiągnięcia danego Kamienia Milowego i wskazującego, że bezskuteczny upływ tego terminu spowoduje odstąpienie od Umowy - w terminie 30 dni od momentu bezskutecznego upływu terminu wskazanego w wezwaniu, o którym mowa powyżej; ;
  - c) Wykonawca odmówił przejęcia Terenu Budowy lub nie dotrzymał terminu jego przejęcia - w terminie 180 dni od powzięcia przez Zamawiającego informacji o zaistnieniu powyższych okoliczności;
  - d) jeżeli Wykonawca nie rozpoczął Robót bez uzasadnionych przyczyn, albo przerwał, Roboty z przyczyn przez niego zawinionych, a stan ten utrzymuje się nieprzerwanie przez co najmniej 7 Dni Roboczych i pomimo wezwania Zamawiającego złożonego na piśmie wyznaczającego dodatkowy co najmniej 7 dniowy termin na usunięcie powyższych naruszeń pod rygorem odstąpienia od Umowy, Wykonawca nie rozpoczął albo nie podjął Robót - w terminie 180 dni od powzięcia przez Zamawiającego informacji o zaistnieniu powyższych okoliczności (lex commissoria);
2. Zamawiający ma dodatkowo prawo do odstąpienia od Umowy w następujących wypadkach:
  - a) gdy zostanie ogłoszona likwidacja Wykonawcy bądź zostanie wobec niego wszczęte postępowanie układowe w terminie 14 dni od powzięcia przez Wykonawcę informacji o zaistnieniu powyższych okoliczności;
  - b) gdy Wykonawca popadnie w zwłokę z wykonaniem wymagalnych zobowiązań wobec Podwykonawców z tytułu zapłaty należnego im wynagrodzenia umownego, pod warunkiem, iż zobowiązania te przekraczać będą kwotę 500.000,00 zł (pięćset tysięcy złotych), a zwłoka ta

będzie dłuższa niż 90 (sześćdziesiąt) dni od wyznaczonego terminu płatności - w terminie 14 dni od powzięcia przez Zamawiającego informacji o zaistnieniu powyższych okoliczności;

- c) jeżeli Wykonawca utraci kwalifikacje, zezwolenia i licencje wymagane i niezbędne w celu wykonania niniejszej Umowy- w terminie 14 dni od powzięcia przez Zamawiającego informacji o zaistnieniu powyższych okoliczności;
- d) w przypadku, o którym mowa w Artykule 25 ust. 7 Umowy- w terminie 14 dni od powzięcia przez Zamawiającego informacji o zaistnieniu powyższych okoliczności;
- e) gdy z jakichkolwiek powodów Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zawiesi/wstrzyma lub uchyli/cofnie lub ograniczy dofinansowanie dla projektu pt. „Rozbudowa oczyszczalni ścieków o moduły do produkcji energii elektrycznej na potrzeby usługowego magazynowania chłodniczego” lub dokona innych czynności skutkujących nieotrzymaniem środków finansowych z dofinansowania w/w projektu – w terminie 12 miesięcy od powzięcia przez Zamawiającego informacji o podjęciu którejkolwiek z w/w czynności przez Agencję.

Z wyjątkiem lit. e powyżej, warunkiem odstąpienia przez Zamawiającego od Umowy z przyczyn określonych w ust. 2 powyżej jest uprzednie pisemne pod rygorem nieważności wezwanie Wykonawcy do usunięcia naruszeń, wyznaczenia mu w tym celu dodatkowego co najmniej 7-dniowego terminu i bezskuteczny upływ tego terminu.

3. Wykonawcy przysługuje prawo do odstąpienia od Umowy w następujących przypadkach:
  - a) nieprzystąpienia przez Zamawiającego do Odbioru Częściowego lub Odbioru Końcowego, pomimo zawiadomienia Zamawiającego o gotowości Wykonawcy do odbioru na zasadach określonych w Umowie – w terminie 10 dni od momentu bezskutecznego upływu dodatkowego terminu wyznaczonego Zamawiającemu na piśmie na przystąpienie do odbioru pod rygorem odstąpienia od Umowy;
  - b) opóźnienia w zapłacie powyżej 14 dni należności wynikającej z którejkolwiek faktury wystawionej przez Wykonawcę, mimo wezwania do zapłaty i wyznaczenia dodatkowego terminu na zapłatę zgodnie z Umową – w terminie 10 dni od momentu bezskutecznego upływu dodatkowego terminu wyznaczonego Zamawiającemu na piśmie na zapłatę pod rygorem odstąpienia od Umowy;
  - c) zawieszenia Robót z przyczyn, o których mowa w Artykule 24 ust. 1 lit. a) i d) Umowy przez łączny okres 120 dni;
4. Wykonawca ma dodatkowo prawo do odstąpienia od Umowy w następujących przypadkach:
  - a) gdy zostanie ogłoszona likwidacja Zamawiającego bądź zostanie wobec niego wszczęte postępowanie układowe w terminie 14 dni od powzięcia przez Wykonawcę informacji o zaistnieniu powyższych okoliczności;
5. W każdym wypadku, gdy Umowa przewiduje możliwość odstąpienia przez Zamawiającego, Zamawiający może dokonać odstąpienia, według własnego wyboru, co do części Umowy lub co do całości Robót lub innych prac, które nie zostały jeszcze wykonane lub co do części Robót lub innych prac, które nie zostały jeszcze wykonane. Odstąpienie od Umowy przez Wykonawcę w każdym przypadku ustawowym lub umownym ma skutek wyłącznie na przyszłość.
6. Odstąpienie od Umowy jest skuteczne z dniem doręczenia drugiej Stronie pisemnego oświadczenia wraz z uzasadnieniem. Oświadczenie o odstąpieniu niezawierające uzasadnienia jest bezskuteczne.
7. W przypadku odstąpienia przez Zamawiającego od Umowy co do całości Robót lub innych prac, które nie zostały jeszcze wykonane, Wykonawcy będzie należała się od Zamawiającego część

Wynagrodzenia za prawidłowo wykonane do dnia, w którym odstąpienie stało się skuteczne. Wykonawca otrzyma zapłatę za prawidłowo wykonane Roboty i inne prace wg stanu zaawansowania na dzień, w którym odstąpienie stało się skuteczne.

8. W przypadku odstąpienia od Umowy lub rozwiązania Umowy lub jej części w jakimkolwiek trybie Zamawiający będzie mógł wykonać umowy z Podwykonawcami w miejsce Wykonawcy.
9. Z zastrzeżeniem ust. 5 powyżej Strony uzgadniają, że oświadczenie o odstąpieniu od Umowy będzie wywoływało skutek od dnia złożenia oświadczenia o odstąpieniu drugiej Stronie, przy czym Wykonawcę i Zamawiającego obciążają obowiązki określone w ust. 10-20 poniżej.
10. Zamawiający, w terminie 7 dni od daty odstąpienia od Umowy przez jedną ze Stron, sporządzi szczegółowy raport inwentaryzacji Robót w toku. Raport inwentaryzacji Robót w toku stanowić będzie opis Robót wykonanych do momentu skutecznego odstąpienia od Umowy przez daną Stronę. Zespół ds. Realizacji, po odpowiednim wezwaniu Wykonawcy do udziału, sporządzi z nim inwentaryzację Robót wykonanych z listą Robót pozostających do wykonania, listą zagadnień pominiętych w ramach Robót, Robót nieodpowiadających wymogom i listą odstępstw. Nieusprawiedliwiona nieobecność Wykonawcy nie będzie stała na przeszkodzie uznaniu, że inwentaryzacja została sporządzona należycie i zatwierdzona przez obie Strony, pod warunkiem jednak, że Wykonawca był uprzednio właściwie poinformowany.
11. Wykonawca zabezpieczy przerwane Roboty na koszt Strony, z powodu której nastąpiło odstąpienie od Umowy oraz sporządzi wykaz Materiałów, Urządzeń, Instalacji lub Wyposażenia lub ich części, które nie mogą być wykorzystane przez Wykonawcę do realizacji innych Robót, które Zamawiający zobowiązuje się odkupić od Wykonawcy.
12. Wykonawca będzie zobowiązany do opróżnienia Terenu Budowy i zajmowanych lokali i pomieszczeń (szop, składów, biur, itp.) w terminie 14 dni od otrzymania od Zamawiającego żądania.
13. Zamawiający będzie miał prawo do zlecenia dokończenia Robót Wykonawcy Zastępczemu lub bezpośrednio Podwykonawcom.
14. Na żądanie Zamawiającego, Wykonawca dostarczy mu niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od dnia otrzymania żądania, wszelkie dokumenty dotyczące wykonania Robót, w tym Dokumentację Projektową opracowaną przez Wykonawcę, Dokumentację Budowy, wszelkie rysunki i obliczenia, listę Dostawców, producentów i Podwykonawców z danymi adresowymi i numerami telefonów, listy polegające, instrukcje i podręczniki użytkownika Materiałów, Instalacji, Urządzeń, Wyposażenia i Sprzętu.
15. Wykonawca zagwarantuje Zamawiającemu możliwość wykorzystania majątkowych praw autorskich na zasadach określonych w Artykule 23 Umowy. ZNWU nie upada na wypadek odstąpienia od Umowy przez którąkolwiek ze Stron.
16. Na dzień skutecznego odstąpienia od Umowy lub jej rozwiązania zostanie sporządzone rozliczenie wzajemnych należności pomiędzy dotychczasowym Wykonawcą a Zamawiającym na następujących zasadach:
  1. następujące pozycje zostaną wskazane jako należne Wykonawcy:
    - część Wynagrodzenia odpowiadająca Robotom wykonanym do dnia skutecznego odstąpienia od Umowy lub jej rozwiązania, a nie zafakturowanym wcześniej, określonym na podstawie raportu, o którym mowa w ust. 10 powyżej;
    - wyrównanie Wynagrodzenia oraz ewentualnych odszkodowań wynikających z Umowy;

- wartość Materiałów dostarczonych na Teren Budowy przez Wykonawcę przed dniem skutecznego odstąpienia lub rozwiązania Umowy, które zostały przyjęte przez Zamawiającego, a nierozliczone w inny sposób;
2. w szczególności następujące punkty zostaną wskazane jako obciążające Wykonawcę:
- udokumentowane koszty napraw dokonane przez Wykonawcę Zastępczego w celu usunięcia Wad Robót wykonywanych przez Wykonawcę przed dniem skutecznego odstąpienia od Umowy lub jej rozwiązania - tylko w przypadku odstąpienia od Umowy lub jej rozwiązania z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy,
  - kary umowne należne Zamawiającemu od Wykonawcy zgodnie z Umową.
17. Rozliczenie wzajemnych należności nastąpi na podstawie protokołu rozliczenia podpisanego przez obie Strony oraz dokumentów księgowych (faktury, noty obciążeniowe itp.) wystawionych zgodnie z tym protokołem.
18. Zamawiający będzie miał prawo do potrącenia swoich wierzytelności z wierzytelnościami Wykonawcy na co Wykonawca wyraża zgodę.
19. Jeśli bilans wzajemnych wierzytelności określonych zgodnie z ust. **16-18** powyżej wskaże konieczność dokonania przez Wykonawcę zapłaty danej kwoty na rzecz Zamawiającego, Zamawiający będzie miał prawo dokonania potrącenia w pierwszej kolejności z ZNWU. Jeśli wartość należności przewyższy pozostającą do dyspozycji Zamawiającego wartość ZNWU, Zamawiający wezwie Wykonawcę na piśmie do zapłacenia pozostałej części wierzytelności w terminie 14 dni od daty doręczenia wezwania. W przypadku, gdy bilans wzajemnych wierzytelności wskaże konieczność dokonania **zapłaty** przez Zamawiającego danej kwoty na rzecz Wykonawcy, zostanie ona dokonana w terminie 30 dni od daty sporządzenia bilansu.
20. Postanowienia niniejszego Artykułu nie wyłączają uprawnień Stron wynikających z przepisów prawa.

ARTYKUŁ 28.   POUFNOŚĆ

1. Wykonawca zobowiązany jest do zachowania pełnej poufności informacji przekazanych i przetworzonych na użytek Zamawiającego w okresie obowiązywania Umowy oraz po jej wygaśnięciu przez okres 5 (pięciu) lat. Ponadto wszelkie informacje i dokumenty udostępnione przez Zamawiającego mogą być wykorzystane jedynie w celu realizacji przedmiotu Umowy. Na żądanie Zamawiającego Wykonawca niezwłocznie zwróci wszelkie materiały uzyskane od Zamawiającego.
2. Strony zobowiązane są do przestrzegania tajemnicy przedsiębiorstwa drugiej Strony oraz innych tajemnic Stron prawnie chronionych, o których wiedzę powzięły w trakcie lub w związku z wykonywaniem przedmiotu Umowy.
3. W razie wątpliwości, informacje, o których mowa w ust. 1-2 powyżej mogą być udostępnione osobom trzecim za pisemną zgodą Zamawiającego.
4. Informacje, o których mowa w ust. 1-2 powyżej, nie będą ujawniane przez Strony osobom trzecim, z wyłączeniem przypadków, gdy ujawnienie informacji będzie niezbędne do prawidłowego wykonania postanowień Umowy lub gdy ujawnienie informacji będzie wymagane przez bezwzględnie obowiązujące przepisy prawa.

5. Materiały i dokumenty mogą być udostępniane przez Wykonawcę wyłącznie osobie dającej rękojmię zachowania tajemnicy i tylko w zakresie niezbędnym do wykonywania przez nią Umowy.

ARTYKUŁ 29. REKLAMA

1. Wykonawca nie może używać nazwy Zamawiającego w swoich materiałach prasowych ani reklamach ani w żadnym innym celu promocyjnym bez uprzedniej pisemnej zgody Zamawiającego.
2. Postanowienia ust. 1 powyżej znajdują swoje odpowiedniki w umowach Wykonawcy z Podwykonawcami i Dostawcami.

ARTYKUŁ 30. PRZELEW WIERZYTELNOŚCI

1. Wykonawca jest uprawniony do przeniesienia wierzytelności przysługujących mu względem Zamawiającego jedynie na bank lub inną instytucję finansującą działalność Wykonawcy bez konieczności uzyskiwania zgody Zamawiającego w tym zakresie. W pozostałych przypadkach zgoda Zamawiającego pod rygorem nieważności musi łącznie zostać udzielona w formie pisemnej i przed dokonaniem przelewu.

ARTYKUŁ 31. WYKONANIE ZASTĘPCZE

1. Niezależnie od innych przypadków wskazanych w Umowie, Zamawiający jest uprawniony do powierzania wykonania części przedmiotu Umowy Wykonawcy Zastępczemu na koszt i ryzyko Wykonawcy, jeśli Wykonawca będzie wykonywać przedmiot Umowy w sposób wadliwy lub z naruszeniem terminu któregośkolwiek Kamienia Milowego wynoszącym co najmniej 30 Dni Roboczych w porównaniu do terminów Kamieni Milowych wskazanych w Harmonogramie Rzeczowo - Finansowym. Warunkiem powierzenia wykonania części Przedmiotu Umowy Wykonawcy Zastępczemu na koszt i ryzyko Wykonawcy jest:
  - a) w razie wadliwego wykonawstwa Robót - uprzednie pisemne pod rygorem nieważności wezwanie Wykonawcy do zmiany sposobu wykonania Robót ze wskazaniem stwierdzonych nieprawidłowości, wyznaczenie dodatkowego co najmniej 7 dniowego terminu na zmianę sposobu wykonania robót pod rygorem powierzenia Robót Wykonawcy Zastępczemu oraz bezskuteczny wpływ tego terminu,
  - b) w razie naruszenia terminu wykonania Kamienia Milowego o co najmniej 10 Dni Roboczych – uprzednie pisemne pod rygorem nieważności wezwanie Wykonawcy do ukończenia Robót składających się na ten Kamień Milowy w dodatkowym co najmniej 7 dniowym terminie pod rygorem powierzenia Robót Wykonawcy Zastępczemu oraz bezskuteczny wpływ tego terminu,
2. Jeśli Zamawiający wykona prawo, o którym mowa w ust. 1 powyżej, Wykonawca pokryje wszelkie koszty związane z zawarciem przez Zamawiającego umowy z Wykonawcą Zastępczym, włącznie z wynagrodzeniem Wykonawcy Zastępczego Strony ustalają, że wynagrodzenie Wykonawcy Zastępczego będzie miało charakter ryczałtowy.
3. Zamawiający jest uprawniony do powierzania wykonania Wykonawcy Zastępczemu obowiązków ciążących na Wykonawcy w Okresie Rękojmi i Gwarancji na koszt i ryzyko Wykonawcy, jeśli Wykonawca wykonywać będzie wskazane obowiązki w sposób wadliwy lub nienależyty lub popadnie w opóźnienie w ich wykonywaniu wynoszące co najmniej 14 Dni

Roboczych. Warunkiem powierzenia Wykonawcy Zastępczemu obowiązków ciężących na Wykonawcy w Okresie Rękojmi i Gwarancji na koszt i ryzyko Wykonawcy jest:

- a) w razie wadliwego wykonawstwa ww. obowiązków - uprzednie pisemne pod rygorem nieważności wezwanie Wykonawcy do zmiany sposobu wykonania tych obowiązków ze wskazaniem stwierdzonych nieprawidłowości, wyznaczenie dodatkowego co najmniej 7 dniowego terminu na zmianę sposobu wykonania tych obowiązków pod rygorem powierzenia ich realizacji Wykonawcy Zastępczemu oraz bezskuteczny upływ tego terminu,
  - b) w razie naruszenia terminu wykonania ww. obowiązków o co najmniej 14 Dni Roboczych – uprzednie pisemne pod rygorem nieważności wezwanie Wykonawcy do ukończenia realizacji zaniechanych obowiązków w dodatkowym co najmniej 7 dniowym terminie pod rygorem powierzenia ich realizacji Wykonawcy Zastępczemu oraz bezskuteczny upływ tego terminu,
4. Prawo do powierzenia Wykonawcy Zastępczemu wykonania Robót lub obowiązków ciężących na Wykonawcy w Okresie Rękojmi i Gwarancji ma zastosowanie bez względu na inne prawa przysługujące Zamawiającemu na mocy niniejszej Umowy.
  5. Celem uniknięcia wątpliwości Strony oświadczają, że w żadnym wypadku określonym w ustępach poprzedzających niniejszego artykułu jak też w innych przypadkach określonych w Umowie, Zamawiający nie jest zobowiązany do uzyskania sądowego upoważnienia, w tym w trybie art. 480 kc.

ARTYKUŁ 32. ROZWIĄZYWANIE SPORÓW

1. Strony dołożą wszelkich starań do ugodowego i polubownego rozwiązywania wszelkich sporów, mogących powstać na tle Umowy, bądź w związku z nią lub jej interpretacją, w szczególności poprzez podjęcie negocjacji pojednawczych.
2. Negocjacje rozpoczną się po otrzymaniu przez jedną ze Stron pisemnego zawiadomienia przesłanego listem poleconym za potwierdzeniem odbioru, określającego charakter sporu i zawierającego odpowiednie uzasadnienie.
3. Spory wynikłe w związku z realizacją Umowy, będą rozwiązywane przez czteroosobowy zespół negocjacyjny, w skład którego wejdzie po dwóch przedstawicieli Wykonawcy i Zamawiającego. Zespół negocjacyjny wypracuje i przedstawi Stronom wspólną propozycję rozwiązania sporu lub, w braku takiej możliwości, protokół rozbieżności stanowisk w sprawie.
4. Do czasu zakończenia negocjacji, o których mowa powyżej, żadna ze Stron nie skieruje sprawy na drogę postępowania sądowego, chyba że będzie to niezbędne dla zachowania terminu do dochodzenia roszczenia wynikającego z przepisów prawa. Nie dotyczy to środków tymczasowych wnoszonych przed wniesieniem pozwu.
5. Jeżeli Strony nie uzgodnią sposobu rozwiązania sporu w terminie 30 dni od dnia otrzymania przez jedną ze Stron pisemnego powiadomienia o propozycji takiego rozwiązania, wystosowanego przez drugą Stronę, negocjacje pojednawcze uznaje się za zakończone.
6. Niezależnie od zaistnienia oraz skierowania sporu do rozstrzygnięcia przez sąd powszechny Strony będą kontynuować realizację swoich zobowiązań wynikających z Umowy, chyba że zgodnie postanowią inaczej.

7. Spory między Stronami, których nie rozwiązano w drodze ugody, rozstrzygać będzie sąd powszechny właściwy miejscowo dla siedziby Zamawiającego lub w Gdańsku, według wyboru powoda.

ARTYKUŁ 33. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Prawem właściwym dla realizacji Umowy jest prawo polskie.
2. Zmiany Umowy wymagają formy pisemnego aneksu pod rygorem nieważności, z wyjątkami zastrzeżonymi w treści Umowy.
3. Jeżeli nieważność jednego lub więcej postanowień Umowy stworzy sytuację nieprzewidzianą w Umowie, Strony wspólnie ustalą postanowienie lub regulację mające efekt prawny i handlowy możliwie najbardziej zbliżony do założeń tego nieważnego postanowienia i pokrywający brakujące postanowienia w sposób rozsądnie zbliżony do celów i funkcji Umowy.
4. Językiem jakiegokolwiek korespondencji, prac i koordynacji zgodnie z niniejszą Umową będzie język polski.
5. Wszelkie dokumenty przekazane do aprobaty Zamawiającego będą przygotowane w języku polskim.
6. Niniejsza Umowa została sporządzona w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym egzemplarzu dla każdej ze Stron.
7. Dla uniknięcia wątpliwości, Strony ustalają, że w przypadku ich solidarnej odpowiedzialności jako dłużników, za jakiegokolwiek zdarzenia związane z Umową, w tym z wykonaniem względnie nienależytym wykonaniem lub niewykonaniem zobowiązania lub czynów niedozwolonych (z wyjątkiem umyślnego działania lub zaniechania Zamawiającego, gdy prawo do żądania regresu ustala się według stopnia winy współdłużników solidarnych), Zamawiający zawsze może żądać od Wykonawcy, jako regres, zwrotu całości spłaconego długu solidarnego.
8. Do Umowy nie stosuje się wzorców umów stosowanych przez Wykonawcę i Zamawiającego.

ARTYKUŁ 34. ANEKSY

1. Aneksy do dokumentów mają pierwszeństwo przed modyfikowanymi dokumentami. W przypadku rozbieżności pomiędzy rysunkami i specyfikacją, rozstrzygające znaczenie będą miały dane na rysunkach.

Podpisy Stron

Zamawiający

Wykonawca
